

ภาคผนวก 1

ร่างหนังสือพืชท้องถิ่นที่มีการใช้ประโยชน์ของบ้านวะโดโกร โครงการขยายผลโครงการหลวง แม่ฮ่องสอน อ.
ท่าสองยาง จ. ตาก

1.1 ตัวอย่างเนื้อหาที่จะปรากฏในหนังสือสารานุกรม

Alpinia malaccensis (Burm.) Roscoe

วงศ์: ZINGIBERACEAE

ชื่อสามัญ:

ลักษณะ: ไม้ล้มลุก สูงประมาณ 3.5 เมตร เหง้าใต้ดินมีข้อและปล้องชัดเจน ใบเดี่ยว เรียงสลับ ดอกช่อออกที่ปลาย
ยอด กาบประดับสีแดง น้ำตาล กลีบดอกสีขาว กลีบปากแตรมีสีเหลืองกับสีแดง

ชื่อท้องถิ่น: โปดัก

ชื่อทั่วไป:

ภาคเหนือ:

ภาคอีสาน: ข่าป่า

ภาคกลาง:

ภาคใต้: -

การใช้ประโยชน์ในชุมชน: ดอก และหน่ออ่อน ลวกเป็นเครื่องเคียง

หัว ต้มน้ำดื่ม เป็นยาแก้ไข้ และหวัด รับประทานสด รักษาอาการท้องอืด ใช้เป็น
เครื่องเทศ ให้กลิ่นหอมในอาหาร เป็นส่วนผสมของหัวเชื้อเหล้า

แหล่งที่พบ: ป่าธรรมชาติ

สภาพนิเวศ: ชอบแดดจัด ถึงรำไร ดินร่วน ความชื้นค่อนข้างมาก

การขยายพันธุ์: แยกเหง้า

สรรพคุณ: เหง้า ใช้ต้มน้ำดื่มแก้ท้องเดิน และเป็นยาแก้ปวดหูหรือ หูอักเสบปิดกั้นไม่ได้ยินเสียง

ผล ดิบและสุก แก้อาการอาเจียน

เกลินำรู้: ในประเทศโมร็อกโก ผู้หญิงนิยมใช้สดผงและเสิร์ฟให้หอม โดยใช้น้ำคั้นจากผิวของผล น้ำหอม

จากข่ามีชื่อเสียงในนามของกลิ่นอมาลี (Essence of Amali) ซึ่งทั้งนิยมกันกับหมากเพื่อให้อายุยืน

อ้างอิง

Oyen, L. P. A. and Dung, N. X. (Editors), 1999. Plant Resources of South East Asia No. 19 :

Essential oil plants. Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 277 pp.

1.2 รายชื่อพรรณไม้ที่มีในหนังสือสารานุกรม

 <i>Acacia concinna</i> (Willd.) DC. ส้มป่อย	 <i>Acacia pennata</i> (L.) Willd. subsp. ins...
 <i>Adenanthera pavonina</i> L. มะกัสด้าน	 <i>Aesculus assamica</i> Griff. มะเนียงน้ำ
 <i>Allium chinense</i> G.Don กระเทียมจีน	 <i>Allium sativum</i> L กระเทียม
 <i>Ananas comosus</i> (L.) Merr. สับปะรด	 <i>Anneslea fragans</i> Wall. สารภีป่า
 <i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam. ขนุน	 <i>Baccaurea ramiflora</i> Lour. มะไฟ
 <i>Brassica chinensis</i> L. ผักกาด	 <i>Buddleja asiatica</i> Lour.
 <i>Capsicum frutescens</i> L	 <i>Carica papaya</i> L. มะละกอ
 <i>Chromolaena odoratum</i> (L.) R.M.Kin...	 <i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss ยมหิน
 <i>Costus speciosus</i> (J.Konig) Sm. เอื้องห...	 <i>Crateva magna</i> (Lour.) DC. กุ่มน้ำ
 <i>Dioscorea alata</i> L. มันเสา	 <i>Diospyros glandulosa</i> Lace กล้ายฤาษี
 <i>Duabanga grandiflora</i> (Roxb. ex DC.)...	 <i>Elaeagnus latifolia</i> L. สลodka
 <i>Eurya acuminate</i> DC. var. <i>wallichian...</i>	 <i>Ficus hispida</i> L.f. มะเดื่อปล้อง
 <i>Flacourtia indica</i> (Burm.f.) Merr.	 <i>Gluta usitata</i> (Wall.) Ding Hou จัก
 <i>Houttuynia cordata</i> Thunb. ผักถั่วทอง	 <i>Hydrocotyle javanica</i> Thunb. ใบบัว...
 <i>Lasia spinosa</i> (L.) Thwaites ผักหนาม	 <i>Litsea cubeba</i> Pers. ตะไคร้ต้น
 <i>Mangifera indica</i> L. มะม่วง	 <i>Markhamia stipulata</i> Seem. แดงหางค่าง
 <i>Monochoria vaginalis</i> (Burm.f.) C.Pr...	 <i>Morinda angustifolia</i> Roxb. var. <i>scab...</i>
 <i>Mukia maderaspatana</i> (L.) M.Roem.	 <i>Nicotiana tabacum</i> L. ยาสูบ
 <i>Oxalis corniculata</i> L. ผักแว่น	 <i>Phyllanthus emblica</i> L. มะขามป้อม
 <i>Psidium guajava</i> L. ฝรั่ง	 <i>Ricinus communis</i> L. กระจับปี่
 <i>Salix tetrasperma</i> Roxb. สนุ่น	 <i>Sambucus javanica</i> Reinw. ex Blume ...
 <i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth. ทะโล้	 <i>Sida acuta</i> Burm.f. หญ้าขัดใบยาว
 <i>Solanum torvum</i> Sw. มะเขือพวง	 <i>Styrax benzoides</i> Craib
 <i>Tectona grandis</i> L. สัก	 <i>Thunbergia laurifolia</i> Lindl. รางจืด
 <i>Toddalia asiatica</i> (L.) Lam.	 <i>Trevesia palmata</i> Vis. ต้านหลวง

 <i>Acemella oleracea</i> (L.) R.K.Jansen ผักค...	 <i>Acorus calamus</i> L. ว่านน้ำ
 <i>Ageratina adenophora</i> (Spreng.) R.M...	 <i>Alangium chinense</i> Rehder ผักเสี้ยน
 <i>Alpinia galanga</i> (L.) Willd. ข่า	 <i>Alpinia malaccensis</i> (Burm.) Roscoc
 <i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Ni...	 <i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C.Niels...
 <i>Betula alnoides</i> Buch.-Ham. ex G.Do...	 <i>Blumea balsamifera</i> (L.) DC. หนาดหลวง
 <i>Callicarpa arborea</i> Roxb. ขี้แป้น	 <i>Canna edulis</i> L. สาธุ
 <i>Cassytha filiformis</i> L. สิวาลพระอินทร์	 <i>Centella asiatica</i> (L.) Urb. ใบบัวบก
 <i>Clerodendrum colebrookianum</i> Wal...	 <i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schoot บอน
 <i>Cratoxylum cochinchinense</i> (Lour.) ...	 <i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer ดี...
 <i>Dracaena angustifolia</i> Roxb. ตอหนาม...	 <i>Drymaria diandra</i> Blume
 <i>Embelia sessiliflora</i> Kurz	 <i>Equisetum debile</i> Roxb. ex Vaucher ...
 <i>Ficus racemosa</i> L. มะเดื่อชุมพร	 <i>Ficus semicordata</i> Buch.-Ham. ex S...
 <i>Gmelina arborea</i> Roxb. ขี้	 <i>Heynea trijuga</i> Roxb. ex Sims ยมแดง
 <i>Imperata cylindrica</i> P. Beauv. หญ้าคา	 <i>Iresine herbstii</i> Hooker ex Lindley ผัก...
 <i>Livistona speciosa</i> Kurz ค้อ	 <i>Lygodium cf flexuosum</i> (L.) Sw. ย่าน...
 <i>Melastoma sanguineum</i> Sims มังแดร์...	 <i>Mimosa pudica</i> L. หญ้าขี้เยด
 <i>Morus macroura</i> Miq. ม่อนหลวง	 <i>Mucuna macrocarpa</i> Wall. สะบ้าลิง
 <i>Nothaphoebe umbelliflora</i> Blume ค้าง...	 <i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz เพกา
 <i>Polygonum odoratum</i> Lour. ผักเพรช	 <i>Pothos chinensis</i> (Raf.) Merr. ทองหุ้ม
 <i>Rubus ellipticus</i> J.E. Smith หนามไข่กุ้ง	 <i>Saccharum officinarum</i> L. อ้อย
 <i>Sapindus rarak</i> DC. มะขัก	 <i>Saurauia roxburghii</i> Wall. ส้านเห็บ. 2
 <i>Smilax corbularia</i> Kunth หัวข้าวเย็นเห...	 <i>Solanum erianthum</i> D.Don ดับยง
 <i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels หัว...	 <i>Tadehagi triquetrum</i> (L.) Ohashi ข้าว...
 <i>Thysanolaena maxima</i> Kuntze ทองกง	 <i>Tinospora crispa</i> (L.) Miers ex Hook.f...

ภาคผนวก 2

สื่อในการเผยแพร่ผลงานวิจัย

2.1 ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง

ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างพรรณไม้แห้ง

2.2 สื่อโปสเตอร์

ภาพที่ 5 ตัวอย่างโปรเตอร์พืชสมุนไพรท้องถิ่นบ้านวะโดโกร

ภาคผนวก 3

รายงานการใช้ประโยชน์จากพืชที่สำรวจพบ ณ ป่าชุมชนบ้านวะโดโกร จากรายงาน และงานวิจัยอื่นๆ

ตาราง ก. รายงานการใช้ประโยชน์จากพืชที่สำรวจพบ ณ ป่าชุมชนบ้านวะโดโกร จากรายงาน และงานวิจัยอื่นๆ

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
1.	<i>Acacia concinna</i> (Willd.) DC.	1. ใบสับป๋อยเมื่อผสมเหง้าขมิ้นจะให้สีเขียวที่สวยใช้เป็นสีผสมอาหาร 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ยอดอ่อนกินสดหรือต้มกับปลาหรือปรุงใส่แกงเป็นอาหาร เฝ้ามังใช้ใบต้มน้ำแก้ปวดท้อง ท้องอืดท้องเฟ้อ หรือต้มอาบบำรุงกำลังหลังฟันไข่ กะเหรี่ยงใช้ใบต้มน้ำอาบแก้ไข้ใช้กิ่งต้มน้ำรวมกับกิ่งราชวดีป่าอาบหลังคลอดบุตร ใหม่ๆใช้ยอดอ่อนเป็นยาหมักรวมกับยอดมะนาว ส้มลม ส้มกรด มะขาม ส้มจ๊วะ ส้มโอแก้อาการไข้ในระยะพักฟื้น เอาเมล็ดใส่น้ำอบให้ผู้หญิงเพื่อแสดงอาการขอภัยหรือมอบให้แขกผู้มาเยือนเพื่อแสดงความเคารพ 3. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้ยอดอ่อนผสมกับผักอื่นๆใส่แกงส้มหรือแกงเผ็ดปลาและใช้ประโยชน์ในทุกส่วนของพืช	ในฝักมี Saponin ซึ่งมีฤทธิ์เป็นกรดอ่อนๆ ใช้สระผมได้ทำให้ผมดกและรักษารังแคได้ดี เมล็ดมี สาร (+)-acacialactam, acaciaside, acacia acid laetone, acacinin A, B, C, D และ E , cocinnoside A, B, C, D, E และ F , julibroside A-1 และ A-3 เยื่อหุ้มเมล็ดมีกรด acacic acid และ sonuside ในเปลือก ลำต้นลำต้นมีสาร acacia acid lactone, hexacosan-1-ol, lupeol α-spinasterl และ α-spinasterone สารในกลุ่ม saponins และ sapogenins	● จีระเดช มโนสร้อย. อนุรักษ์ มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด) จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 ● ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า ● นันทวัน บุญยะประกัศ และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า ● วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เป็นยากลางบ้าน ราก ใช้แก้ไข้และโรคลำไส้ ลำต้นใช้ขับน้ำตา แก่น้ำตาพิการ ใช้เปลือก ลำต้นเป็นยาระบายถ่ายเสมหะและคลาย ความตึงเครียดของเอ็น ใบ รักษาเส้นเอ็น พิการ ขับยอกแก้โรคตา รักษาบาดแผล เรื้อรัง ขับเสมหะ แก้หืด ขับพยาธิ และ ชำระเมือกมันในลำไส้แก้โลหิตพิการ ฟอก ล้างโลหิตระดู ดอกบำรุงธาตุ และแก้เส้น เอ็นพิการ ผลแก้รังแคเป็นยาปลูกผม แก้โรค ผิวน้ำ เป็นยาเจริญอาหาร แก้ไข้ แก้สะอึก ขับเสมหะทำให้อาเจียน เป็นยาถ่าย แก่ไข้ จับสัน และแก้ภัยต่างๆ	สารอื่นที่พบ ได้แก่ triterpine ester ที่ปรากฏอยู่ส่วนยางของ ลำต้น	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ดิงแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
2.	<i>Acacia pennata</i> (L.) Willd. <i>Subsp. insuavis</i> (Lace) I.C.Nielsen	1. รากฝนรับประทานรักษาอาการท้องเพื่อ ขับลมในลำไส้ รักษาอาการปวดเสียวในท้อง 2. เป็นส่วนประกอบในตำรับยารักษาโรค สานในลำคอหรือร่ามนาค 3. ยอดใช้รับประทาน 4. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง และมูเซอใช้ยอดอ่อนของชะอม และชะอมป่าเป็นผักสดรับประทานเป็นผัก เคียงน้ำพริกหรือน้ำจิ้มหมูเขานิยมใช้ยอดต้ม กับปลาเป็นแกงจืด 5. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง	ในเปลือกลำต้นของลำต้นชะอม ป่ามีสาร lupeol, α - spinasterol และแทนนินป ระมาณ 9% ในลำต้นมีสาร sitosterol	• เยาวนต์ย์ พลพิมพ์. 2539. พฤกษศาสตร์ พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนา โครงการหลวงแก่งน้อยและหนองเขียวจังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ • Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editors), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12(3) : Medicinal and poisomous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ชาวบ้านพื้นล่างได้พัฒนาพืชพวกนี้มาเป็นพืชปลูกเพื่อขายเป็นรายได้โดยเด็ดยอดอ่อนมัดเป็นกำขายเป็นผักสดจิ้มน้ำพริก หรือผสมกับผักอื่นในแกงส้มหรือแกงเผ็ดและที่นิยมกันมากผสมกับกับไข่ทอดจิ้มกับน้ำพริกใช้รากต้มกับน้ำดื่มแก้ปวดท้องท้องขึ้นท้องอืด ท้องเฟ้อ หรือขับลมในท้องเป็นยาในบ้าน		664 pp. • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
3.	<i>Acmella oleraceae</i> (L.) R.K.Jansen	1. ทั้งลำต้นมีฤทธิ์เป็นยาชา ใช้ฆ่าลูกน้ำ ใช้เบื่อปลา รักษาโรคนี้รักษาเลือดออกตามไรฟัน ต้มแล้วถูเหงือกรักษาอาการปวดฟัน ชงดื่มเป็นยาขับปัสสาวะสำหรับผู้ที่เป็นนิ่ว แก้อาหาร ระงับหอบ แก้ไอหืด รักษาอาการหลอดลมอักเสบเรื้อรังแก้ไอกรน รักษาอาการปวดบวม ไขข้ออักเสบ พิษจากงูกัด สุนัขกัดทาแผลรักษาโรคผิวหนัง ใบ รักษาอาการปวดหัว รักษาโลหิตเป็นพิษ ดอกเป็นยากระตุ้นขับน้ำลาย รักษาอาการล้นเป็นอัมพาต รักษาอาการปวดฟัน รักษาโรครำมะนาดรักษาอาการติดอ่างในเด็ก รักษาแผลในปาก เมล็ดใช้เคี้ยวเพื่อสร้างน้ำลายเมื่อปากแห้ง ทำเป็นผง ไล่ใสในช่องฟันที่ปวดลำต้นผักเผ็ดตากแห้งสามารถนำมาบด		• จีระเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เป็นผงรักษา อาการหลอดลมอักเสบเรื้อรัง รากเป็นยาถ่ายและใช้ต้มน้ำอมบัววนปาก รักษาอาการอักเสบในช่องปากและรักษา อาการเจ็บคอ		
4.	<i>Acorus calamus</i> L.	1. ใช้รักษาอาการลมง่าย รักษาอาการตกใจ กลัวจนสิ้น รักษาอาการจิตใจปั่นป่วนใช้ เหง้าแห้ง โป่งรากสน กระดองส่วนท้องของ เต่า เหล่งกุก นำไปผสมกัน แล้วบดเป็นผง รักษาอาการปวดฟัน รักษาโรคเลือดออก ตามไรฟันรักษาอาการท้องอืดเนื่องจาก อาหารไม่ย่อย รักษาเด็กที่เป็นผื่นคันตาม ซอกขาและก้นเหง้า แก้ไอ ขับลม สงบ ประสาท ขับเสมหะ รักษาอาการสลิ้มสลิ้อ รักษาอาการปวดตามบริเวณข้อ รักษา อาการอาหารไม่ย่อย รักษาแผลมีหนองและ เป็นพยาธิ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา กะเหรี่ยงใช้ รากตากแห้งบดเป็นผงชงในน้ำที่แช่ใบว่าน น้ำเล็กน้อยดื่มแก้ไข้หวัด ใช้ใบทุบและขยำ ผสมน้ำอาบแก้ไข้หวัด ส่วนเหง้าต้มน้ำกินแก้ ท้องอืดท้องเฟ้อ ไทยใหญ่มุเซอ ปะหล่อง เย้า จีนฮ่อและพม่าใช้ใบทุบ ต้มน้ำอาบแก้ ไข้ แก้กาง แก้กาง พววม้งใช้เหง้าและใบทุบ	เหง้าว่านน้ำมีน้ำมันหอมระเหย ส่วนใหญ่เป็น phenyl- propane, monoerpenes และ thermolabile sesquiterpenoid และสาร อื่นๆที่มีมากได้แก่ β -asazone (cis-isoasarone), methyl eugenol, geranyl acetate ฯลฯ รากมีกรด ascorbic acid และ caramenediol	● จีรเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตน์ จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 ● ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤษศาสตร์พื้นบ้านของ ชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอด ใต้จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิ โครงการหลวง, 150 หน้า ● สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า ● สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 978 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เอาน้ำทาขาที่แพรงหรือบวมแก้อักเสบหรือเอาใส่แกงกับปลาเป็นยาบำรุงกำลัง และช่วยย่อยอาหารล้ะใช้เหง้าเข้าเครื่องยาเป็นยาขับเหงื่อแก้ไข้		- Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. - De Padua, L. S., Bunyaphratharsa, N. and Lemmens, R. H. M. J. (Editors), 1999. Plant Resources of South-East Asia No.12(1) : Medicinal and poisonous plants I. Backhuys Publishers, Leidien, the Netherlands, 711 pp.
5.	<i>Aesculus assamica</i> Griff	1. เป็นส่วนประกอบในตำรับยาพิษเลือดขึ้น 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขากะเหรี่ยงใช้น้ำจากผลใส่ผ้าอ้อมนำร้อนทาหรืออบเต้านมหรือใช้ฝนวดเพื่อเร่งน้ำนมสำหรับคนที่มีลูกและทำเป็นครีมทาแก้สิวฝ้าตุ่มแข็งหรืออาการบวมต่างๆ ตามร่างกาย	Assamicin I and II	- จิรเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 978 หน้า - Sakurai T, Nishimura T, Otake N, Xinsheng Y, Abe K, Zeida M, et al.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Assamicin I and II, Novel Triterpenoid Saponins with Insulin-Like Activity from Aesculus assamica Griff. Bioorganic & Medicinal Chemistry Letters. 2002; 12(5):807-10.
6.	<i>Ageratina adenophora</i> (Spreng.)R.M.King & H.Rob.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุกเผ่าใช้ใบขี้เอน้ำทาหรือพอกบริเวณแผลสดเป็นยาห้ามเลือดเมื่อถูกของมีคมบาดหรือหนามเกี่ยว กะเหรี่ยงใช้ใบขี้เอน้ำบนศีรษะเป็นยาแก้อาการเป็นลม หน้ามืด ตามัวหรือเวียนศีรษะ อีโก้และมุเซอใช้ราก ลำต้น ใบหรือทั้งลำต้นพอกหรือคั้นน้ำทาแก้ตุ่มคันตุ่มหนองพุพอง โรคผิวหนัง อาการอักเสบ ฟกช้ำดำเขียวบวมตามร่างกายปวดตามกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อแพรง อาการชา อัมพาตตามร่างกายตึมน้ำตึ้มและอาบแก้วัณโรค	(1 α ,6 α ,7 α)-8-hydroxy-2-carene-10-oic acid; (1 α ,6 α)-10-hydroxy-3-carene-2-one; cadinene derivatives	• สุธรรม อารีกุลและอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มุขนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • Xu Q-L, Zhang M, Zhou Z-Y, Liu W-X, Wan F-H, Wang H-F, et al. Two new

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				carene-type monoterpenes from aerial parts of <i>Ageratina adenophora</i> . <i>Phytochemistry Letters</i> . 2014;9(0):123-6. Bohlmann F, Gupta RK. Six cadinene derivatives from <i>Ageratina adenophora</i> . <i>Phytochemistry</i> . 1981;20(6):1432-3.
7.	<i>Allium hookeri</i> Thwaites	นำคั้นจากใบนำไปผสมกับเกลือใช้เป็นยา รักษาแผลในกระเพาะอาหาร และโรคกระเพาะอาหาร	alkyl thiosulfinate, dimethyl thiosulfinate, methiin, allin, isoalliin, propiin	- Victor ayam, 2011. <i>Allium hookeri</i> Thwaites. Enum. Alesser known terrestrial perennial herbnb usd as food and itsethnobotanical relevance in Manipur. Department of Botany, Rajiv Gandhi University, Rono Hills, Doimukh, Itanagar, Arunachal Pradesh-791112, India. - Dong Yong Rhyu and Si Hyung Park, 2013. Characterization of Alkyl Thiosulfinate in <i>Allium hookeri</i> Root Using HPLC-ESI-MS. Department of Oriental Medicine Resource, Institide of korean Medicine Industry. Mokpo National University, Muan 534-729, Republic of Korea.
8.	<i>Allium sativum</i> L.	1. บำบัดอาการไอ แก้ไขหวัด รักษาอาการ	adenosine ; ajoene ;	สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		หลอดลมอักเสบเรื้อรัง รักษาความดันสูง รักษาเส้นเลือดเปราะรักษาท้องเสีย ขับลม ขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ และขับเสมหะ	ajoene; ajoene,dimety;; ajoene, methyl; ajoene, trans-cis: ajoene,trans; alanin,phenyl; allacin; alliin; alliin, deoxy; alliinase; allin; allisatin; allium fructan K-1; allium fructan K-2; allium fructan K-3; Allium sativum D-galactan; allixin; allyl compounds; allyl methyl disulfide ฯลฯ	และอ่องเต็ม นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
9.	<i>Alpinia blepharocalyx</i> K.Schum.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ปะหล่องใช้ดอกสดกินกับน้ำจิ้มหรือน้ำปรุงรส ชาวเขาเผ่าม้งและไทยใหญ่ใช้ทั้งลำต้นต้มเอาน้ำดื่มแก้โรคท้องร่วงและเป็นยาขับปัสสาวะ ชาวเขาหลายเผ่านิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับบ้าน 2. ใช้หน่ออ่อนเป็นผัก กินสดเป็นผักจิ้มหรือกินกับลาบหรือปรุงใส่แกงชนิดต่างๆ	Blepharocalyxins	• ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • Kadota S, Prasain JK, Li JX, Basnet P, Dong H, Tani T, et al. Blepharocalyxins

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				A and B, novel diarylheptanoids from <i>Alpinia blepharocalyx</i> , and their inhibitory effect on NO formation in murine macrophages. <i>Tetrahedron Letters</i> . 1996;37(40):7283-6.
10.	<i>Alstonia rostrata</i> Fischer		echitamidine, echitamine, undolifoline , 17-carboxyl-N(4)-chloromethylechitamidine, N(4)-chloromethylechitamidine, 6,7-seco-N(4)-chloromethylangustilobine B	Patcharaporn Kositthanasarn, 2006. Chemical constituents of <i>Alstonia Rostrata</i> stem bark. Chulalongkorn University
11.	<i>Ananas comosus</i> (L.) Merr.	1. ใบสดเป็นยาขับปัสสาวะ รักษาโรคกระษัย ทำให้ไตดี และเป็นยาถ่ายหรือฆ่าพยาธิในท้อง ผล ไข่ไก่โอ ขับเสมหะ ระงับอาการอักเสบ น้ำลายเหนียว ขับปัสสาวะ ฟอกเลือดรักษาอาการบวม ถ้าเป็นผลดิบ ช่วยห้ามเลือด ขับระดู ฆ่าพยาธิ ถ้าเป็นผลสุกช่วยขับปัสสาวะ รักษาโรคหนองใน รักษาโรคมุตกิต ช่วยย่อยอาหาร ขับเหงื่อ และบำรุงกำลัง ราก ขับปัสสาวะ รักษาโรค	enzyme bromelin	- นันทวันบุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร :ไม้พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า. - ลีนา ผู้พัฒนาพงศ์, 2522. สมุนไพรไทย ตอนที่ 3 ฝ่ายพฤกษศาสตร์ป่าไม้กองบำรุง กรมป่าไม้ ,พิมพ์ครั้งที่ 1 หจก. ฟีนีฟลิซซิ่ง, กรุงเทพฯ หน้า 184 - 289.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		นิว รักษาโรคมุตกิต รักษากระดูกขาารรักษาโรคหนองใน รักษาอาการขัดข้อ รักษาโรคกระษัย ช่วยกัดและล้างทางเดินปัสสาวะถ้าผสมกับสมุนไพรรักษาอาการขัดเบา ยอดอ่อน ใช้รักษาโรคนี้ว และรักษาโรคนี้วเลือด 2. ชาวเขาเผ่าอาก้อใช้ใบหรือผลคั้นน้ำ ทาบริเวณที่บวมหรือมีอาการอักเสบจึงอาจพบปลูกบริเวณใกล้บ้าน ชาวเขาทุกเผ่าใช้ผลเป็นอาหาร 3. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ผลใช้เป็นอาหารและปรุงอาหารให้เนื้อนุ่ม มีน้ำย่อย bromellin ซึ่งช่วยย่อยโปรตีนและใช้เป็นยากลางบ้าน คั้นน้ำทาแก้อักเสบ แก้กบวมช่วยซ่อมแซมเนื้อเยื่อช่วยให้แผลหายเร็ว หรือกินช่วยย่อยอาหาร กัดเสมหะขับปัสสาวะ พยาธิในเด็ก แก่โรคลักปิดลักเปิด หนองใน กามโรค เปลือกลำต้นของผลใช้แก้กษัย บำรุงไตและขับปัสสาวะ เหง้าและตะเกียง ต้มดื่ม ขับปัสสาวะ นิวแก้มูกินกระดูกขา หนองใน ใบ ใช้ น้ำคั้นจากใบเป็นยาขับพยาธิ		• วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพรรวมหลักเภสัชกรรมไทย.พิมพ์ครั้งที่1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 978 หน้า
12.	<i>Aporosa octacdra</i> (buch. -	ผลสุก รับประทานได้(คนเมือง)		• เต็มสมิตินันท์,2544. ชื่อพรรณไม้แห่ง

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
	Ham. ex E. Don) Viclery var. <i>yunnanensis</i>	เนื้อไม้ ตากจนแห้ง สับเป็นชิ้นเล็กๆ ใช้เป็น ไล่ยุงหรือไล่ยุง(คนเมือง)		ประเทศไทย. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้สำนัก วิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
13.	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	เป็นยาพื้นบ้าน เปลือก รักษาโรคเจ็บทรวงอก อมแก้ปวด ฟัน ใบ รักษาโรคผิวหนัง รักษาโรคเจ็บทรวงอก ยาสมานแผล รักษาหิด เมล็ด ขับปัสสาวะ แก้เบาหวาน	(+)-catechin; (-)-catechin , epi; 3-O-gallate; (+)- catechin-3'-O-gallate; djenkolic acid; folate; gallic acid ; (+) - gallocatechin; gallocatechin, epi: 3-O- gallate ; gallocatechin-3'-7- di-O-gallate; procyanidin B- 3; procyanidin B-4; prodelphinidin B-1 ; vitamin B1 ฯลฯ	● นันทวัน บุญยะประภัศร์และ อรุณช โชคชัย เจริญพร, 2539. สมุนไพร ไม้พื้นบ้าน (1). พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท ประชาชนจำกัด กรุงเทพฯ หน้า 758
14.	<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	1. ผลดิบที่ยังอ่อนอยู่ ใช้รับประทานเป็นผัก จิ้ม น้ำพริก ผลอ่อนทำอาหาร ถ้าทุบพอนุ่ม ปอกเปลือกลำต้นสับเป็นชิ้นๆ แกงใส่มะเขือ เทศ เรียกว่า แกงบ่าหนูนถ่านนำมาหั่นเป็น แว่นตามขวาง ต้มให้สุกจนเปื่อยแล้วปอก เปลือกลำต้นต้มน้ำพริก เรียกตำบ่าหนูน ใช้เป็นยาฝาดสมานและรักษาอาการ ท้องเสียใช้ผลสุกรับประทานผลสดแปรรูป ได้หลายแบบ เช่น แกะเนื้อขายนำไปแช่แข็ง	acetylcholine; artonins; artocarpesin; artocarpetin; artocarpin; artoflavanone; artostenone; aurantiamide; butan-1-ol,3-methy; butanoic acid,3-methyl; catechin; cyanomaclurim; cycloartenol; cyanomaclurin;	● นันทวัน บุญยะประภัศร์และ อรุณช โชคชัย เจริญพร, 2539. สมุนไพร ไม้พื้นบ้าน (1). พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท ประชาชนจำกัด กรุงเทพฯ หน้า 362

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		กวนทำแยมเชื่อมแห้ง ขนุนกวน ขนุนแผ่น ขนุนเชื่อม ขนุนเส้นเชื่อม ตากแห้ง ขนุนเชื่อมนอกจากนี้เป็นยารักษาอาการกระหายน้ำ ช่วยระบาย ช่วยย่อยอาหาร บำรุงกำลัง และรักษาโรคเกี่ยวกับทรวงอก ใช้เมล็ดขนุนต้ม เปรียบประทุกันได ตากแห้งใช้ทำขนมต่างๆได้ และใช้เป็นยาขับน้ำนมสตรีหลังคลอดรากขนุนต้มน้ำรับประทานรักษาอาการท้องเสีย ผสมยาอื่นรับประทานแก้	cycloartenol; cycloartenone; cycloheterophyllin; furanone; 2,5-dimethyl-4-hydroxy-3; heteroflavanone; heterophyllol, jaculins; lectins; morin; pectic acid; pectins; procyanidin; pyrroline,2-acetyl-1	
15.	<i>Baccaurea ramiflora</i> Lour.	1. ชาวเผ่าอีโก้ใช้รากหรือผล ต้มน้ำดื่ม บำรุงร่างกาย แก้ไอ รักษาอาการปวดท้อง รักษาโรคกระเพาะอาหาร อาหารไม่ย่อย อาหารเป็นพิษ รักษาอาการท้องเสีย รักษาโรคบิดราก ใช้รากสดหรือรากแห้ง นำมาปรุงเป็นยารักษาพิษซาง รักษาวัณโรค รักษาโรคฝีภายในดัยพิษร้อน พิษล้ามะลอก และรักษาโรคเรื้อรัง ผล ใช้รับประทานเป็นผลไม้ 2. เป็นส่วนประกอบในตำรับยารักษาอาการร้อนคอ ให้เอาเปลือกลำต้นมะไฟเปลือกลำต้นมะเฟืองหั่นแว่น รากผักหวานมาฝนใส่น้ำ แห้งจ้าว นำมารับประทาน	1. ผลมีสาร lignin, pectin และ sapidolide A ในเมล็ดมีสาร 2-O-methyl xylose; 2, 3-di-O-methyl xylose และ 2, 3, 4 - tri -O - methyl xylose	• นันทวัน บุญยะปัทม และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า. • ลีนา ผู้พัฒนพงศ์, 2530. สมุนไพรไทย ตอนที่ 5 ฝ่ายพฤกษศาสตร์ป่าไม้กองบำรุง กรมป่าไม้, พิมพ์ครั้งที่ 1 หจก. ชูติการพิมพ์, กรุงเทพฯ หน้า 516-731. • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		3. ลดอุณหภูมิของร่างกาย ความดันโลหิต 4. ผลรับประทานเป็นผลไม้ได้ ใช้เปลือกลำต้นเป็นสีย้อมสำหรับย้อมผ้าให้สีแดงหรือสีส้ม 5. เปลือก ใช้บำรุงธาตุ เจริญไฟธาตุ แก้พิษฝีและไข้ตรีโทษหรือทำเป็นยาทาภายนอก แก้โรคผิวหนัง ใบ ตำพอกแก้กลากเกลื้อนไข้เรื้อนกวาง ต้มน้ำดื่มเจริญไฟธาตุแก้พิษฝี ไข้ตรีโทษ และขับพยาธิ ดอก ใช้เจริญไฟธาตุ แก้พิษฝี ไข้ตรีโทษ ผล กินสดแก้ท้องเสีย เหนียว เลือดออกตามไรฟัน กัดเสมหะเจริญไฟธาตุ แก้พิษฝี ไข้ตรีโทษ และขับโลหิตเสีย		
16.	<i>Betula alnoides</i> Buch. - Ham. ex G.Don	1. เนื้อไม้และเปลือก มีรสฝาดมันติดร้อน บำรุงกำลัง เจริญอาหาร ขับลมในลำไส้ บำรุงเส้นเอ็นให้แข็งแรงรักษาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย บำรุงธาตุ และเป็นยาอายุวัฒนะ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาใช้เป็นยาพื้นบ้านโดยเฉพาะพวกมูเซอใช้รากและเปลือกลำต้นลำต้นเคี้ยวสดหรือต้มน้ำดื่มอาบเป็นยาบำรุงกำลัง แก้อาการปวดเมื่อยหรืออาการเจ็บปวดในร่างกายรวมไปถึงเป็นยาแก้อาการคลื่นไส้อาเจียน (8)	dammarane glycosides ได้แก่ betalnoside A; betalnoside B; betalnoside C	● ราชบัณฑิตยสถาน, 2541. ศัพท์พจนานุกรม อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่1, หจก.อรุณการพิมพ์, 366 หน้า. ● ไชมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทรและวิไลวรรณ อนุสารสุนทร, 2543. ลำต้นไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนลำต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย. หอพรรณไม้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 545 หน้า. ● ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พจนานุกรมพื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		กะเหรี่ยงใช้เปลือกลำต้นลำต้นด้านในคั้นน้ำทาศีรษะและสุดดมแก้อาการเป็นลมวิงเวียนศีรษะ ไทยใหญ่ ปะหล่องเฝ้าและจีนฮ่อใช้เปลือกลำต้นลำต้นและรากต้มน้ำดื่มหรือกินเป็นยาบำรุงกำลังและแก้บวมตามร่างกาย 3. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ในงานตกแต่งภายในเหมือนไม้อัดเปลือกลำต้นมีน้ำมันหอมระเหยทำเหล้าพื้นบ้าน ประเภทยาสูบและเข้าเครื่องยาพื้นบ้านหลายขนาน ใบใช้เป็นอาหารสัตว์ ใช้เปลือกลำต้นลำต้นเป็นยาพื้นบ้าน ถือเป็นยาอายุวัฒนะทำให้ร่างกายแข็งแรงต้องเหล้าดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงธาตุ ช่วยให้เจริญอาหารแก้อาการเส้นเอ็นผิดปกติ อาการปวดเมื่อยต่างๆ ตามร่างกาย		จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ญดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • Phan MG, Truong TTC, Phan TS, Matsunami K, Otsuka H. Three new dammarane glycosides from <i>Betula alnoides</i>. <i>Phytochemistry Letters</i>. 2011;4(2):179-82.
17.	<i>Canna edulis</i> L.	1. เหง้าสดซึ่งมีรสขมมาก ใช้รับประทานรักษาอาการปวดมวนท้อง 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขากะเหรี่ยงและปะหล่องปลูกพุทธรักษากินหัวปะปนกับพืชอื่นๆเพื่อกินเหง้าหรือหัวดอกนำไปบูชา	ในใบ มีสาร 4-hydroxy benzoic acid; cannangenin ; carotenoids, β-carotene; protocatechni c acid; syringic acid; vanillic acid	• นันทวัน บุญยะปัทม และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		พระ ชาวเขาทั่วไปปลูกเป็นไม้ประดับหรือปล่อยให้ขึ้นในป่าและออกไปเก็บเมื่อต้องการใช้ประโยชน์ 3. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ถือว่าเป็นไม้มงคลปลูกในบริเวณบ้านเป็นพุทบุชา หรือให้พระคัมภีร์ครองบ้าน ตามชื่อเรียกปลูกขายเป็นไม้ประดับ ในด้านการใช้ประโยชน์เป็นยาพื้นบ้านใช้เหง้าเป็นยารักษาภายนอก สมานแผล แผลอักเสบ บวม รักษาภายใน เป็นยาบำรุงเลือดตัวเหลือง ตัวอักเสบ ประจำเดือนมาไม่ปกติ ตกขาว และแก้บิดเรื้อรังดอกตำพอกห้ามเลือดจากบาดแผล รักษาแผลที่เป็นหนอง เมล็ดตำพอกศีรษะแก้ปวดศีรษะ	และ xanthophylls (	• วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • จีระเดช มโนสร้อย. อนุรักษ์ มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมืองนวัตน์ จำกัด) จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396
18.	<i>Capsicum frutescens</i> L.	1. ผล ใช้ปรุงอาหารช่วยเจริญอาหาร และรักษาอาการอาเจียน รักษาโรคหืด รักษา กลากเกลื้อน รักษาโรคบิดโดยใช้พริกสด 1 เม็ดหรือมากกว่านั้นรับประทานและรักษาอาการปวดบวมเนื่องจากเย็นจัดโดยใช้ผงพริกแห้งทำเป็นขี้ผึ้ง หรือสารละลายแอลกอฮอล์ใช้ทา	Capsaicin; capsaicinoids	• จีระเดช มโนสร้อย. อนุรักษ์ มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมืองนวัตน์ จำกัด) จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 • Suresh B, Ravishankar GA. Methyl jasmonate modulated biotransformation of phenylpropanoids to vanillin related metabolites using <i>Capsicum frutescens</i> root cultures.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Plant Physiology and Biochemistry. 2005;43(2):125-31. Li F, Lin Y, Wang X, Geng Y, Wang D. Preparative isolation and purification of capsaicinoids from <i>Capsicum frutescens</i> using high-speed counter-current chromatography. Separation and Purification Technology. 2009;64(3):304-8.
19.	<i>Carica papaya</i> L.	1. ใบสดนำมาต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ไข้ รักษาโรคหอบหืดรักษาโรคเหน็บชาและรักษาอาการบวมเจ็บและปวด ใช้ใบแห้งตำให้เป็นผลละเอียดแล้วชงกับน้ำใช้ดื่มเป็นยา รักษาโรคกระเพาะ หรือนำใบสดมาย่างไฟหรือลวกกับน้ำร้อนแล้วใช้ประคบขณะอุ่นตามบริเวณที่ปวด รักษาอาการปวดบวมเจ็บ รักษาอาการปวดปลายประสาท ขับน้านม และรักษาอาการโรคเท้าช้าง เป็นลำต้น ผล ทั้งผลดิบและผลสุกนำมาต้มน้ำดื่มเป็นยาบำรุงน้านม ขับพยาธิรักษาโรคบิด รักษาโรคเลือดออกตามไรฟันรักษาโรคริดสีดวงทวาร ช่วยย่อยอาหาร ขับน้ำดี น้ำเหลืองผลสุกเหมาะสำหรับผู้ท้องผูกเป็น	ใบประกอบด้วยสารแคปไซซิน (capsaicin) ยาง มีเอนไซม์ ปาเปน (papain) ไคโมปาเปน เอ (chymopapain A) ไคโมปาเปน บี (chymopapain B) เปปติเดส เอ (peptidase A)	จิรเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ประจำ ยาง นำมาผสมกับน้ำตาล หรือน้ำผึ้ง รับประทานเป็นยารักษาโรคกระเพาะ อาหาร ช่วยย่อยอาหาร ขับพยาธิ ขับ ประจำเดือนหรือใช้อย่างสดทาภายนอก รักษาหูด ตึง ตาปลาเนื้องอกอื่นๆรักษารอย ดำและทำให้ผิวหนังอ่อนนุ่ม ใช้รากสด หรือแห้ง ประมาณ 30 - กรัม ต้มเอาน้ำดื่ม เป็นยาขับปัสสาวะขับประจำเดือน รักษา โรคหนองใน โรคเกี่ยวกับกระเพาะปัสสาวะ และไตหรือใช้ผสมเป็นยารักษาโรค कुठะราด และโรคริดสีดวงทวาร เป็นลำต้น ยอดอ่อนและใบอ่อนใช้เผาหรือทอด รับประทานกับลาบ เช่น ลาบไก่ ลาบหมู ลาบวัว ลาบควาย โดยมีรสขมๆฝาดๆ เล็กน้อย ยาง ในลำต้นดิบสีขาว ประกอบด้วยเอนไซม์หลายชนิดที่สามารถ ย่อยโปรตีนได้นิยมใช้หมักอาหารประเภท เนื้อสัตว์และปลาให้เปื่อยนุ่ม ผลดิบ ทำ ส้มตำซึ่งเรียกว่า ตำบักกล้วยเทศ แล้วยังใช้ ทำหลู้บักกล้วยเทศ โดยฝานเป็นแผ่นบางๆ คลุกเคล้ากับน้ำปลาร้าและกะปิ เคี้ยวสุก ผสมน้ำ หากยังไม่สุกอมสามารถนำมาแกง อย่างแกงฟักได้ ชาวไทใหญ่แม่ฮ่องสอน		

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		นิยมนำมาชุปแป้งทอดกรอบซึ่งเรียกว่า ช่างพองหรือช่างปองและยังนำไปชุดเป็นฝอยผสมกับเครื่องปรุงซึ่งได้แก่ กะปิ กระเทียมเจียวถั่วเน่าแผ่น ถั่วลิสงคั่ว และพริกป่น เรียกว่า หมากชางพอไก่ ผลสุกซึ่งมีวิตามินเอสูงนำมารับประทานบำรุงสายตาและวิตามินซีช่วยป้องกันและรักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน มีกากใยช่วยในการขับถ่ายรักษาอาการท้องผูก ลำต้น ชูดเนื่อด้านในมาต้มเป็นอาหารหมู ยางและเมล็ดเป็นยาช่วยขับพยาธิ		
20.	<i>Cassytha filiformis</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาเผ่าม้งใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มแก้อาการปวดกระดูกหรือเมื่อกระดูกหักเป็นยารักษากระดูก 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้ทั้งลำต้นเป็นยาพื้นบ้านต้มน้ำดื่มแก้ไอไอเป็นเลือด พิษใช้หัวัด แก้แผลบวมอักเสบ และแผลเรื้อรัง	ลำต้นสังวาลย์พระอินทร์มีสารอัลคาลอยซึ่งอยู่ในกลุ่ม aporphenes ได้แก่ actinodaphnine, cassameridine, cassamedine, cathfiline, cassayformine, cassyfikine, cassythidine, filiformine, isoboldine, laurotetannin, lignan (+)-diasyringaresinol, leucanthocyanins, lysicmine, N-	- Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. - นันทวัน บุญยะประกัตร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า - van Valkenburg, J. L. C. H. and Bunyaprapatsara, N. (Editors), 2001.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
			methyllactinodaphnine, predacentrine, saponins และ tannins	Plant Resources of South-East Asia No. 12(2) : Medicinal and poisonous plants 2. Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 782 pp. • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
21.	<i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss	ผลรับประทานได้ส่วนของเมล็ดมีปริมาณโปรตีนสูง ฟิลิปินส์ รากต้มแก้โรคหนองใน แก้จากเมล็ดใช้เป็นยาชูกำลัง ชาจากเมล็ด ต้มดื่ม รักษาหูด โรคไขข้ออักเสบปัสสาวะลำบาก ในอินเดียใช้รากรักษาโรคอาการประจำเดือนผิดปกติ ประเทศไลบีเรียใช้น้ำจากลำต้นหยอดตาสำหรับระคายเคืองเนื่องมาจากการบาดเจ็บ	leucine, tyrosine, glutamic acid, and basic amino acids arginine, histidine, and lysine รากมี benzoxazinoids เมล็ดมี γ -tocopherol , γ -tocotrienol, β -sitosterol, linoleic acids, C-15-isobutyryl 16-norphragmalin-type limonoids, chukvelutins D-F	• Luo J, Li Y, Wang J-S, Lu J, Kong L-Y. Three new C-15-isobutyryl 16-norphragmalin-type limonoids from <i>Chukrasia tabularis</i> var. <i>velutina</i>. <i>Phytochemistry Letters</i>. 2012;5(2):249-52. • http://www.stuartxchange.com/Katigbi.html
22.	<i>Citrus aurantifolia</i> (Christm.) Swingle	1. ใบสด ใช้ประมาณ 10- 15 กรัม นำมาต้มเอาน้ำรับประทานใช้เป็นยาแก้ไอ ละลาย	Pinene; Sabinen; Myrcene; Telinene; Limonene; d-	• จีรเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เสมหะ รักษาอาการท้องอืดท้องเสีย ช่วยขับลม และทำให้เจริญอาหาร ผลสดนำมาคั้นเอาน้ำรับประทานได้หรือรับประทานสดเป็นยารักษาอาการกระหายรักษาอาการร้อนในบำรุงเจริญอาหาร รักษาอาการเลือดออกตามไรฟันและถ่ายพยาธิหรือใช้ผลดองเกลือ จนเป็นสื่อน้ำตาล ใช้เป็นยาขับเสมหะ เปลือกลำต้นผลแห้งใช้ประมาณต้มเอาน้ำรับประทานเป็นยารักษาอาการจุกเสียดแน่นท้อง รักษาอาการปวดท้องขับเสมหะ บำรุงกระเพาะอาหาร ขับลม รากสด ใช้ประมาณ 15-30 กรัมนำมาต้มน้ำเอาน้ำรับประทานเป็นยารักษาอาการฟกช้ำจากการถูกกระแทกหรือจากการหกล้มรักษาอาการปวด และรักษาพิษสุนัขบ้ากัด 2. ทางล้านนา ใช้เป็นยาเมาหัวใคร่หลับใคร่อยู่ดั่งอัน ยาปากแห้งกินข้าวบ่ล้ายาตาแดง มัวปวดหัวเสียบอกตา ตาขาวแดงต้งเลือด น้ำตาออกบ่ขาด ยาคัดอกเสียใจยาเจ็บหัว	Limonene; β -linalool; α -terpineol; C8–C20 n-alkanes and α -pinene	พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 - Razzaghi-Abyaneh M, Shams-Ghahfarokhi M, Rezaee M-B, Jaimand K, Alinezhad S, Saberi R, et al. Chemical composition and antiaflatoxic activity of <i>Carum carvi</i> L., <i>Thymus vulgaris</i> and <i>Citrus aurantifolia</i> essential oils. Food Control. 2009;20(11):1018-24. - Patil JR, Jayaprakasha GK, Chidambara Murthy KN, Tichy SE, Chetti MB, Patil BS. Apoptosis-mediated proliferation inhibition of human colon cancer cells by volatile principles of <i>Citrus aurantifolia</i>. Food Chemistry. 2009;114(4):1351-8.
23.	<i>Citrus limon</i> (L.) Burm.f.	ผลส่วนใหญ่จะใช้สำหรับนำมาทำเป็นน้ำเลมอนและน้ำกากและเปลือกลำต้นในการทำอาหารหรือของหวาน เช่น พายเลมอน และเลมอนถูกนำไปใช้แต่งกลิ่นในน้ำอัดลม	limonoid, nomilin, nomilinate, flavonoids, carotenoids, terpenes, glycans, glycoproteins	Hasegawa S, Herman Z, Ou P. Metabolism of limonoids: nomilin to nomilinate in citrus limon. Phytochemistry. 1986;25(2):542-3.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เปลือกลำต้นมีสรรพคุณช่วยขับลมรักษาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียดได้		- Bruno L, Spadafora ND, Iaria D, Chiappetta A, Bitonti MB. Developmental stimuli and stress factors affect expression of ClGLP1, an emerging allergen-related gene in Citrus limon. Plant Physiology and Biochemistry. 2014;79(0):31-40. - เศรษฐมนต์ กาญจนกุล. เลมอน ใน ผลไม้ในเมืองไทย. กทม. เศรษฐศิลป์. 2555 หน้า 70-71
24.	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.) Merr.	1. ใบเป็นยารักษาอาการปวดข้อ ท้องอืด แน่น รักษาอาการปวดศีรษะ(ตาพอกที่ศีรษะ) ดอกรักษาอาการปวดกระเพาะอาหาร รักษาอาการปวดกระบังลม ขับเสมหะขับลม ผลรักษาอาการเมาสุรา ขับลมในลำไส้และกระเพาะอาหารทำให้เจริญอาหารเหมาะสำหรับสตรีมีครรภ์ เปื่ออาหาร ไม่รู้ส้ออาหาร เปลือกลำต้นผลเป็นยาขับลมช่วยขับเสมหะรักษาอาการท้องอืด แน่นหน้าอก แก้ไอ จักแน่น ปวดท้องน้อยไส้เลื่อน หรือต้มน้ำอาบรักษาอาการคัน ใช้ตำพอกฝี เมล็ด รักษาโรคไส้เลื่อนรักษาอาการปวดท้อง ลำไส้เล็กหัดตัวผิดปกติ ราก ใช้แก้	α -Pinene; Sabinine; β -Pinene; Methyl heptenone; β -Myrcene; Hexanal; Sabinine; dl-Limonine; t-Ocimine; Linalool; 1-Hexene,4-methyl; 1-Hexene,3,3-dimethyl; Geranyl formate; Z-Citral; Geranyl formate; E-Citral; Geranylacetate; β -Farnesene	- จิระเดช มโนสร้อย.อรัญญา มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด)จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 - Singh P, Shukla R, Prakash B, Kumar A, Singh S, Mishra PK, et al. Chemical profile, antifungal, antiaflatoxigenic and antioxidant activity of Citrus maxima Burm. and Citrus sinensis (L.) Osbeck essential oils and their cyclic monoterpene, dl-limonene. Food and Chemical Toxicology. 2010;48(6):1734-40.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		หวัด แก้ไอรักษาอาการปวดท้องน้อยและกระเพาะอาหาร รักษาโรคไส้เลื่อน 2. ชาวเขาเผ่าม้งใช้ใบ ตำคั้นเอาแต่น้ำดื่ม แก้ไขมาลาเรีย 3. สรรพคุณทางล้านนา เป็นส่วนประกอบในตำรับยารักษาอาการร่างกายบวมพอง ให้นำรากหญ้าสามสิบสอง ใบส้มโอขาวสารส้ม ต้มแล้วนำใบกล้วยตีบมาห่อ ใช้รมและนำรังจืดถั่วบก มาต้มรับประทานเป็นยาบำบัดโรค		
25.	<i>Citrus reticulata</i> Blanco	ผล นำมาบริโภคเช่นส้มเขียวหวานส้มโชกุน (หรือสายน้ำผึ้ง) ใช้เป็นยาพื้นบ้านของประเทศจีน โดยใช้เปลือกลำต้นแห้ง รักษาอาการปวดแน่นท้อง เพิ่มการย่อยอาหารและลดเสมหะ	limonene; γ-terpinene; α-Pinene; linalool ; myrcene; sabinene; α-Thujene; α-Pinene; β-Pinene; δ-3-Carene; β-Phellandrene; (E)-β-Ocimene; p-Cymene; Octanal; cis-Limonene-1,2-epoxide; trans-Limonene-1,2-epoxide; trans-Sabinene hydrate; Octyl acetate; Citronellal	• Lota M-L, de Rocca Serra D, Tomi F, Joseph C. Chemical variability of peel and leaf essential oils of mandarins from <i>Citrus reticulata</i> Blanco. <i>Biochemical Systematics and Ecology</i>. 2000;28(1):61-78. • สามารถ เศรษฐวิทยา,กาญจน์ จันท์ลอย,นางมณฑา วงศ์มณีโรจน์ และ รวี เสธฐภักดี.ความหลากหลายของสายพันธุ์พืชตระกูลส้ม. ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ผลเขตร้อนสถาบันวิจัยและพัฒนากำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Yeung, Him-Che. Handbook of Chinese Herbs and Formulas. 1985. Los Angeles: Institute of Chinese Medicine.
26.	<i>Coix lachryma - Jobi</i> L. var. <i>stenocarpa</i> Stapf	ปลูกเป็นไม้ประดับแผ่นกระเบื้องและอีกก่อ นำมาทำเป็นเครื่องประดับ เช่น เป็นสร้อยคอ สร้อยข้อมือ สร้อยประดับบนเสื้อผ้า หมวกสวมศีรษะ หรือแม้กระทั่งภาชนะใช้สอยที่ใช้ในบ้าน เช่น ถ้วย ตะกร้า ใส่เครื่องถักทอ หรือถักเป็นรูปทรงกลมต่างๆ สำหรับนวดฝ่ามือ ฝ่าเท้า ในต่างประเทศ โดยเฉพาะอินเดียฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ได้นำเมล็ดมาทำเครื่องประดับ เช่น สายสร้อย เป็นสร้อยคอ สร้อยข้อมือ สร้อยลูกปัดสำหรับนับหรือทำเป็นเครื่องประดับบ้าน เช่น เป็นสายสร้อยห้อยเป็นม่านประตู หน้าต่าง	benzaldehyde glucoside, 3,4-dihydroxy; benzoxazin-3-one, 2,4-dihydroxy-7-methoxy-2H-1,4; benzoxazin-3-one, 2-hydroxy-7-methoxy-2H-1,4; benzoxazolinone, 6-methoxy; chitinase; coixenolide; coixin; inden-1-one, 3-5-dimethoxy-1-H; lectins; lignins	- นันทวัน บุญยะปัทม และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2541. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (2). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 640 หน้า - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า - Grubben, G. J. H. and Partahardijons, S. (Editors), 1996. Plant Resources of South East Asia No.10 : Cereals Punlisers, Leiden, the Netherlands, 199 pp.
27.	<i>Colocasia esculenta</i> Schott	1. น้ำจากก้านใบใช้เป็นยาห้ามเลือด (ภายนอก) เป็นยากระตุ้นและเป็นยาทานวด ทำให้เลือดมาเลี้ยงบริเวณนั้นมาก น้ำจากลำต้นใต้ดิน (หัวเผือก) ใช้รักษาพิษจากแมงป่อง	lectin เอนไซม์ μ -D-galactosidase	Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editors), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12(3) : Medicinal and poisonous plants

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ใส่กับน้ำตาลรับประทานแก้ไข้ ลำต้นใช้พอกแผลรวมทั้งแผลที่เกิดจากงูกัด หัว ใช้เป็นยาระบาย ขับปัสสาวะ ขับน้ำนมห้ามเลือด ประเทศบราซิลใช้ทั้งต้น ขับพยาธิ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขา โดยทั่วไปใช้หัวต้มให้สุกและกินเป็นอาหาร แป้งแทนข้าว และใช้ใบต้มเอาน้ำดื่มแก้ท้องเสีย ยืดอายุผลไม้ด้วยน้ำร้อนแทนน้ำทิ้งใส่ น้ำใหม่ปรุงเป็นแกงสำหรับคนกินแทนผัก ปะหล่องใช้ยางจากหัวและก้านใบเป็นยาทาห้ามเลือดเมื่อเกิดบาดแผล 3. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่างใช้หัวต้มจนสุกทำอาหารทั้งคาวและหวานตลอดทอดหรืออบเป็นของกินเล่นใช้เป็นอาหารแป้ง ใช้ยอดอ่อนและก้านใบลวกหรือต้มให้สุก เป็นอาหารจิ้มน้ำพริกหรือใส่แกงส้มหรือแกงเผ็ด		3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp. • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • จิรเดช มโนสร้อย. อนุรักษ์ มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมืองนวัตน์ จำกัด) จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396
28.	<i>Costus speciosus</i> (J.Konig) Sm.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาหลายเผ่าใช้หน่ออ่อนต้มกินเป็นผัก กระเทียมใช้ใบอังไฟให้ร้อน คั้นเอาน้ำใส่หู แก้หูหนวกใช้รากต้มน้ำกินเป็นยาแก้ปวดท้อง ชาวเขาเผ่าเย้าและจีนฮ่อใช้ลำต้นต้มน้ำอาบให้แก้สตรียูโฟหลังคลอดบุตรใหม่มีไข้ใบ และลำต้นขงเป็นชาให้ชายหนุ่มที่มีปัญหาใน	ในรากและเหง้าใต้ดินตลอดจนลำต้นของเอื้องหมายนามีสาร r-coumric acid methyl ester; cycloartanol; 31-nor-cycloartanone; cycloartenol ฯลฯ ในเมล็ดมีสาร A, B, C และ D;	• ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พืชศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		การหลั่งน้ำกามตีมชาวลีซอแก็โรคเกี่ยวกับหู โดยตัดทั้งลำต้นให้มีความยาวเท่ากับ ความสูงของผู้ป่วยนำมาวางใกล้ๆเตาไฟข้างผู้ป่วย เพื่อให้เกิดไอร่มหุชาวเขาเผ่าอีก้อตัดลำต้นพืชชนิดนี้ และบางครั้งรวมกับพืชชนิดอื่นมาแขวนตามทางเดินเข้าบ้าน หน้าประตูบ้านตามผนังบ้านเพื่อป้องกันผีร้ายในยามที่มีผู้ป่วยอยู่ในบ้าน หรือมีเด็กเกิดใหม่ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้เป็นยาพื้นบ้านรากใช้เป็นยาแก็โรคผิวหนัง ต้มน้ำดื่มแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ช่วยย่อยอาหารและเป็นยาขับเสมหะ แก็โอ ไข้หวัด ขับพยาธิ กระตุ้นความต้องการทางเพศ เหง้าใช้เป็นยาถ่ายขับปัสสาวะ แก็โรคติดต่อในทางเดินปัสสาวะ แก้วบวม น้ำ สตรีตกขาว แผลบวมอักเสบมีหนอง ฆ่าพยาธิ ทำให้แท้ง ลำต้นแก้บิด	costusoides I และ J; daucosterol; dioscin; proto dioscin; diosgenin-3-O-μ-L-rhamnopyranosyl (1-2)-μ-L-rhamnopyranoside ฯลฯ น้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้มีสาร r-methoxy benzoquinone; cardinene; carvacrol; 1, 8-cineol; pinocarveol สารที่ผลิตโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้แก่ diosgenin; lanosterol; stignasterol สารอื่นๆที่พบในพืชชนิดนี้ อีก เช่น inulin; methyl proto dioscin; protogracillin	เกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า - Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. - นันทวัน บุญยะประกัร และอรนุช โชคชัย เจริญพรไ (บรรณาธิการ), 2543 . สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (5). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 508 หน้า - วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย.พิมพ์ครั้งที่1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 978 หน้า
29.	<i>Crassocephalum crepidiloides</i> (Benth.) S.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ยอดอ่อนเป็นผักสด ผักจิ้มหรือ	ส่วนอยู่เหนือดินมีสารกลุ่ม pyrrolizidine alkaloids ได้แก่	Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editors), 2003.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
	Moore	ปรุงผสมกับผักอื่นในแกง แทบทุกเผ่าใช้ทั้งลำต้นเลี้ยงหมู 2.การใช้ประโยชน์ชาวบ้านในต่างประเทศ ในเวียดนามและญี่ปุ่นใช้ลำต้นอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผัก ในแอฟริกาใช้ใบสดทำเป็นแกงจืด หรือทำเป็นซอสปรุงอาหาร บางครั้งผสมกับถั่วลิสงกิน หลายแห่งใช้ทั้งลำต้นเป็นอาหารสัตว์ประเภทเคี้ยวเอื้อง หรือให้ไก่กินในบางแห่งใช้เป็นพืชกับดักจับตัวเตมวียตัววงข้าวโพดที่เข้าทำลายในแปลงปลูกกล้วยในด้านการใช้ประโยชน์เป็นยาพื้นบ้าน ในปาปัวนิวกินีใช้ใบสดเป็นยาพอกแก้แผลเปื่อยและแก้อาการคันตามอวัยวะเพศชาย ในแอฟริกาใช้เป็นยาแก้ปวดมวนท้องลำไส้ ท้องอืดอาหารไม่ย่อย และใช้เป็นยาระงับปวดแก้ปวดหัว แก้โรคลมชัก ลมบ้าหมูใช้ใบแห้งบดเป็นยาผง ทำเป็นยานวดสดุดมเพื่อหยุดเลือดในจมูกและสับแก้โรคไข้กลับ	jacoline และ Jacobine รากมีสารกลุ่ม tannins	Plant Resources of South-East Asia No. 12(3) : Medicinal and poisomous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp
30.	<i>Crateva magna</i> (Lour.) DC.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาทุกเผ่าใช้ผลสุกรับประทานใช้ยอดอ่อนและดอกเป็นผักลวก ต้มทำเป็นผักดอง หรือใส่แกง ชาวเขาเผ่ามูเซอใช้รากและใบตำพอก	ในเปลือกลำต้นรากมีสาร lup-20(29)-21-dien - 3 β -ol สารในกลุ่ม triterpoid และเคโรอัมพันธ์ที่พบในพืชชนิดนี้ได้แก่	• สุธรรม อาธิกุลและอำนาย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ตำสมกับพืชสมุนไพรอื่นๆตำพอกเพื่อรักษากระดูกหัก เฝือกมัด มังและพม่าใช้รากและใบต้มน้ำดื่มแก้ท้องอืดเฟ้อ ลมวิงเวียนศีรษะ ใช้ต้มเมื่อปวดฟัน ปากเป็นแผลหรือเหงือกบวม 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ยอดอ่อนเป็นผักลวกหรือต้มให้สุกหรือใส่เครื่องแกงกิน ชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ทุกส่วนของพืชเป็นยาพื้นบ้านรากใช้เป็นยาขับลมในท้อง ขับหนอง ขับโลหิต ระดู บำรุงธาตุ และแก้ปวดท้องเปลือกลำต้นลำต้น ใช้เป็นยาระงับพิษที่ผิวหนัง แก้สะอึก ขับลมในท้อง ขับเหงื่อ น้ำเหลืองเสีย ขับน้ำดี นิ่วในทางเดินปัสสาวะ แก้ปวดท้อง ลงท้อง อาเจียนและแก๊กริดสีดวง ผอมแห้ง กระพี้ แก๊กริดสีดวงทวาร แก่นขับเหงื่อ ถอนพิษไข้และแก้ปวดไข้ ใช้ภายนอกเป็นยาถูวดให้เลือดมาเลี้ยงร่างกาย ใช้เป็นยาเจริญอาหาร ขับเหงื่อ แก้ไข้ เป็นยาระบาย ขับพยาธิ ขับผายลม แก้สะอึก ปวดเส้น อัมพาตและโรคไขข้ออักเสบดอกแก้ตาแดง เจ็บตา เจ็บในลำคอ แก้ไข้ ครันเนื้อครันตัว ผลแก้ไข้	lupenone; lupeol acetate; 3-epi-lupeol สารในกลุ่ม sterols และเครื่องสำอางได้แก่ β-sitosterol acetate; β-spinasterol acetate และ pseudo taraxasterol และสารอื่นๆได้แก่ cadabicine diacetate	หน้า - Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. - นันทวัน บุญยะประภัตร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2539. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (2). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 895 หน้า - กองกานดา ชยามฤต, 2528 . สมุนไพรไทย ตอนที่ 4. ฝ่ายพฤกษศาสตร์ป่าไม้กองบำรุง กรมป่าไม้, พิมพ์ครั้งที่ 1 หจก. ชูติมาการพิมพ์, กรุงเทพฯ หน้า 290-515 - วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า - van Valkenburg, J. L. C. H. and Bunyaprapatsara, N. (Editors), 2001. Plant Resources of South-East Asia No. 12(2) : Medicinal and poisonous plants 2. Backhuys Publishers, Leiden, the

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		3. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านในต่างประเทศ ในอินเดียและมาเลเซียใช้น้ำต้มจากรากหรือเปลือกลำต้นลำต้นต้มเป็นยาเจริญอาหารช่วยย่อยอาหารและเป็นยาระบายอ่อนๆ ขับอุจจาระ และแก้ไข้ ลดไข้ในอินเดียใช้เปลือกลำต้นจากรากแก้โรคนิ่ว ปัสสาวะ ไบสดใช้เป็นสารทำให้ผิวแดงและใช้เป็นยาบำรุงและแก้ไข้ หลายประเทศนำมาปลูกเป็นไม้ประดับหรือปลูกเป็นแปลงทำไม้ซุงเพื่อการก่อสร้างในท้องถิ่น		Netherlands, 782 pp. • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
31.	<i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาใช้ใบอ่อนและยอดอ่อนซึ่งมีรสเปรี้ยวกินเป็นผักสดหรือผักจิ้มกะเหรี่ยงใช้ใบสดเคี้ยวกินแก้ท้องเสียกะเหรี่ยงมูเซอและพม่าใช้ใบหรือทั้งต้น ตำพอกเป็นยาระงับเชื้อ ห้ามเลือดในแผลสดอมแก้ปวดฟัน เหงือกบวมอักเสบเคี้ยวกินหรือต้มน้ำดื่ม แก้ปวดภายในร่างกายแก้อาการเป็นลม หน้ามืด วิงเวียนศีรษะ หรือเลือดคั่งในร่างกาย เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือนและทำฟัน 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ใบอ่อน ยอดอ่อนกินเป็นผักสดผักจิ้มกับน้ำพริก หรือลาบ เปลือกลำต้นลำต้นใช้ทำสี	ใบมีสาร phenolic compounds ,formoxanthone A-C	• ไชมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร, 2543. ลำต้นไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนลำต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย. หอพรรณไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 545 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle :

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ย้อมผ้าให้สีน้ำตาลจากเปลือกลำต้นใช้บรรเทาโรคหิดตามง่ามนิ้วมือ ใบบดผสมน้ำมันมะพร้าวทาแก้โรคผิวหนังเปลือกลำต้นใช้ทำยา 3. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านในต่างประเทศในแถบคาบสมุทรมาเลย์ใช้เนื้อในการสร้างบ้านเรือน เครื่องเรือน เครื่องดับ แต่งบ้านไม้สลักทางศิลปะต่างๆ รวมไปถึงการใช้เป็นไม้พืชมำถ่านรวมไปถึงอุตสาหกรรมไม้อัดในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้น้ำยางจากลำต้นเป็นยาแก้โรคหิดและแผลที่ขาใช้น้ำต้มจากราก ใบและเปลือกลำต้นลำต้นแก้ปวดท้องและแก้ไข้ไข้ ใบเคี้ยวกินเป็นยาเสริมสุขภาพ และใช้เป็นไม้ปลูกประดับบ้านประดับสวนซึ่งให้สวยงามเมื่อยามออกดอก		Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editor), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12 (3): Medicinal and poisonous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp. • Xiong J, Liu X-H, Bui V-B, Hong Z-L, Wang L-J, Zhao Y, et al. Phenolic constituents from the leaves of <i>Cratoxylum formosum</i> ssp. <i>pruniflorum</i>. <i>Fitoterapia</i>. 2014;94(0):114-9. • Boonnak N, Karalai C, Chantrapromma S, Ponglimanont C, Fun H-K, Kanjana-Opas A, et al. Bioactive prenylated xanthenes and anthraquinones from <i>Cratoxylum formosum</i> ssp. <i>pruniflorum</i>. <i>Tetrahedron</i>. 2006;62(37):8850-9.
32.	<i>Curcuma longa</i> L.	เป็นส่วนประกอบของอาหารเช่น ข้าวเหนียวมัน และใช้เป็นเครื่องเทศ เป็นตัวดับกลิ่นอาหารและมีสรรพคุณเป็นยาสมุนไพรช่วย	anthraquinone,2-hydroxymethyl; α -atlantone; γ -atlantone; bisabola-2-10-	• วินัย สมประสงค์และคณะ,2556. พืชอาหารพื้นบ้าน กลุ่มชาติพันธุ์ตะวันตก. กรุงเทพฯ: สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร.หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ขับลม บรรเทาอาการท้องอืด แก้อักเสบ ราก ยาบำรุง ยาแก้ชัก ลดไข้ แก้ลมชัก ขับ ปัสสาวะ ป้องกันโรคหนองในแก้อาการฟก ช้ำ แก้อาการผื่นคัน แก้ท้องอืด เหง้า แก้อาการผื่นคัน แก้ท้องร่วง ขับ ลม รักษาไข้ แก้ท้องมาร แก้ท้องอืดขับ เสมหะ รักษาเมะเล็งลาม รักษาเมะเร็งเพลิง คล้ายกล่ำเนื้อเรียบในลำไส้ที่เกร็งตัว เจริญ อาหาร ยากระตุ้นแก้อาการไม่สบายอาหาร วิงเวียน ระงับเชื้อต้านวัณโรค แก้ไข้เพื่อดี แก้ไข้ผอมเหลืองแก้พิษเสมหะและโลหิต ตม แก้หวัด แก้บิด ปิดธาตุ คุมธาตุ แก้ท้องร่วง แก้คันแก้ฟกช้ำ ฆ่าพยาธิ รักษาแผลในลำไส้ สมานแผล แก้คั่งเพื่อ รักษาบาดแผลเรื้อรัง คุมและรักษาลำไส้	dien-9-one,4-hydroxy; bisabola-2-10-dien-9- one,5-hydroxy-4-methoxy; bidabola-3-10-dien-2-one; bisabola-3-10-diene,2-5- dihydroxy; bisabolent; β - bisabolene; bisacumol; bisacurone; borneol; borneol,iso; caffeic acid; campesterol; camphene; camphor; caryophyllene; cholesterol; cineol; coumaric acid,para; curcumene; curcumin	146 ● นันทวัน บุญยะปัทม และอรนุช โชคชัยเจริญ พร. (บรรณาธิการ), 2539. สมุนไพร : ไม้ พื้นบ้าน (7). สำนักงานข้อมูลสมุนไพรคณะ เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 895 หน้า
33.	<i>Dimocarpus longan</i> Lour.	เปลือกลำต้นของลำต้นมีสีน้ำตาลอ่อนหรือ เทาและมีรสฝาดใช้ต้มเป็นยาหม้อแก้ ท้องร่วงลำต้นมีขนาดใหญ่ สูงประมาณ 30- 40 ฟุตเนื้อไม้มีสีแดงและแข็งสามารถใช้ทำ เครื่องใช้ประดับบ้านได้เนื้อลำไยกินสดเป็น ผลไม้ ทำเป็นอาหารหวาน เช่น ข้าวเหนียว เปียกลำไย วุ้นลำไยลำไยลอยแก้ว น้ำลำไย หรือแปรรูป เช่น บรรจุกระป๋อง ตากแห้ง	Phenolic compounds เช่น gallic acid, corilagin, ellagic acid, 4-O-methylgallic acid, flavone glycosides เมล็ดมี thyl gallate 1- β -O- galloyl-d-glucopyranose, methyl brevifolin carboxylate, grevifolinand	● นิดดา หงส์วิวัฒน์และทวีทอง หงส์วิวัฒน์. ผลไม้ 111 ชนิด: คุณค่าอาหารและการกิน. กทม. แสงแดด. 2550 หน้า 203 – 205 ● กระโดดขึ้น ↑เศรษฐกิจ กัญจนกุล. ลำไย เครือ ใน ผลไม้ในเมืองไทย. กทม.เศรษฐกิจศิลป์. 2555 หน้า 94-95 ● Yang B, Jiang Y, Shi J, Chen F, Ashraf M. Extraction and pharmacological

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		สามารถทำเป็นชาชงดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง ช่วยให้หลับสบายเจริญอาหารแต่ถ้ากินลำไยมากเกินไปจะเกิดอาการร้อนใน แผลในปาก หรือตาแฉะได้	4-O- α -l-rhamnopyranosyl-ellagic acid, gallic acid, corilagin และ ellagic acid	properties of bioactive compounds from longan (<i>Dimocarpus longan</i> Lour.) fruit — A review. Food Research International. 2011;44(7):1837-42.
34.	<i>Diospyros cf. kaki</i> L.	ผลรับประทานได้ใช้ทำไอศกรีม เยลลี่พันธุ์ที่มีรสฝาดใช้ทำปลั๊กแท่ง แทนนินจากพลับจีนใช้เป็นสีทาผ้าหรือกระดาษ		• พิศศักดิ์ วรสุนทรโสภและคณะ. ทรัพยากรพืชในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2: ไม้ผลและไม้ผลเคี้ยวมัน. กทม.สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2544. หน้า 209 – 210
35.	<i>Diospyros glandulosa</i> Lace	1. การใช้ประโยชน์ชาวเขา ชาวเขาโดยทั่วไปกินผลสุกเป็นผลไม้เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือน กะเหรี่ยงใช้กิ่งและใบต้มน้ำร่วมกับกิ่งส้มป่อย <i>Acacia concinna</i> และราชวดีป่า <i>Buddleja asiatica</i> ให้สตรีหลังคลอดบุตรอาบ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้เนื้อไม้ในงานแกะสลักเครื่องประดับน้ำทำตุ้เสื้อผ้า ตุ้มเก็บของและเครื่องเรือน ผลอ่อนใช้ย้อมสีเสื้อผ้า แห และอวน	ไม่พบ	• ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พืชศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณฑอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า
36.	<i>Elaeagnus latifolia</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาทุกเผ่ากินผลสุก ซึ่งให้รสเปรี้ยวหรือดองใส่เกลือเพื่อเก็บไว้กินได้นานๆ หรือขายเป็นรายได้ใหญ่ใช้รากตำหรือคั้นเอาน้ำทา	น้ำยาสกัดจากทั้งลำต้นมีสารประเภท indole alkaloids และ cyclitols (18)	• สีนาคูพัฒน์พงศ์, 2530. สมุนไพรไทย ตอนที่ 5 ฝ่ายพฤกษศาสตร์ป่าไม้ กองบำรุงกรมป่าไม้, พิมพ์ครั้งที่ 1 หจก. ชูติมาการพิมพ์, กรุงเทพฯ หน้า 516-731.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เป็นยาแก้กลากเกลื้อน 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ผล สุก ใช้กินเป็นผลไม้ ใช้เป็นยาพื้นบ้านราก ผสมรากเต็งแช่เหล้า ที่ทำจากข้าวเหนียวดำ กินแก้ปวดกระดูกหัวเข่า ดอกใช้เข้าเครื่อง ยา เป็นยาฝาดสมาน และบำรุงหัวใจ ผล ใช้ เป็นยาฝาดสมาน แก้บิดแก้ท้องเสียสำหรับเด็ก ดอกและผลใช้เป็นยาคุมธาตุ		วงศ์สฤติย์ ฉั่วกุล. พร้อมจิต ศรีลัมพ์, วิจิต เปา นิล และรุ่งระวีเต็มศิริฤกษ์กุล. (บรรณาธิการ),2539. สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ ลิชชิ่ง จำกัด กรุงเทพฯ, 264 หน้า
37.	<i>Engelhardia spicata</i> Blume	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา เผ่าไทยใหญ่ใช้เป็นไม้เลื้อยครั้ง ปะหล่อง และพม่า ใช้รากและเปลือกลำต้นลำต้น ต้ม น้ำดื่ม แก้ท้องเสียและดื่มอาบสำหรับผู้หญิง คลอดบุตรใหม่ๆ ตอนอยู่ไฟเพื่อให้เกิดความ สดชื่นและแข็งแรงชาวเขาโดยทั่วไปใช้กิ่งทำ ฟืน 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง เปลือกลำต้นลำต้นใช้เป็นยาเบื่อปลา ใน ด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้านใช้ส่วนของลำต้น ต้มน้ำดื่มเป็นยา บำรุงกำลัง ยาพื้นบ้าน ล้านนาใช้เนื้อลำต้น ผนกับเนื้อลำต้น มะขามป้อมกินหลังคลอดลูกเป็นยา คุมกำเนิด		- วุฒิวุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 978 หน้า วงศ์สฤติย์ ฉั่วกุล. พร้อมจิต ศรีลัมพ์, วิจิต เปา นิล และรุ่งระวีเต็มศิริฤกษ์กุล. (บรรณาธิการ),2539. สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ ลิชชิ่ง จำกัด กรุงเทพฯ, 264 หน้า
38.	<i>Erythrophalum scandens</i>	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบ	2-pentanoic, 4-amino-4-	Sutha .S, Kalpana Devi .V and Mohan

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
	Blume	ทุกเผ่าใช้ยอดและใบอ่อนลวกหรือใส่แกงต้มกินเป็นอาหารผัก 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้ยอดและใบอ่อนปรุงใส่แกง เป็นแกงส้มหรือผสมกับผักอื่นเป็นแกงแคชาวบ้านภาคเหนือบางแห่งได้พืชปลูกขายเพื่อเก็บยอดอ่อนขาย	methyl; Methyl 2,6-anhydro - alpha - d - altroside; Glycerine; Hexadecanoic acid; Tetradecanoic acid; 10,13-dimethyl -methyl ester; cyclobutanecarboxylic acid; phenyl ester; phytol	.V.R. GC-MS determination of bioactive components of Erythralium scandens Bl., Bijdr. Journal of Applied Pharmaceutical Science 01 (09); 2011: 170-173 • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
39.	<i>Ficus semicordata</i> J.E.Smith	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่ามูเซอ ลีซอและไทยใหญ่ใช้ยอดอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผัก กระหรี่ปงกินผลสุกเป็นผลไม้และผลดิบสำหรับใส่แกง ปะหล่องกินผลสุก ใบใช้ช้ดภาชนะโลหะแทนกระดาดทรายยางจากลำต้น ใช้ทาดักแมลงและนกขนาดเล็ก อีโก้ มูเซอ และเข้าต้มใบทำเป็นยางขงสำหรับตีไม้แก้อ่อนเพลียมูเซอเคี้ยวเปลือกลำต้นและใบให้ข้น และให้ผู้หญิงตีหลังคลอดบุตรใหม่ๆมั่งใช้ทุกส่วนของพืช ต้มน้ำดื่มและอาบแก้ท้องเดิน และอาการเจ็บปวดตามร่างกาย ไทยใหญ่และ		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		มูเซอได้ปลูกพืชชนิดนี้เพื่อใช้ประโยชน์ดังกล่าวข้างลำต้น 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง กินผลสดและใบเป็นอาหาร		People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp.
40.	<i>Fraxinus griffithii</i> C.B. Clarke	ใช้เป็นไม้ปลูกสำหรับพื้นปูป่าเนื้อไม้ละเอียดสีขาวอมเหลือง นำมาใช้ก่อสร้างกรอบรูปและเฟอร์นิเจอร์ที่มีราคาแพง	iridoid glucoside; ligstroside; syringin; 3-(4-glucosyl-3,5-di-methoxyphenyl)-2-propenal; sinapaldehyde glucoside	● Sutarjadi, Malingre TM, Van Os FHL. Iridoid and phenolic glycosides of <i>Fraxinus griffithii</i>. <i>Phytochemistry</i>. 1978;17(3):564. ● วิชัย ปัตถมสิงห์ไชย, ทิพาพรรณ อินทยา, สมาน ณ ลำปาง และ กิตติศักดิ์จินดาวงค์, 2553. โครงการป่าชาวบ้านในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. สำนักพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
41.	<i>Gluta usitata</i> (Wall.) Ding Hou	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่าลีซอนิยมใช้ลำต้นเป็นเสาหลักของบ้านแม้ว่ายางลำต้นจะทำให้เกิดอาการคันตามผิวหนังที่สัมผัส ถือเป็นไม้ที่สวยงาม มีสีแดงมีแรงยึดหยุ่นสูงและใช้ได้ทนนาน กะเหรี่ยงใช้ยางจากลำต้นทาภาชนะเครื่องใช้เช่น ถังใส่ยาสูบ และเครื่องมือต่างๆ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ยางจากลำต้นใช้ทำเครื่องเงินลงรักปิดทอง	ยางในลำต้นมีสารในกลุ่ม long chain phenols อันได้แก่สาร catechol congeners ประกอบด้วย 2-๖ 10'-phenyl-dodecyl)-catechol; 3-(10-phenyl-dacyl)-catechol, 3-(12'-phenyl-dodecyl)-catechol : 3-(12-phenyl-dodecyl)-	● สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า ● สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา หนองคายอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ภาชนะและเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันทำกันเป็นอุตสาหกรรมเนื้อไม้ใช้ทำบัวประกอบฝาเครื่องเรือน เครื่องกลึง ไม้ ด้ามเครื่องมือ ไม้ ถัดคันซ้ง เส้าเชื่อน หน้าไม้อัด กระสวย พานท้ายปืน และรางปืน ในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้รากเป็นยาแก้โรคคัน โรคผิวหนัง อุดฟัน แก้ปวดแก้อี๋ ขับพยาธิในลำไส้ แก่ริดสีดวงทวาร โรคตับและใช้เป็นยาถ่ายอย่างแรงเปลือกลำต้นรากใช้แก้โรคผิวหนัง แก่ริดสีดวงและเป็นยาถ่ายอย่างแรงแก่นลำต้น ใช้เป็นยาถ่ายอย่างแรงเปลือกลำต้น ใช้เป็นยาขับเหงื่อ ทำให้อาเจียน บำรุงกำลัง แก้ไข้เรื้อรังปวดข้อเรื้อรัง แก้บิดท้องร่วง และแก้กามโรค ใบใช้แก้ส้นเท้าแตกเมล็ดใช้เป็นย่าย่อยอาหาร แก่โรคฟันปากคอเปื่อย แก่คุดทะราด ริดสีดวงทวารหนักกลากเกลื้อน เป็นยาถ่ายอย่างแรง ขับพยาธิในลำไส้ แก่ริดสีดวงทวารหนักทำยาแก้โรคเรื้อน โรคตับและท้องมาน	catechol; 3-(heptadec-cis-10'-enyl)-O'-dimethyl catechol ฯลฯ สารในกลุ่ม laccol congeners ได้แก่ cis-3-heptadecadienyl-laccol; trans-3-heptadecenyl-laccol; 3(10-phenyl-decyl)-phenol ฯลฯ สารในกลุ่ม resorcinol congeners ได้แก่ 5-(10-phenyl-dacyl)-resorcinol; 5-(12'-phenyl-dodecyl)-resorcinol ฯลฯ สารในกลุ่ม thitsiol congeners ได้แก่ cis-4-heptadecadienyl-thitsiol; cis-4-heptadecatrienyl thitsiol ฯลฯ สารในกลุ่ม urushiol congeners ได้แก่ hydro urushiol ในกลุ่ม veratrole congeners	เกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า - Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. - นันทวัน บุญยะประกฤษ และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า - เต็ม สมิตินนท์, 2518. พันธุ์ไม้ป่าเมืองไทย. หจก. อักษรบัณฑิต, กรุงเทพฯ 228 หน้า.
42.	<i>Heynea trijuga</i> Roxb. ex Sims	ใช้รักษาโรคหิวตักโรคโรคไขข้อ ต่อมทอลซินอักเสบ	tetranortriterpenoids (limonoids) imonoids, trijugins D-H (1-5), methyl	Xiao-Ning Wang, Cheng-Qi Fan, Sheng Yin, Li-She Gan and Jian-Min Yue, 2008. Structural elucidation of limonoids and

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
			8 α -hydroxy-8,30-dihydroangolensate, 3 β ,4 α -dihydroxypregnan-21-one และ 3 β ,4 α -dihydroxypregnan-16-one	steroids from <i>Trichilia connaroides</i> . <i>Phytochemistry</i> . Volume69. Pages 1319–1327 Garima Garg, 2011. <i>Trichilia connaroides</i> Wight and Arnott: <i>Ethnobotany, Phytochemistry and Pharmacology</i>. G. B. Pant University of Agriculture and Technology, Pantnagar 263145, India
43.	<i>Hibiscus sabdariffa</i> L.	ยอดและใบ ช่วยย่อยอาหาร ละลายเสมหะ ขับปัสสาวะ หล่อลื่นลำไส้ เป็นยาบำรุงธาตุ และยาระบาย ใช้ภายนอกโดยตำพอกฝี ต้ม น้ำชะล้างแผล หรือเอาใบตำให้ละเอียดแล้ว นำมาประคบฝี ต้มเอาน้ำมาล้างแผลกลับ เลี้ยง ที่ตากแห้งแล้วประมาณ 5-10 กรัม ช่วยให้สดชื่น ขับปัสสาวะ ขับน้ำดี แก้ไอ ลด ไข้ แก้ไอ รักษาโรคผิวหนัง และรักษาอาการ กระจายน้ำ ชงน้ำร้อนหรือต้มน้ำ รับประทาน บดเมล็ดให้ละเอียด ให้เป็นผง รับประทานหรือต้มน้ำรับประทานช่วยลด ไขมันในเส้นเลือด บำรุงเลือด บำรุงธาตุ ขับ น้ำดี ขับปัสสาวะ รักษาอาการปัสสาวะขัด และเจ็บปัสสาวะ เมล็ดที่แห้งใช้เป็นยา	acetic acid; anisaldehyde; arachidic acid; ascorbic acid; behenic acid; benzoic acid; benzylalcohol; butan-1-ol,3-methyl; campesterol; caprylic acid; car-3-ene; β -carotene; β -carotene,neo; cholesterol; chrysanthemin; citric acid; cyanidin-3-sambubioside; cyanin; delphinidin-3-O- β -D-glucoside; delphinidin-3-sambubioside; ergosterol; ethanol; eugenol; formic	- จิรเดช มโนสร้อย. อนุรักษ์ มโนสร้อย และอุดม รุ่งเรืองศรี, 2552. พจนานุกรมสมุนไพรล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์มิ่งเมือง (บริษัท มิ่งเมือง นวัตกรรม จำกัด) จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 396 - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ตังแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ระบาย กระตุ้นความรู้สึกทางเพศและเป็นยาขับปัสสาวะ ผล เป็นยาฝาดสมาน ราก เป็นยาล้าง ยาบำรุงและยาเจริญอาหาร	acid; gallic acid; gossypetin; gossypitrin; gossypol; hexadecadienoic acid; hibicin; hibiscin; hibiscitrin acid; hibiscus polysaccharide Hib-1; hibiscus polysaccharide Hib-2; hibiscus polysaccharide Hib-3; lauric acid ฯลฯ	
44.	<i>Hodgsonia heteroclita</i> (Roxb.) Hook.f. & Thomson subsp. <i>Indochinensis</i>	1 ด้านอาหาร ในเมล็ดมีน้ำมัน 72-77 เปอร์เซ็นต์ สามารถนำมาสกัดทำอาหารได้เช่นเผื่อนำไปเป็นส่วนประกอบของแกงเผ็ดใช้เป็นน้ำมันประกอบอาหาร ในประเทศไทยพบว่ามีกรนำเมล็ดไปเผาไฟเพื่อกินเป็นอาหารว่าง มีรสหอมหวานมัน หรือนำไปทำเป็นน้ำพริกมะกั้ง 2 ด้านสมุนไพร มีรายงานการใช้สารสกัดจากเมล็ด เพื่อรักษาโรคเกี่ยวกับมดลูก ใบมีสรรพคุณในการรักษาโรคทางเดินหายใจ แก้กิดจุกโดยนำใบตากแห้งมาเผาไฟ แล้วสูดดมควัน		เกรียงไกร เพาะเจริญและคณะ. 2521. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูง. บริษัททรีโอแอดเวอร์ไทซิงแอนด์มีเดียจำกัด. เชียงใหม่

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ขี้เถ้าที่ได้จากการเผาไฟยังมีฤทธิ์สมานแผล สามารถนำไปมาดัดสกัดเอาตัวยารักษาอาการใช้น้ำคั้นจากใบและลำต้นอ่อนใช้ทาในรูจุมูกเมื่อมีแมลงตัวเล็กๆบินเข้าไปช่วยบรรเทาอาการระคายเคืองได้		
45.	<i>Houttuynia cordata</i> Thunb.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาโดยทั่วไปใช้ราก ใบและยอดอ่อนซึ่งมีกลิ่นคล้ายปลา กินสดเป็นผักจิ้ม หรือปรุงใส่แกง อี้อ้อมูเซอและมั่งใช้รากหรือทั้งลำต้นเคี้ยว กินสด ต้มน้ำดื่มและอาบ แก้ไข้ ไข้มาลาเรีย ปวดบวม ปวดอักเสบและเป็นยาบำรุงกำลัง มั่งใช้ยอดเคี้ยวอมแก้ปวดฟันกะเหรี่ยงใช้ใบขยี้ทาแก้หวัด คัดจุมูก กินสดเป็นยาแก้หวัด แก้ไอ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้ใบและยอดอ่อนเป็นผักสดกินกับน้ำพริก และลาบ ใบสดใช้ผสมกับปลาป้องกันปลาเน่าเสีย ใช้ใบตำเอาน้ำทาระงับกลิ่นตัว ในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้ใบแก้โรคผิวหนัง เข้าข้อ ทำให้แผลแห้งน้ำเหลืองแห้ง และแก้กามโรค ทั้งลำต้นใช้ตำหรือคั้นน้ำทาภายนอกให้เลือดมาเลี้ยงผิวหนังยอกแก้หูอักเสบ พอกดูดหัวฝี แก้ฝีบวมอักเสบ ทำให้	น้ำมันหอมระเหยที่สกัดจากใบมีสารในกลุ่ม flavonoids คือ quercitrin นอกจากนี้ก็มี lavaldehyde, methyl monyl และ myrcene (2) สารที่พบในน้ำมันหอมระเหย มีดังต่อไปนี้ คือ bornol: borneol acetate; camphene; capryl aldehyde; caryophyllene; β-caryophyllene; 1, 8-cineol; r-cymene; decan-1-al; methyl decanoate; decanoic acid; decanoyl acetaldehyde; dodecan-1-al; methyl dodecanoate; geraniol; methyl hexadecanoate ฯลฯ สารใน	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • ชูศรี ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของโครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพรพื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 64 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา หนองคายอย่างขางจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle :

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		แผลแห้ง ใช้ภายใน แก้ไอหลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ แก้บิด แก้บวม น้ำ ขับปัสสาวะ แก้โรคติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ กามโรค และแก้ริดสีดวงทวาร ชาวบ้านหลายแห่งในภาคเหนือและอีสานได้พัฒนาเป็นพืชปลูกเพื่อขายเป็นรายได้	กลุ่ม pyridine และ pyridine alkaloids สารอื่นๆที่มีรายงานที่พบในพืชชนิดนี้ ได้แก่ decanoyl pyridine; afzelin; aristolactam A-II, cis-N-(4-hydroxy-dtyryl) ฯลฯ (11)	Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • นนทวัน บุญยะประกัศ และอรนุชโชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร: ไม้พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า
46.	<i>Hydrocotyle javanica</i> J.P.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มูเซอไทยใหญ่พม่าใช้ทั้งลำต้นตำพอกหรือเอาน้ำทาแก้กลากเกลื้อนและแผลพุพองตามร่างกายใช้ผสมกับพืชชนิดอื่น เช่น โล่ดินเป็นยาเบื่อปลา อีกอใช้ทั้งลำต้นตำพอกเพื่อห้ามเลือดแก้แผลสดเป็นยาสมานแผล		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp.
47.	<i>Hypoxis aurea</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา เผ่าม้ง ลัวะและจีนฮ่อใช้หัวต้มต้มน้ำดื่มเป็นยา บำรุงกำลังฟื้นคืนสภาพจากการเจ็บไข้ได้ ป่วยและเป็นยาบำรุงสุขภาพ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้ รากแห้งบดเป็นผงผสมกับน้ำและน้ำมะนาว ให้คันคล้ายแป้ง ทาหน้า แก้อิ่วผื่นคัน และให้ผิวหนังโดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า
48.	<i>Isodon ternifolius</i> (D.Don) Kudo	ใบ ใส่แกงหรือน้ำพริกมีกลิ่นหอม(กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน,คนเมือง,ลัวะ) ใบ ใช้ประกอบอาหาร เช่น แกง หรือใส่ข้าว เป็อน(กะเหรี่ยงเชียงใหม่)	dipternoid; isodoternifolin A and B	• เต็มสมิตินันท์, 2544. ชื่อพรรณไม้แห่ง ประเทศไทย. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้สำนัก วิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. • Yao xue xue bao = Acta Pharmaceutica Sinica. New diterpenoids, isodoternifolins A and B, from <i>Isodon ternifolius</i>. Institute of Chinese Materia Medica, China Academy of Traditional Chinese Medicine, Beijing. 1996
49.	<i>Lansium domesticum</i> Correa	นำมาทานเป็นผลไม้ทำเป็นผลไม้แช่อิ่ม เนื้อ ไม้แข็งหนา และยัดหุ่น สามารถนำมา	cycloartanoid triterpene; 3-oxo-24-cycloarten-21-oic	• Heyne, K. (1987). Tumbuhan Berguna Indonesia [Useful Indonesian Plants] (in

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ก่อสร้างบ้านได้บางส่วนของพืชสามารถนำมาใช้เป็นยาได้ เมล็ดมีรสขม นำมาทุบแล้วผสมน้ำดื่มเป็นยาถ่ายพยาธิและรักษาแผลในกระเพาะอาหารเปลือกลำต้นไม้ใช้รักษาโรคบิดและโรคมาลาเรีย เปลือกลำต้นไม้บดเป็นผงใช้รักษาแมงป่องต่อยผิวหนัง ผลใช้รักษาโรคท้องเสีย ในประเทศฟิลิปปินส์เปลือกลำต้นของผลตากแห้งสามารถนำมาเผาไฟได้	acid; tetranortriterpenoids ได้แก่ dukunolides D, E, และ F ; domesticulide A-E	Indonesian) 2. Jakarta: Yayasan Sarana Wana Jaya. pp. 1126–1128. • Verheij, E.W.M.; Coronel, R.E., eds. (1997). Sumber Daya Nabati Asia Tenggara 2: Buah-buahan yang dapat dimakan [Botanical Resources of South-East Asia 2: Edible Fruits] (in Indonesian). Jakarta: PROSEA – Gramedia. pp. 232–237. • Nishizawa M, Emura M, Yamada H, Shiro M, Chairul, Hayashi Y, et al. Isolation of a new cycloartanoid triterpene from leaves of <i>Lansium domesticum</i> novel skin-tumor promotion inhibitors. Tetrahedron Letters. 1989;30(41):5615-8. • Nishizawa M, Nademoto Y, Sastrapradja S, Shiro M, Hayashi Y. Dukunolide D, E and F: New tetranortriterpenoids from the seeds of <i>Lansium domesticum</i>. Phytochemistry. 1988;27(1):237-9. • Saewan N, Sutherland JD, Chantrapromma K. Antimalarial

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				tetranortriterpenoids from the seeds of <i>Lansium domesticum</i> Corr. <i>Phytochemistry</i> . 2006;67(20):2288-93.
50.	<i>Litchi chinensis</i> Sonn.	ผลรับประทานเป็นยาบำรุงร่างกายประโยชน์ของลิ้นจี่ นำมาทำเป็นน้ำผลไม้ดื่มช่วยแก้กระหาย ให้รสชาติหวานชื่นใจช่วยให้พลังซึบเลื่อน (เมลิค) มีฤทธิ์ในการต่อต้านอนุมูลอิสระอย่างสูง (สารสกัดจากเปลือกลำต้น) ลิ้นจี่ต้านมะเร็งช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งเต้านม (สารสกัดเพอริคาร์พของลิ้นจี่) ช่วยเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย (ราก,เปลือกลำต้นลำต้น) ลิ้นจี่สรรพคุณช่วยแก้อาการไอเรื้อรัง เปลือกลำต้นของผลใช้ทำเป็นชาขงดื่มแก้อาการหวัด (ชาจากเปลือกลำต้น) ช่วยแก้อาการคัดจมูก สรรพคุณลิ้นจี่ ช่วยป้องกันการเกิดและช่วยรักษาโรคเลือดออกตามไรฟันช่วยแก้การติดเชื้อในลำคอ (ชาจากเปลือกลำต้น) ช่วยบำรุงระบบการย่อยอาหารช่วยลดกรดในกระเพาะอาหาร ประโยชน์ลิ้นจี่ช่วยบรรเทาอาการไม่ปกติของระบบทางเดินอาหาร ช่วยรักษาอาการท้องเดินช่วยแก้ท้องเสียชนิดไม่รุนแรง (ชาจากเปลือกลำ	2 α ,3 α -epoxy-5,7,3',4'-tetrahydroxyflavan-(4 β -catechin); 2 β ,3 β -epoxy-5,7,3',4'-tetrahydroxyflavan-(4 α -epicatechin); litchiol A; litchiol B; soscopoletin; coumaric acid; protocatechuic acid; 2 α ,3 α -epoxy-5,7,3',4'-tetrahydroxyflavan-(4 β -epicatechin); pterodontriol d-6-O- β -d-glucopyranoside; Narirutin; naringin; dihydrocharcone-4'-O- β -d-glucopyranoside; pinocembrin-7-rutinoside; pinocembrin-7-neohesperidoside	- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), เว็บไซต์หมอชาวบ้าน"ลิ้นจี่".[ออนไลน์].เข้าถึงจาก http://frynn.com/%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B9%88/. 2557 - Wang L, Lou G, Ma Z, Liu X. Chemical constituents with antioxidant activities from litchi (<i>Litchi chinensis</i> Sonn.) seeds. <i>Food Chemistry</i>. 2011;126(3):1081-7. - Ren S, Xu D, Pan Z, Gao Y, Jiang Z, Gao Q. Two flavanone compounds from litchi (<i>Litchi chinensis</i> Sonn.) seeds, one previously unreported, and appraisal of their α-glucosidase inhibitory activities. <i>Food Chemistry</i>. 2011;127(4):1760-3.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ต้น) ประโยชน์ของผลไม้ลิ้นจี่ช่วยปกป้องและรักษาตับ (สารสกัดของผลลิ้นจี่) มีส่วนช่วยลดขนาดเนื้องอก (งานวิจัยในประเทศจีน แต่ไม่ได้ระบุไว้แน่ชัดว่าใช้ส่วนของลิ้นจี่) ช่วยรักษาโรคจากการติดเชื้อไวรัส (ชาจากเปลือกลำต้น) สรรพคุณของลิ้นจี่ช่วยรักษาอาการปวดท้อง (เมล็ด) ช่วยรักษาอาการปวดไส้เลื่อน (เมล็ด) ช่วยรักษาอาการปวดบวมอัมพา (เมล็ด) ช่วยรักษาโรคไส้เลื่อน อัมพาตห่อนยานด้วยการนำเมล็ดไปตากแห้งแล้วนำไปคั่วกับไฟอ่อนๆ จนสุกเกรียม แล้วนำมาบดเป็นผงนำเอาผงที่ได้มาประมาณ 1-2 ช้อนโต๊ะต้มกับน้ำ หรือต้ก 1 ช้อนแล้วนำมาชงกับน้ำร้อน ต้มวันละ 3-4 ครั้ง ติดต่อกันประมาณ 20 วัน (เมล็ด) ลิ้นจี่ ประโยชน์ ช่วยป้องกันการเกิดโรคเหน็บชา (วิตามินบี1) รากลิ้นจี่หรือเปลือกลำต้นของลำต้น ใช้แก้อาการติดเชื้อไวรัสและอีสุกอีใสได้ (ราก, เปลือกลำต้นลำต้น) ช่วยลดอาการปวดต่างๆ (เมล็ด)		
51.	<i>Litsea cf. glutinosa</i> (Lour.) C.B. Rob.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาแทบทุกเผ่ากินผลดิบเป็นเครื่องเทศใช้ไม้ทำเครื่องใช้ในบ้านและด้ามเครื่องมือ	ในเปลือกลำต้นและยางจากลำต้นมีสารในกลุ่ม alkaloids อันได้แก่ laurelliptine, N-acetyl	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		การเกษตรประหล่องและไทยใหญ่ใช้ใบและเปลือกลำต้นต้มน้ำทำเป็นยาสระผมแก้รังแคและแก้เหาบนศีรษะใช้เปลือกลำต้นและใบตำพอกบริเวณที่ปวดกระดูกหรือแก้กระดูกหักทั้งกะเหรี่ยงและมูเซอใช้เปลือกลำต้นและใบตำพอกหรือต้มน้ำอาบ แก้แผลพุพองขจัดเชื้อราและเห็บ เหา ที่เกิดขึ้นตามร่างกาย 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้เนื้อไม้ทำเครื่องเรือนน้ำแช่เปลือกลำต้นไม้ทำเป็นยาเคลือบผม น้ำมันจากเมล็ดใช้ทาเทียนไขและสบู่ ในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ราก ใช้แก้ปวดตามกล้ามเนื้อ ต้มน้ำดื่มเพื่อให้มีประจำเดือนมากขึ้น รากและใบใช้ตำพอกเป็นยาสมานแผลแก้บาดแผลสดและแผลถลอก เปลือกลำต้นลำต้น ใช้ตำพอกแก้ผื่นคันแสบตามผิวหนัง แก้อักเสบ ภูมิแพ้ สิว หิด ใช้กินแก้บิดและแก้ปวดมดลูกจากลำต้น ใช้ทาแก้บาดแผล แก้ฟกช้ำ ใบใช้ตำพอกแก้ผิ แก้วปวด ถอนพิษร้อนเมล็ดใช้ตำพอกแก้ปวดฝีพิษอักเสบต่างๆ	laurelliptine; laurotetanine, N-acetyl laurotanine, N-methyl laurotetanine, irriodenene, litseferine และ sebiferine สารอื่นที่มีรายงานว่ามียอยู่ในพืชชนิดนี้ได้แก่ actinodaphnine, boldine, iso-boldine, litsea arabinoxylan PPS, polysaccharide และ reticuline น้ำมันจากเมล็ดมี สาร laurostearin และ olein	2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า ● ไชมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร, 2543. ลำต้นไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนลำต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย. หอพรรณไม้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 545 หน้า. ● สุธรรม อาธิกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ญดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า ● Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. ● นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร; ไม้พื้นบ้าน (5). สำนักเขตงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				ครั้งที่ 1 บริษัทมหาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 508 หน้า
52.	<i>Livistona speciosa</i> Kurz	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ลำต้นกินเป็นอาหารประเภท ผักเช่นเดียวกับคอมะพร้าวของชาวพื้นล่าง ใช้ลำต้นทำเสาบ้าน ใช้ใบมุงหลังคาบางแห่ง ผสมกับหญ้าคาหรือใบไผ่ในการมุงหลังคา กะเหรี่ยงไทยใหญ่และชาวเขาหลายเผ่าใช้ เนื้อก้านใบ ซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นใยมาถูก เป็นเชือกผ้า หรือผ้าสำหรับสะพายตะกร้า ใส่สิ่งของทั้งในแบบสะพายบนบ่าหรือใช้ สตรีสะพาย 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ ลำต้นทำเสาเรือนเสาลักในน้ำเพื่อใช้ผูก เรือจอดหรือจอดเรือ ใช้ลำต้นกินเป็นอาหาร ประเภทผัก		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ตังแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า
53.	<i>Lobelia nummularia</i> Lam.	ใช้เป็นยาแผนโบราณในการรักษาหนอง อาการฟกช้ำ อาการไอ และด้านการอักเสบ ในประเทศไต้หวัน	polyacetylene glycosides lobetyol ได้แก่ 9-O-gluc6-1rha (pratialin-A) และ lobetyol 9-O-gluc6-1glc6-1glc (pratialin-B)	• Ishimaru K, Osabe M, Yan L, Fujioka T, Mihashi K, Tanaka N. Polyacetylene glycosides from <i>Pratia nummularia</i> cultures. <i>Phytochemistry</i>. 2003;62(4):643-6. • Chiu, 1987. Alpine Medicinal Plants of Taiwan. SMC Publishing Inc, Taipei

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
54.	<i>Lygodium flexuosum</i> (L.) Sw.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุกเผ่าใช้ลำต้นทำเป็นเชือกมัดสิ่งของ เช่น มัดข้าวกล้าเมื่อนำไปปลูก และใช้สานเสริมภาชนะจักสานเครื่องมือใช้สอยต่างๆ เช่น กระบุง ตะกร้า ใช้ยอดอ่อนกินทั้งเป็นผักสด ผักจิ้มหรือต้มกินกับผักอื่นนอกจากนี้แทบทุกเผ่ายังใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มแก้อาการเจ็บคออาการเวียนหัว หน้ามืดตามัว แก้กปวดหลัง ปวดท้อง ท้องเดิน ตกเลือด ช้ำในแก้มริดสีดวงทวาร เป็นยาขับปัสสาวะและขับนิ่วในกระเพาะปัสสาวะรวมไปถึงสัตว์มีพิษกัดต่อย 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ทั้งลำต้นทำเครื่องจักรสานขนาดเล็ก เช่น กระเป่าถือ กระเป่าหิ้วใส่เครื่องสำอางในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้านล้านนาใช้ลำต้นและใบผสมหว่ายข้าวเย็นต้มน้ำดื่มต่างน้ำชาแก้อาการปวดเมื่อยตามร่างกายในผู้สูงอายุ	ในลำต้นและใบมีสาร 0-r-counaryl-dryocrassol, dryocrassol, tectequinone, kaempferol, kaempferol-3-β-D-glucoside, β-sitosterol และ stigmasterol	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • สุธรรม อารีกุล และอำนวยการอ่อนละมุล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล. พร้อมจิตศรัลัมภ์, วิจิต เปา นิล และรุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล. (บรรณาธิการ), 2539. สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด กรุงเทพฯ, 264 หน้า
55.	<i>Macadamia integrifolia</i> Maiden & Betche	นำไปคั่วกับเกลือกินเป็นอาหารว่างหรือนำไปอบ ทำไอศกรีม เป็นส่วนผสมใน	oleic acid; palmitoleic acid; tocopherols;	• Borompichaichartkul C, Luengsode K, Chinprahast N, Devahastin S. Improving

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ลูกกวาด ช็อคโกแลตและยังเป็น ส่วนประกอบของแกงในแถบประเทศเอเชีย	tocotrienols; squalene	quality of macadamia nut (<i>Macadamia integrifolia</i>) through the use of hybrid drying process. <i>Journal of Food Engineering</i>. 2009;93(3):348-53. - Gummeson PO, Lenman M, Lee M, Singh S, Stymne S. Characterisation of acyl-ACP desaturases from <i>Macadamia integrifolia</i> Maiden & Betcher and <i>Nerium oleander</i> L. <i>Plant Science</i>. 2000;154(1):53-60. - Bailey, L.H., E.Z. Bailey, and the L.H. Bailey Hortatorium. 1976. <i>Hortus Third: A concise dictionary of plants cultivated in the United States and Canada</i>. New York: Macmillan. p. 692. - Wall MM. Functional lipid characteristics, oxidative stability, and antioxidant activity of macadamia nut (<i>Macadamia integrifolia</i>) cultivars. <i>Food Chemistry</i>. 2010;121(4):1103-8.
56.	<i>Macaranga denticulata</i> (Blume) Mulll.Arg.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้กิ่งก้านสาขาทำฟืนและใช้ลำต้น ในการก่อสร้างบ้าน เย้าใช้ใบเคี้ยวกินสดเป็น	สารในกลุ่ม tannins อันได้แก่ corilagin, furosin, geraniin และ macaranganin	สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปีโครงการ

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ยาแก้ปวดท้องท้องขึ้น ท้องเฟ้อ และเป็นยา ระบาย		เกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editors), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12(3) : Medicinal and poisomous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp.
57.	<i>Mangifera indica</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ยอดอ่อน ผลอ่อน กินเป็นผักสด ผักจิ้มและกินผลสุกเป็นผลไม้จะใช้เปลือก ลำต้นลำต้นต้มร่วมกับเปลือกลำต้นลำต้น ฝรั่งและมะขามเอน้ำดื่มแก้ท้องร่วง	1,2,3,4,6 Penta-O-galloyl- β -d-glucose; mangiferin; myricetin; myricitrin; rutin; quercetin	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • Mohan CG, Viswanatha GL, Savinay G, Rajendra CE, Halemani PD. 1,2,3,4,6 Penta-O-galloyl-β-d-glucose, a bioactivity guided isolated compound from <i>Mangifera indica</i> inhibits 11β-HSD-1 and ameliorates high fat diet-induced diabetes in C57BL/6 mice. <i>Phytomedicine</i>. 2013;20(5):417-26. • Yu X-x, Xiao Y, Xu Z-j, Li G-c. A New

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Diarylheptanoid from Barks of Mangifera indica. Chinese Herbal Medicines. 2013;5(4):320-2
58.	<i>Manihot esculenta</i> Crantz	หัวนิยมนำมาเผาไฟหรือเชื่อม ยอดอ่อน นำมาลวกหรือกินสดกับลาบ น้ำพริก หรือ ตำมะม่วง	หัวมีสาร cyanide ก้านใบและใบมีสาร linamarin	- เกรียงไกร เพาะเจริญและคณะ, 2521. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูง ชุดที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัททรีโอแอดเวอร์ไทซิงแอนด์มีเดียจำกัด. เชียงใหม่ - สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). 2553. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูง บ้านโป่งคำ ต. คูสมพงษ์ อ. สันติสุข จ. น่าน. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัททรีโอแอดเวอร์ไทซิง แอนด์ มีเดีย จำกัด. หน้า 234
59.	<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	ดอกนิยมนำมาลวกกินกับลาบหรือน้ำพริก หรือนำมายำ ใบ ก้านใบ เปลือก นำมาต้มหรืออาบแก้ไข้ป่า แพทย์แผนไทย ได้นำเปลือกลำต้นภายนอกมาใช้รักษาโรคผิวหนังและเป็นยาใช้ภายใน ในการระงับอาการปวด	dehydro- α -lapachone; lapachol; dehydro-iso- α -lapachone; β -sitosterol; β -lapachone; tectol; paulownin; palmitone; markhamiosides A-E	- เกรียงไกร เพาะเจริญและคณะ, 2521. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูงชุดที่ 1. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัททรีโอแอดเวอร์ไทซิงแอนด์มีเดียจำกัด. เชียงใหม่. หน้า 38 - K.C.Joshi, P. Singh, R.T. Pardasani. Chemical constituents of the stem heartwood of Markhamia stipulata Planta Medica, 34(1978), pp. 219-221
60.	<i>Melicope ptelefolia</i> (Champ. Ex Benth)	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาทุกเผ่าใช้ยอดอ่อนกินเป็นผักสดและปรุงกับผัก	ส่วนของพืชที่อยู่เหนือดินมีสารในกลุ่ม chromenes หลาย	สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		อื่นๆ เป็นอาหารประเภทผัก 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านในต่างประเทศในเวียดนามใช้รากของพืชชนิดนี้ต้มน้ำดื่มเป็นยาบำรุงร่างกายเจริญอาหาร และแก้ประจำเดือนผิดปกติ น้ำคั้นจากใบใช้เป็นยารักษาเชื้อบาดแผลแก้แผลเปื่อย ตุ่มพุพองตามผิวหนัง และแก้โรคหิด	ชนิด รวมทั้ง 2, 2-dimethylchromene และ dichromense นอกจากนี้ยังมี quinolene alkaloids, terpenes และ coumarins	พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า ● Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editors), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12(3) : Medicinal and poisonous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp.
61.	<i>Morinda angustifolia</i> Roxb.var <i>scabridula</i>	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา กะเหรี่ยงใช้รากตำหรือบดต้มน้ำจืดดื่มไล่ลมในท้องหรือน้ำมันพืชและน้ำส้มลงไปที่เล็กน้อยแล้วจึงใส่ผ้าเพื่อย้อมสีในขณะที่ยังเดือด ซึ่งจะได้สีส้ม สีแดงอมเหลืองสีแดงอมส้มหรือสีแดง ทั้งนี้สีจะเข้มมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณของรากที่ใช้ปัจจุบันการใช้พืชชนิดนี้น้อยลง เนื่องจากมีการใช้สีสังเคราะห์เพิ่มขึ้นในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ชาวเขาเผ่าอิกกอใช้ราก ลำต้น และใบคั้นน้ำทาแก้บวมอักเสบ ต้มดื่มแก้ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย อาหารเป็นพิษ และแก้อาการปวดภายในร่างกายกะเหรี่ยงใช้รากกับใบห่อ	anthraquinone; 1,8-dihydroxy-2-methyl-3,7-dimethoxyanthraquinone; lucidin 3-O- β -primeveroside ; 1,3-dihydroxy-2-methylanthraquinone ; lucidin- ω -ethyl ether; lucidin- ω -butyl ether; damnacanthol	● สุธรรม อาธิกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า ● ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดได้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มุลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. ● Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		<i>Strobilanthes cusia</i> ต้มน้ำดื่มแก้โรคความดันโลหิตสูง 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้เปลือกลำต้นรากและเปลือกลำต้นลำต้นย้อมสีผ้าฝ้ายโดยปรับให้ได้สีแดงเหลืองและน้ำตาลด้วยการใช้สารช่วยให้สีติดต่างกัน		Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. Xiang W, Song Q-S, Zhang H-J, Guo S-P. Antimicrobial anthraquinones from <i>Morinda angustifolia</i>. <i>Fitoterapia</i>. 2008;79(7-8):501-4.
62.	<i>Morus macroura</i> Miq.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาโดยทั่วไปกินผลสุกเป็นอาหารประเภทผลไม้ใช้เนื้อไม้สร้างบ้านเรือน กิ่งก้านทำฟืนมั่งใช้เปลือกลำต้นและเนื้อไม้ตำเป็นยาพอกแผลระงับเชื้อล้้วยใช้ยางจากลำต้นใส่แผลเปื่อยแผลเรื้อรัง แผลมหนอง 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ไม้ทำส่วนภายในบ้าน เช่นโครงหลังคาและเครื่องเรือน	andalasin A; 2-arylbenzofuran glycoside mulberroside C; guangsangons F, G, H, I, และ J	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า - ไข่มอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร, 2543. ลำต้นไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนลำต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย. หอพรรณไม้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 545 หน้า. - Syah YM, Achmad SA, Ghisalberti EL, Hakim EH, Iman MZN, Makmur L, et al. Andalasin A, a new stilbene dimer from <i>Morus macroura</i>. <i>Fitoterapia</i>. 2000;71(6):630-5.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Dai S-J, Ma Z-B, Wu Y, Chen R-Y, Yu D-Q. Guangsangons F-J, anti-oxidant and anti-inflammatory Diels-Alder type adducts, from Morus macroura Miq. Phytochemistry. 2004;65(23):3135-41.
63.	<i>Musa paradisiaca</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา กินผลสุกเป็นอาหาร ผลดิบใช้เผาปิ้งหรือย่างไฟกินเนื้อใน 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง กินผลสุกแต่ไม่เป็นที่นิยมเพราะมีกล้วยชนิดอื่นๆ ที่มีรสชาติดีกว่า	syringin; phenylpropanoid glycoside; acyl steryl glycosides; sitoindoside-III; sitoindoside-IV	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า - Sundaram Chinna Krishnan S, Pillai Subramanian I, Pillai Subramanian S. Isolation, characterization of syringin, phenylpropanoid glycoside from Musa paradisiaca tepal extract and evaluation of its antidiabetic effect in streptozotocin-induced diabetic rats. Biomedicine & Preventive Nutrition. 2014;4(2):105-11. - Ghosal S. Steryl glycosides and acyl steryl glycosides from Musa paradisiaca. Phytochemistry. 1985;24(8):1807-10.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
64.	<i>Musa sapientum</i> L.	ราก แก้ไข้รากสาดแก้ตัวร้อน ขับน้ำเหลืองเสียแก้ท้องเสียเหง้า ตำป่นทาท้องน้อยคนคลอบุตร ทำให้รกลอกภายหลังการคลอดบุตรลำต้นทากันผมร่วง และทำให้ผมขึ้นใบรักษาท้องเสียห้ามเลือด แก้บิด แก้ผื่นคันตามผิวหนัง ดอก รักษาโรคเบาหวานผลบำรุงกำลัง บำรุงเลือด บำรุงเนื้อหนังเป็นอาหาร หล่อลื่นยาระบายรักษาอาการอาหารไม่ย่อย ท้องอืด มีกรดมาก สมานแผล แก้บิดมูกเลือดแก้บิดแก้ท้องร่วง แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ เปลือกลำต้นผล แก้วริดสีดวง ยาง ห้ามเลือด	3,4-benzopyrene; dopamine ; epinephrine, nor; tryptamine,5-hydroxy	- Shiraiahi Y, Shirotori T, Takabatake E, Determination of polycyclic aromatic hydrocarbons in foods. V. 34-Benzopyrene in fruits. Sholuhin Eiseigaku Zasshi 1975;16:187. - Stachelberger H, Bancher E, Washuttl J, Riederer P, Gold A. Quantitative determination of some biogenic amines in bananas, dates, and figs. Qual Plant Plant Foods Hum Nutr 1977;27(3/4):287-91. - นันทวัน บุญยะประกัศ และ อรุณ โชคชัย เจริญพร, 2539. สมุนไพร ไม้พื้นบ้าน (1). พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท ประชาชนจำกัด กรุงเทพฯ หน้า 758
65.	<i>Nicotiana tabacum</i> L.	ชาวเขาปลูกเพื่อใช้สูบเองหรือขายเป็นรายได้ในประเทศจีนใช้ไล่แมลง เป็นยาชาและยาระงับประสาท	phenolic amides, tabamides A-C, biphenyls, tababiphenyls A-E	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า - Shang S-Z, Duan Y-X, Zhang X, Pu J-X, Sun H-D, Chen Z-Y, et al. Phenolic

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				amides from the leaves of <i>Nicotiana tabacum</i> and their anti-tobacco mosaic virus activities. <i>Phytochemistry Letters</i>. 2014;9(0):184-7. Shang S-Z, Xu W-X, Lei P, Zhao W, Tang J-G, Miao M-M, et al. Biphenyls from <i>Nicotiana tabacum</i> and their anti-tobacco mosaic virus. <i>Fitoterapia</i>. 2014;99(0):35-9.
66.	<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ฝักอ่อนกินเป็นอาหารประเภท ผักโดยลวกหรือต้มใส่แกงกิน ในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน มีรายงาน ว่ามีการใช้รากลำต้นเปลือก ใบหรือทั้งลำต้นต่างๆ กันในหมู่ชาวเขามังใช้ตำพอกแก้อาการม้ามโตอันเกิดเนื่องจากโรคมลาเรีย อีกก็ใช้พอกบริเวณที่เจ็บปวดแก่กระดูกหักหลายแผ่นรวมทั้งลิซอและเย็บใช้เป็นยาทาหรืออาบแก้อาการคัน แก่แผลสด แผลพุพองแผลเปื่อย บวมอักเสบหรือแผลถูกน้ำร้อนลวกตามร่างกายแทบทุกเผ่าใช้ต้มน้ำดื่มหรือทำเป็นยาชงดื่มกินเป็นยาทำแท้งอีกก็ใช้เปลือกลำต้นต้มน้ำให้หญิงมีครรภ์ดื่มเพื่อเร่งให้คลอดบุตรง่าย	ในเปลือกลำต้นลำต้นมีสาร r-coumaric acid ในใบมีสาร aloe emodin ในเมล็ดมีสาร apigenin; baicalein; bainalein-7-0-β-gentiobioside; baicalin; chrysin; chrysin-7-0-β-D-glucoside; chrysin-7-0-β-D-glucuronopyranoside ฯลฯ ในรากและเปลือกลำต้นราก มีสาร catalponoi; catalponone; furanol; 6, 7-dihydroxy-3-methoxy flavone; 6, 7-dihydroxy-3-	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า - ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. - Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		นอกจากนี้กะเหรี่ยง ใช้เปลือกลำต้นลำต้นผสมกับเปลือกลำต้นลำต้นพลูหัวตาเหินเหลียงและเมล็ดข้าวสารเป็นยาทุ้มหญิงคลอดบุตรใหม่ๆยามอยู่ไฟอีกด้วย 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ฝักอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผักโดยมากใช้นึ่งหรือลวกกินกับน้ำพริก ลาบ หรือใส่แกงกินในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้รากฝนกับน้ำปูนใสทาแก้อักเสบพบบวมใช้ต้มน้ำดื่มหรือกินเป็นยาบำรุงธาตุ ทำให้เกิดน้ำย่อยช่วยย่อยอาหาร บำรุงไฟธาตุแก้บิด ท้องร่วง ไข้รากสาด ใช้สันนิบาต เปลือกลำต้นรากใช้เป็นยาบำรุงร่างกาย ขับเหงื่อแก้บิด ท้องเสีย และปวดท้อง เปลือกลำต้นลำต้นตำเอาน้ำทาเป็นยาสมานแผลใช้ฝนกับสุราทาแก้ปวดฝี พบบวม กวาดปากแก้พิษช้างชางเด็กตำผสมกับสุราพ่นหรือทาตามตัวเพื่อให้ผิวหนังชา ทนต่อการอยู่ไฟตำผสมกับน้ำส้มมดแดงและเกลือกินเป็นยาขับลมในลำไส้ แก้บิดและแก้อาเจียน ต้มน้ำดื่มและกินแก้ร้อนในขับเหงื่อ บำรุงน้ำเหลือง บำรุงโลหิต แก้เสมหะจุกคอขับเสมหะขับเลือดเน่าในเรือนไฟ ดับพิษโลหิต แก้บิด แก้กูก	methoxy flavone; potassium salt; iso-2(r)-dyhydro-μ-lapachone ฯลฯ สารในกลุ่ม flavone glucoside oroxin ที่พบในพืชชนิดนี้ได้แก่ oroxin A และ B กรดที่มีในแก่ กรด ellagic acid และในเปลือกลำต้นลำต้นมี methyl oroxylopterocarpan	Portland, Oregon, 279 pp. ● นันทวัน บุญยะประภัตร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า ● วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า ● Watanabe, T., Rajbhandari, K., Malla, K. J. and Yahara, S., 2005, A hand book of medicinal plants of Nepal. 1st ed. Amarin Printing and Publishing Public Co. Ltd., Bangkok, 262 pp.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เสียดไขข้ออักเสบชนิดเฉียบพลัน และแก้ไข้ รากสาด ผักใช้เป็นยาขับเหงื่อ ขับลมในท้อง บำรุงธาตุ ช่วยเจริญอาหาร แก้อ่อนใน กระหายน้ำ แก้ไอ ปวดท้อง ท้องเสียเป็นยา ระบาย และแก้ไข้ข้อ เมล็ดใช้แก้ไอ ขับ เสมหะ และระบายท้องใช้ทุกส่วนของพืช เป็นยาสมานแผล บำรุงธาตุ แก้น้ำเหลือง เสีย บวมอักเสบแก้ท้องร่วง และแก้ไข้เพื่อ ลมเพื่อเลือด		
67.	<i>Oxalis corniculata</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ชาวเขาเผ่าม้งใช้ทั้งลำต้น ต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ไอ แก้เจ็บคอ เสี่ยงแหบ แห้งและเป็นยาขับเสมหะ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้าน บางแห่งใช้ ใบใส่แกงเล็กน้อยเป็นเครื่องเทศ ในด้านการ ใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้ใบตำพอกเป็นยาแก้ผิว ไหม้ ไฟลวก แก้แมลงกัดต่อยปวดฝี คันตา และเป็นยาฝาดสมานแผล ใช้ต้มน้ำดื่ม แก้ ไอ ต่อมทอนซิลอักเสบ แก้ไข้เป็นยาดับพิษ ถอนพิษต่างๆ แก้ฝีในคอและแก้บิด เถา เป็นยากัดเสมหะ แก้ไอพอกโลหิตขับโลหิต ระดู ชำระเมือกในลำไส้ ทั้งลำต้นตำพอกแก้ ฟกช้ำ หกล้มเคล็ดขัดยอก เจ็บคอฝีในคอ ต้มน้ำดื่มแก้พิษร้อนใน แก้บวม ท้องร่วง บิด	ใบมีสาร β -carotene และ C- glycosyl flavanoids vitexin, isovitexin และ vitexin-2'-O- β -D-glucoside ใบอ่อนมี lipids, β -tocopherols สาร ในพืชที่ทำให้เกิดรสเปรี้ยว คือ oxalates สารอื่นๆได้แก่ ascorbic acid; dehydro ascorbic acid; glyoxylic acid; octacosan-1ol; pyruvic acid; และ β - sitosterol	• ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤษศาสตร์ของชาว กะเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิ โครงการหลวง, 150 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างชาว จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ดีชาน ตกขาว ขับโลหิต ระดูแก้อาเจียนเป็นเลือด เลือดกำเดาออก ริดสีดวงทวาร อุจจาระและปัสสาวะเป็นเลือดดำกับกะเม็ง Eclipta prostrata L. ทาแก้ปากนกกระจอก (12, 21)		• วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า
68.	<i>Persea americana</i> Mill.	อะโวคาโดกินดิบไม่ได้เพราะมีแทนนินทำให้ขมกินมากจะปวดศีรษะ รับประทานได้แต่ผลสุก กินเป็นผลไม้สด หรือกินกับไอศกรีม น้ำตาลนมข้นหวาน สลัด เค้ก ข้าวเม็กชิโก ใช้เนื้ออะโวคาโดปรุงอาหารแทนเนยและน้ำมันสกัดน้ำมันทำเครื่องสำอาง ในฟิลิปปินส์ บราซิล อินโดนีเซีย เวียดนาม และอินเดียใช้นิยมกินอะโวคาโดกับนมปั่น หรือไอศกรีม ในบราซิล เวียดนาม ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียจะเติมน้ำตาล นม หรือน้ำ และเนื้ออะโวคาโดบางครั้งราดด้วยซ็อกโกแลต โครงการหลวงส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกขายเพื่อเป็นรายได้	glucosylated abscisic acid ได้แก่ (1'S,6'R)-8'-hydroxyabscisic acid β-d-glucoside และ (1'R,3'R,5'R,8'S)-epi-dihydrophaseic acid β-d-glucoside; phytosterols; triterpenes; olefinic; furanoic acids	• นิดดา หงส์วิวัฒน์และทวีทอง หงส์วิวัฒน์. อะโวคาโด ใน ผลไม้ 111 ชนิด: คุณค่าอาหารและการกิน. กทม. แสงแดด. 2550 หน้า 267 – 269 • Zeldes, Leah A. (2010-06-02). "Eat this! The 'Hass' avocado, black and green and creamy". Dining Chicago. Chicago's Restaurant & Entertainment Guide, Inc. สืบค้นเมื่อ 2014-09-20. • del Refugio Ramos Ma, Jerz G, Villanueva S, López-Dellamary F, Waibel R, Winterhalter P. Two glucosylated abscisic acid derivatives from avocado seeds (<i>Persea americana</i>)

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				Mill. Lauraceae cv. Hass). Phytochemistry. 2004;65(7):955-62. ● M.J. Werman, S. Mokady, I. Neeman Partial isolation and characterization of a new natural inhibitor of lysyl oxidase from avocado seed oil. Agric. Food Chem., 38 (1990), pp. 2164–2168
69.	<i>Phyllanthus emblica</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ผลแก่และผลสุกกินเป็นอาหาร มีรายงานว่ามุเซอใช้เปลือกลำต้นของกิ่งใส่แกงส้มผสมมะเขือพวง <i>Solanum torvum</i> กินเป็นอาหารคาว อีกก็ใช้ผลแก่อังไฟเป็น เวลา 3 วันเพื่อให้ผลสุกและเนื้ออมไว้ในปากหลังจากอมใบพืชที่มีรสเปรี้ยวก่อนเพื่อย่อมฟัน ทำให้ฟันดำในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ชาวเขาเผ่าม้ง มุเซอและเย้าใช้รากเปลือกลำต้นลำต้นหรือกิ่ง ใบ และบางครั้ง ผลต้มน้ำดื่มแก้อาการปวดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อย อาหารเป็นพิษ หรือ แก่ท้องร่วง ใช้เคี้ยวกินแก้ปวดฟันเหงือก เป็นหนอง หรือเจ็บในปาก 2. การใช้ประโยชน์ของชาวนาพื้นล่าง ใช้ ผลแก่หรือผลสุกกินเป็นผลไม้ในด้านการใช้	ผลมีสาร tannin ในกลุ่ม gallotannins และ ellagitannins ส่วน tannins ในเปลือกลำต้นและลำต้นเป็น สาร กลุ่ม proanthocyanidins ผลมีสาร ascorbic acid, trigalloylglucose, ellagic acid. Corilagin. Terchebiin, phyllembelin, phyllemblic acid และ emblicol, pectin เมล็ดมีสาร linolic acid, oleic acid, stearic acid, palmitic acid, myristec acid ใบมีสาร ellagic acid, kaempferol, laempferol-3-glycocides	● สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ดิงแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. ● Anderson, E.F., 1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. ● นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร: ไม้พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เป็นยาพื้นบ้าน ใช้รากคั้นน้ำทาแก้พิษ ตะขบกัด ต้มน้ำดื่มแก้ร้อนในแก้พิษไข้ พิษ โลหิต ฟอกโลหิต แก้ท้องเสีย ความดันโลหิต สูงแก้มะเร็งลามมะเร็งกรรมข้าง ทำเส้นเอ็น ยึด และทำให้อาเจียน เปลือกลำต้นลำต้น ดำพอกเป็นยาห้ามเลือดสมานแผล แก้ฟก ช้ำดำเขียว อันเกิดจากการหกล้มหรือ กระแทก ต้มน้ำดื่มแก้ท้องร่วงบิดม้น้ำอาบ เป็นยาลดไข้ แก้ผิวน้ำเป็นผื่นคัน มี น้ำเหลือง ผิวน้ำเป็นแผลตี้มแก้บิด แบคทีเรีย ผิวน้ำเป็นแผลตี้มแก้บิด โลหิตสูง ดอกใช้เข้ายาเย็นเป็นยาระบาย ท้อง ผลอ่อน กินเนื้อเพื่อแก้เสมหะในคอ เสียงแหบบำรุงเนื้อหนังให้บริบูรณ์ แก้ พรรตัก และแก้พยาธิในลำไส้ผลแก้กินเนื้อ ทำให้ชุ่มคอ แก้เจ็บคอ คอแห้ง คอติบ แก้ กระหายน้ำแก้เสมหะในลำคอแก้สะอึก แก้ ไอ โรคลักปิดลักเปิด แก้ลม แก้ไข้ แก้หวัด ระบายท้อง แก้ท้องเสียขับปัสสาวะและเป็น ยาบำรุงหัวใจ เนื่องจากผลตากแห้ง ใช้ ภายนอกเป็นยาฟาดสมานแผลใช้ภายในแก้ บิด แก้ท้องเสีย และริดสีดวงทวารหนักใช้ ควบคู่กับธาตุเหล็กแก้โรคตี้น้ำ และช่วย	และ alaic acid ในลำต้นและ ใบมีสาร lupeol, β- sitosterol และ ellagic acid เปลือกลำต้นมี lupeol และ (+)-leucodelphinndin สาร อื่นๆ ได้แก่ astragalin; chnylagic acid; chinulinic acid; emblicol ฯลฯ	• วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • de Padua, L.S., Bunyapraphatsara, N. and Lennens, R.H.M.J. (Editors), 1999. Plant Resources of South-East Asia No.12(1): Medicinal and poisonous plant I. Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 711 pp. • Watanabe, T., Rajbhandari, ., Malla, K.J. and Yahara, S., 2005. A hand book of medicinal plant of Nepal. 1st. ed. Amarin Printing and Publishing Co. Ltd., Bankok. 262 pp.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ย่อยอาหารหมักให้เกิดแอลกอฮอล์ดื่มแก้ อาหารไม่ย่อย แก้อาและแก้โรคดีซ่าน		
70.	<i>Polygonum odoratum</i> Lour.	ใช้ใบปรุงกับลาบใส่ในต้มยำ หรือกินเป็นผัก สดกับน้ำพริก และลาบ เป็นยาสมุนไพร พื้นบ้านช่วยให้เจริญอาหาร ขับลมใน กระเพาะ หรือคั้นผสมกับแอลกอฮอล์ทาแก้ กลากเกลื้อนผื่นคัน การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุก เผ่าใช้ยอดอ่อน กิ่งหรือลำต้นและใบกินเป็น อาหารประเภทผัก ทั้งผักสดผักจิ้ม หรือปรุง ใส่แกงเป็นเครื่องเทศ การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้ยอด ใบ ลำต้นหรือกิ่งกินเป็นผักสด ผักจิ้ม กินกับ น้ำพริกชนิดต่างๆ หรือเป็นผักข้างเคียงกิน กับยำลาบ ตลอดจนใส่แกงเป็นเครื่องเทศ เช่น แกงแค แกงอ่อม ในด้านการใช้เป็นยา พื้นบ้านใช้ใบตำหรือบดคั้นเอาน้ำผสมเหล้า โรงทาแก้กลากเกลื้อน ผื่น คัน ตามผิวหนัง ร่างกาย ใช้ใบและลำต้นกินเป็นยาขับลมใน กระเพาะอาหาร บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อและช่วยให้เจริญอาหาร ชาวบ้าน บางแหล่งได้พัฒนาเป็นพืชปลูกเพื่อการค้า	น้ำมันหอมระเหยจากใบของพืช ชนิดนี้ที่ปลูกในออสเตรเลียมี องค์ประกอบของสารต่อไปนี้ โดยประมาณ คือ dodecanal, decanal. 1-decanol, β - caryophyllene, 1- dodecanol, α -humulene, undecane, teradecanal, 3- hexanol-1, 1-undecanol, caryophyllene oxide, 6- methyl-5-hepten 2-ol, 6- methyl-5-hepten-2-one, (E)- β -ocinene, undecanal (45)	- เกรียงไกร เพาะเจริญและคณะ, 2521. พืช อาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูงชุดที่1. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การ มหาชน). พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัททรีโอแอดเวอร์ ไทซิงแอนดมีเดียจำกัด.เชียงใหม่. หน้า 89 - สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนดพับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ, 920 หน้า - de Guzman, C.C. and Siemonsma, J.S. (Editors), 1999. Plant Resource of South-East Asia No.13: Spices Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 400 pp.
71.	<i>Praxelis clematidea</i> (Griseb.)		phenylalanine derivative	Bohlmann F, Wegner P, Jakupovic J,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
	R.M. King & H. Rob			King RM. Struktur und synthese von n-(acetoxyl)jasmonyl(phenylalaninmethyl ester aus Praxelis clematidea. Tetrahedron. 1984;40(13):2537-40.
72.	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsh	ราก แก่ดีชันอาเจียนเป็นเลือด กระอักเลือด ประจำเดือนไม่ปกติ แผลบวม ปวดข้อ แผลเรื้อรังริดสีดวงทวาร เปลือกลำต้นราก เปลือก แก่ดีชัน อาเจียนเป็นเลือด กระอักเลือดประจำเดือนไม่ปกติ แผลบวม ปวดข้อ แผลมีหนองเรื้อรัง ริดสีดวงทวาร ก้านอ่อน แก่ปวดแสบบริเวณหัวใจ และแผลในปาก ใบ แก่ไข้ ปวดหัว มาลาเรีย ผื่นคัน มีน้ำเหลือง โรคผิวหนังเรื้อรังมีหนองฆ่าหนองแมลงที่แผล ดอก ขับปัสสาวะ อูจาระ แก่บวม น้ำ ขา บวม ปวดหลังเอน ปวดแน่นบริเวณหน้าอก บริเวณหัวใจ ท้องผูก มาลาเรีย แผลมีหนองเรื้อรัง ผล (สุก) กระตุ้นน้ำลาย หล่อลื่นลำไส้ ขับสิ่งคั่งค้าง เมล็ด หล่อลื่นลำไส้ แก่ท้องผูก ประจำเดือน	(+)-cis-trans-abscisic acid; afzelin ; L-arginine, n-α-acetyl; amygdalin ; arabinose ; L - arginine; aromadendrin; astragalin; avenasterol,5-dehydro; benzaldehyde	● นันทวัน บุญยะปัทมและอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ), 2541. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (2). สำนักงานข้อมูลสมุนไพรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 640 หน้า

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ไม่มาปกติ มาลาเรีย ฟกช้ำจากหกล้มหรือถูกกระทบกระแทก บวมเจ็บ ขับพยาธิ ยาง (จากลำต้น) แก่นัว หนองใน ปัสสาวะ เป็นเลือด บิดมูกเลือด หล่อลื่นลำไส้		
73.	<i>Psidium guajava</i> L.	เป็นพืชอาหารพืชสมุนไพร และพืชใช้สอย ผลสุกรับประทานเป็นผลไม้ ยอดแช่น้ำ ร่วมกับยอดเครือไต้หวัน ใช้ดื่มแก้ท้องเสียได้ ใบนำไปต้มน้ำให้เด็กดื่มแก้อาการท้องเสีย หรือใช้ย้อมผ้าฝ้าย จะให้น้ำตาล น้ำมันหอมระเหยจากใบช่วยลดอาการไอ ลดการอักเสบของผู้ป่วยโรคเหงือก ผลสุกช่วยรักษาเบาหวานลดไขมันในเลือด สามารถขับสารปรอท และสารตะกั่ว	น้ำมันหอมระเหยจากใบมีสาร Beta-caryophyllene, sesquiterpene alcohol (C ₁₅ H ₂₆ O), alpha-murolene, longifolene, limonene, nerolidol, cedrol, cedrol, Beta-selinene, Y-murolene, guaiol และ alpha-caryophyllene ใบมี tannin, Acetic acid	- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). 2553. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูง บ้านโป่งคำ ต.ดู่สมพงษ์ อ.สันติสุข จ.น่าน. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัททริโอแอดเวอร์ไทซิง แอนด์มีเดีย จำกัด. หน้า 182 - นิลสุดา นิลสมาน, กันยายน 2557. สมุนไพรฝรั่งแก้ท้องเสีย. http://yalar.yru.ac.th/~dolah/notes/4902-1-48G13/SEMREP/Sb_404652030.doc
74.	<i>Pyrenaria garrettiana</i> Craib	การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาเผ่าจีนฮ่อและปะหล่อง นำยอดอ่อนมาตากแห้งทำชาสำหรับชงดื่ม		สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า.
75.	<i>Raphanus sativus</i> L.	1. ชาวเขาปลูกไว้กินและขายเพื่อเป็นรายได้ 2. เป็นยาสมุนไพรพื้นบ้านของประเทศ	Sulforaphene, Sulforaphane, NG-	Kim KH, Moon E, Kim SY, Choi SU, Lee JH, Lee KR. 4-Methylthio-butanyl

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เกาหลี่ โดยใช้ด้านมะเร็ง หรือด้านการ อักเสบและต้านเนื้องอก	monomethyl-L-arginine, Doxorubicin	derivatives from the seeds of <i>Raphanus sativus</i> and their biological evaluation on anti-inflammatory and antitumor activities. <i>Journal of Ethnopharmacology</i> . 2014;151(1):503-8.
76.	<i>Saccharum officinarum</i> L.	1. ปลุกเพื่อกินหรือเคี้ยวเอาน้ำตาลหลาย เผ่าปลูกอ้อยพันธุ์สีแดงหรือสีดำเป็นยา พื้นบ้าน เช่น มั่ง เรียกอ้อยชนิดนี้ว่ากันขัว ต้มผสมกับตัวยาอื่นเป็นยาขับนิ่ว ขับ ปัสสาวะกะเทรียง ใช้ลำต้นและใบต้มน้ำรวม กับรากหรือกิ่งโนรา หัวข่า ทุเลยรากมะไฟ ป่า มะเมาดง เปลือกลำต้นลำต้นมะเขือแจ้ เครือ ลำต้นลูปู และโตไม้รู้ล้มลำต้นหรือกิ่ง เตรียมดง ผลจันทน์ ดีปลีและพริกไทย เอาน้ำ ต้มแก้ปวดหลังปวดเอวส่วนชาวบ้านพื้นล่าง ใช้อ้อยแดงเป็นยาพื้นบ้าน โดยใช้รากเป็นยา แก้ไอเปลือกลำต้นลำต้นแก้แผลเน่าเปื่อย และตานขโมย ชานอ้อยแก้แผลเรื้อรัง ฝี อักเสบลำต้นบำรุงหัวใจ ขับปัสสาวะ แก้ว เสมหะ แก้ไข้ แก้หืด นิ่ว และชำระตาไบ บำรุงกำลัง บำรุงธาตุ ขับปัสสาวะ แก้ว ร้อนและดับพิษขางน้ำอ้อยเป็นยาบำรุง กำลัง บำรุงหัวใจ ขับเสมหะ ขับน้ำเหลือง	tricin-7-O- β -(6"- methoxycinnamic)- glucoside; phenolics; flavonoids; triterpenoid; phytosterols	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พืชศาสตร์ของชาว กะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิ โครงการหลวง, 150 หน้า. • ชูศรี ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพืชศาสตร์ พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของ โครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพร พื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิ โครงการหลวง, 64 หน้า. • นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร; ไม้ พื้นบ้าน (5). สำนักเขตงานข้อมูลสมุนไพร

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ขับปัสสาวะ ขับน้ำแก็ขัดเบา ช้ำร้ว ท้องผูก ร้อนใน ทืด ไอ ท้องผูก คลื่นไส้อาเจียน ปวด ประจำเดือนและแก๊พียงนอง		คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ ครั้งที่ 1 บริษัทมหาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 508 หน้า • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • Duarte-Almeida JM, Negri G, Salatino A, de Carvalho JE, Lajolo FM. Antiproliferative and antioxidant activities of a tricin acylated glycoside from sugarcane (<i>Saccharum officinarum</i>) juice. <i>Phytochemistry</i>. 2007;68(8):1165-71. • Feng S, Luo Z, Zhang Y, Zhong Z, Lu B. Phytochemical contents and antioxidant capacities of different parts of two sugarcane (<i>Saccharum officinarum</i> L.) cultivars. <i>Food Chemistry</i>. 2014;151(0):452-8.
77.	<i>Sampucus javanica</i> Reinw. ex Bl.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาเผ่า ลีซอใช้รากต้มน้ำให้คนไข้ที่เป็นโรคไข้จับสั่น เื่อร้งดื่มเพื่อกำอาการชักที่เกิดขึ้นเย้าใช้ทั้ง ลำต้นบดเป็นยาพอกแก้กระดูกหัก ส่วนอีกอ	น้ำสกัดจากพืช มีสาร ursolic acid ซึ่งเป็นกรด triterpene carboxylic acid ชนิดหนึ่ง น้ำยาสกัดจากผลมีสารในกลุ่ม	• สุธรรม อาธิกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ใช้ผสมกับลำต้นละหุ่ง , มือผีหรือ ตาลปัตรฤาษี ตำเป็นยาพอกแก้กระดูกหัก มังใช้รากต้มน้ำดื่มเป็นยากระตุ้นให้ติดลูก กะเหรี่ยงและเผ่าอื่นๆ ช้างลำต้นใช้ราก ลำต้นและใบต้มน้ำอาบให้แก้สตรีหลังคลอดบุตร เพื่อให้เกิดความสดชื่นแข็งแรงและเป็นยาห้ามเลือดสมานบาดแผลสดที่เกิดขึ้นจากใบพืชบาด หนามขูดขีด หรืออาการบวมอักเสบตามร่างกาย ต้มน้ำดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง แก้อาการปวดภายในร่างกายแก้โลหิตจาง กระตุ้นให้โลหิตไหลเวียนและแก้อาการปวดตามกล้ามเนื้อและตามข้อกระดูกในร่างกาย เหย้าใช้รากและลำต้นอาบหรือดื่มแก้ลมพิษ อาการชาปวดตามลำตัว ข้อและเอ็นในร่างกายล้วยใช้ใบอังไฟประคบบริเวณที่เคล็ดขัดยอกตามข้อและกล้ามเนื้อ กะเหรี่ยงใช้ใบตำพอกแผลที่ถูกไฟไหม้เป็นยาสมานแผล 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้เป็นยาพื้นบ้านใบอังไฟประคบหรือปูเป็นพื้นให้คนไข่นอนแก้ปวดเมื่อย เหน็บชาหรือเป็นอัมพาตกินหรือต้มน้ำดื่มเป็นยาระบายท้อง ใบและก้านขยี้ให้คนไข้ดื่มแก้ลมชัก ต้มน้ำ	anthocyanins (53)	ตั้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. • ชูศรี ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพฤษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของโครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพรพื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 64 หน้า. • Anderson, E.F.,1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editor), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12 (3): Medicinal and poisonous plants

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		อาบแก้โรคผิวหนังคันแก้ฟกช้ำ ปวดบวม อักเสบ กิ่งก้านสดต้มน้ำดื่มแก้หลอดลม อักเสบเรื้อรังลำต้นใช้น้ำต้มชะล้างแก้ผดผื่น คัน น้ำเหลืองจากแผลเปื่อย ต้มแก้ปวด เมื่อยเคล็ดขัดยอก บวมน้ำ ข้อมืออักเสบ ทั้งลำ ต้นตำพอกแก้ฟกช้ำ แก้ปวดเนื่องจาก กระดูกหักต้มน้ำชะล้างหรืออาบแก้ผดผื่น คัน แผลเปื่อย แผลอักเสบเรื้อรังหรือใช้ทั้ง ลำต้นบดเป็นผงปั้นเป็นเม็ดกินแก้ปวด บาดแผล ปวดฟัน ปวดท้องผลกินเป็นยา ถ่ายท้อง		3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp.
78.	<i>Sapindus rarak</i> A. DC.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขา โดยทั่วไปเอาผลมาปอกเปลือกลำต้นและ เนื้อออกแช่น้ำทำเป็นสบู่ซักฟอกเสื้อผ้าหรือ สระผม ใช้เมล็ดทำกระดุมและสร้อยลูกปัด กิ่งก้านสาขาและเนื้อไม้ทำฟืน กะเหรี่ยงใช้ ลำต้นเล็กๆ หั่นเป็นแว่นตากแห้งต้มน้ำรวม กับลำต้นพลูช้างเมล็ดข้าวสารและเลือดผา ต้มเป็นยาบำรุงกำลัง 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ ผลทำยาสระผมและซักผ้าแทนสบู่และใช้เป็น ยาพื้นบ้าน ใช้รากต้มน้ำดื่มเป็นยาขับ เสมหะ แก้หืดไอริดสีดวงทวารหนักและ	ทุกส่วนของพืชมีสารในกลุ่ม saponins (53) α-cellulose hederagenin, monodesnosidic triglycosides, mukurozioside II b และ quebrachitot (11)	● ธรรม อารีกุล, จำรัสอินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. ● ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. ● สุธรรม อารีกุล และอานวยอ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		มองคร้อ เปลือกลำต้นลำต้นแก่พืชร้อน พืช ไข้ และแก้พิษ ไข้ แก้พิษการทุราวสา ดอกแก้ พิษ ผดผื่นคัน ผลต้มเอาน้ำชโลมแผล แก้ ชันตุ เชื้อรา แก้วรังแคสุมเป็นถ่านปรุงเป็นยา แก้พิษร้อน พืชไข้ พืชชาง ใช้ร่วมกับเม็ด มะกอกสุ่มไฟกินแก้หอบเนื่องจากปอดขึ้น ปอดบวม แก้ไข้ แก้เสมหะ สุมฝิ่นเปื้อยพัง แก้จืดกาฬเมล็ดใช้เป็นยาระบายและแก้โรค ผิวน้ำ		จังหวัดเชียงใหม่.รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร: ไม้ พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะ เภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editor), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12 (3): Medicinal and poisonous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia, 664 pp.
79.	<i>Saurauia roxburghii</i> Wall.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปกินผลสด เนื้อไม้ใช้ทำฟันและถ่าน บางเผ่าใช้ปลูกเป็นไม้ประดับอีกคือถือเป็นพืช สำหรับเช่นไหว้ให้เป็นอาหารของวิญญาณ คนตาย มูเซอใช้เปลือกลำต้นตำเป็นยาพอก กระดูกหัก มังใช้รากเปลือก และใบทำเป็น		• ธรรม อารีกุล, จำรัสอินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ดิงแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ 886 หน้า.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ยาขงดื่มแก้โรคมะลาเรีย แก้ไข้ ขับปัสสาวะ ใช้เปลือกลำต้นตำเป็นยาพอกทำให้ฝีสุกเร็วขึ้น ดุดฝีหนอง และแก้อาการบวมอักเสบที่เกิดขึ้นตามร่างกาย		• สุธรรม อารีกุล และอำนวยอ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E.F., 1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP.
80.	<i>Sauropus androgynus</i> (L.) Merr.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุกเผ่าใช้ยอดอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผักทั้งกินสดและปรุงใส่แกงยำใช้รากต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ปวด กะหรี่ปะและมุเซอใช้ใบหรือทั้งลำต้นเคี้ยวกินแก้อาการปวดภายในร่างกายและเป็นยาบำรุงกำลัง ต้มน้ำอาบให้แก้สตรีหลังคลอดบุตรใหม่ๆ เพื่อให้หายอ่อนเพลียหยุดการเสียเลือดและทำให้เกิดความสดชื่น 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ใบอ่อนและยอดอ่อนกินสดกับน้ำพริกหรือใส่แกงจืด แกงเลียง หรือทอด บางครั้งก็กินผลหลายแห่งได้พัฒนาเป็นพืชปลูกเพื่อกิน	papaverine; lignan diglycoside; (-)-isolariciresinol 3 α -O- β -apiofuranosyl-(1 $\rightarrow$ 2)-O- β -glucopyranoside; megastigmane glucoside; sauroposide	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E.F., 1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		และขายเป็นพืชอาหารประเภทผักในด้านการใช้ประโยชน์พื้นบ้าน ยาพื้นบ้านล้านนา ใช้รากต้มน้ำดื่มแก้โรคอัสมาผสมกับรากสามสิบดอกหงอนไก่ไทย รากถั่วพู รากรางเย็น รากมั่งคั่งอยู่ ไม้มะแฟนหอยกาบและงาช้าง ฝนน้ำผสมข้าวสุกกินแก้โรคมะเร็งคุดซึ่งทำให้เกิดอาการปวดหัวปวดเอว ปวดตามข้อ หรือปวดตัวลงข้อ หรือใช้รากหรือลำต้นผสมกับแก่นคูณ แก่นขี้เหล็กรากชิงซี่ แก่นขนุนเทศ ลำต้นขมิ้นเครือ คันคันทา ลำต้นแก้งขี้พระร่วง ลำต้นเหมือดคนเมล็ดมะค่าโมง เมล็ดสะบ้าลิง หอยกาบล้านงาช้างฝนใส่ข้าวจ้าวกินแก้โรคเดียวกันกับข้างลำต้น หรือใช้รากผสมกับรากต้อยตังลำต้นมะเข็ง ลำต้นรากนางแย้ม รากชะอม ฝนน้ำผสมข้าวจ้าวต้มน้ำแก้อาการผิเดือยหรือใช้รากผสมลำต้นคันทร้ง รากปอบ้าน หัวถั่วพู ฝนกับน้ำข้าวขาวจนข้นทาแก้มะเร็งซึ่งทำให้มีอาการเจ็บ ร้อน ไหม้ หรือใช้รากผสมแก่นจันทน์ แก่นจันทร์แดงหัวถั่วพู รากชะอม รากหญ้าขัด รากชุมเห็ดเทศ รากมะกอกเผือก รากมะกอกฟานรากมะลิ้มดำ รากมะลิ้มแดง กระดุกหมาดำ		of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. - วงศ์สฤติย์ ฉั่วกุล. พร้อมจิต ศรีลัมพ์, วิจิต เปา นิล และรุ่งระวีเต็มศิริฤกษ์กุล. (บรรณาธิการ), 2539. สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด กรุงเทพฯ, 264 หน้า - Kanchanapoom T, Chumsri P, Kasai R, Otsuka H, Yamasaki K. Lignan and megastigmane glycosides from Sauropus androgynus. Phytochemistry. 2003;63(8):985-8.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		งาช้าง ฝนกับน้ำข้าวเจ้าวกินแก้โรคเลือดลมและหาเมื่อตัวแดง ตำรายาไทยใช้รากตำเป็นยาพอกแผล ฝีสมานแผลกินหรือต้มน้ำดื่ม เป็นยาระงับความร้อน ถอนพิษไข้ พิษขาง พิษผิดสำแดงกินของแสลงเป็นพิษและแก้คางทูม ใช้ใบตำเป็นยาพอกแผล ฝีกินแก้โรคกำเดาและขับเหงื่อ ใบและลำต้นคั้นน้ำหยอดตาแก้ตาเจ็บหรือหยอดจมูกแก้แผลในจมูกดอกใช้เป็นยาขับโลหิต		
81.	<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุกเผ่าใช้ไม้ทำรั้วทำเสา สิ่งก่อสร้างในร่มเป็นพื้นและฝาบ้านและทำพื้นจันทันใช้ใบอ่อนตากแห้ง ชงแบบชา ทำเป็นเครื่องดื่มให้ชุ่มคอ แก้กระหายน้ำ กะเหรี่ยงใช้ยอดอ่อนแช่น้ำดื่มแก้อาการปวดเมื่อยร่างกายเนื่องจากอาการไข้ ใช้เปลือกลำต้นลำต้นคั้นน้ำดื่มเป็นยาแก้ไอแก้ไข้ ปะหล่องใช้ยอดอ่อนคลุกเกลือกินเป็นยาแก้ปวดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อยใบอ่อนใช้ขยี้ทาผิวหนังแทนแป้ง อีก้อถือเป็นไม้สำคัญในการทำเป็นเสาหลักสำหรับผูกวัวควายที่จะใช้ในพิธีชุธาษณในงานศพเพื่อให้สัตว์ที่ถูกฆ่าเป็นสมบัติของผู้ชายมุเซอใช้เปลือกลำต้น	tannins; flavonoid	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า • ไชมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร, 2543. ลำต้นไม้เมืองเหนือ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ยืนลำต้นในป่าภาคเหนือประเทศไทย. หอพรรณไม้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 545 หน้า. • ชุศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เผาในบ้านให้เกิดควันเพื่อไล่ผีสมิงที่สามารถแปลงร่างเป็นสัตว์ได้เพื่อป้องกันมิให้เข้ามาทำร้ายคนในบ้านอีกอ้อใช้ใบของพืชชนิดนี้ร่วมกับใบเอ็นอ้าขน <i>Osbeckia stellata</i> เป็นวัสดุกรองน้ำครามในการย้อมสีผ้า อี้อ้อมังและเย้าใช้ลำต้นและใบบดอมหรือเคี้ยวกินเป็นยาแก้ปวดฟันแก้แผลในปาก เหงือกเป็นหนอง ต้มน้ำดื่มแก้อาการปวดภายในร่างกายด้วยสาเหตุต่างๆแก้ท้องร่วงท้องเดิน และม้ามโต 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง เนื้อไม้ใช้ในงานก่อสร้างในร่ม ทำตงพื้นกระดาน ฝา เรือชุด คันไถ สะพาน รอดคาน เครื่องบน แฉว พาย เสากระโดงเรือเรือชุด ครก สาก กระเดื่อง ฟัน เปลือกลำต้นและผลใช้เป็นยาเบื่อปลา กำจัดเหาเปลือกลำต้นลำต้น ตำพอกใส่บาดแผล แก้แผลเน่าและเป็นยาถ่ายพยาธิลำต้นและกิ่งอ่อนตำน้ำหยอดหู แก้ปวดหู กินแก้คลื่นเหียนอาเจียน ดอกแห้งแช่น้ำให้สตรีกินหรือทำเป็นยาขงต้มแทนใบชาสำหรับสตรีหลังคลอดบุตรใหม่ๆ แก้โรคเกี่ยวกับมดลูก แก้โรคขัดเบา โรคลมชัก และลมบ้าหมู ผสมกับน้ำมันทาแก้		จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปี มูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. ● ชูศรี ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของโครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพรพื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 64 หน้า. ● สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า ● Anderson, E.F.,1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. ● วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า ● เต็ม สมิตินันท์, 2518. พันธุ์ไม้ป่าเมืองไทย. หจก. อักษรบัณฑิต, 228 หน้า ● Das S, Bala A, Bhowmik M, Ghosh LK.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ฝัสดาษ		Attenuation of reactive nitrogen species by different flavonoids enriched fractions of Schima Wallichii. Asian Pacific Journal of Tropical Biomedicine. 2012;2(2, Supplement):S632-S6.
82.	<i>Solanum torvum</i> Sw.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาแทบทุกเผ่าใช้ยอดอ่อนและผลที่ยังเขียวอยู่ทั้งแก่และอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผักทั้งกินสดหรือต้มกินเป็นผักจิ้มน้ำพริก หรือปรุงใส่แกงกินกับผักอื่น อีกก็ใช้ลำต้นและใบตำเป็นยาพอก และต้มน้ำอาบแก้อาการชาตน้ำในร่างกายและแก้ลมพาด 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่างใช้ผลที่ยังเขียวอยู่ทั้งแก่และอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผัก ทั้งกินสด จิ้มน้ำพริกหรือปรุงใส่แกงประเภทแกงเผ็ดต่างๆปัจจุบันได้พัฒนาเป็นพืชปลูกเพื่อเอาเมล็ดขายในท้องตลาดในด้านการใช้เป็นยาพื้นบ้าน ใช้รากตำพอกหรือทาแก้แสบเป็นรอยหรือเป็นแผลใบตำพอกหรือคั้นน้ำทาเป็นยาห้ามเลือด ผลตำคั้นน้ำเอาน้ำผสมเกลืออมเป็นยาขับเสมหะแก้ไอ หรือกินผลสดเป็นยาเจริญอาหาร ช่วยย่อยอาหารทั้งลำต้นใช้ตำ	ใบและผลมีสารในกลุ่มของ steroidal alkaloids ได้แก่ solasoline, solasodine นอกจากนี้ยังมีสาร solaspigenin, neosolaspigenin สารในกลุ่ม saponin ได้แก่ chlorogenin, neochlorogenin, chlorogenone, neochlorogenone, hecogenin และ torvegenin สารในกลุ่ม spirostane saponin ได้แก่ torvonin A และ B สารในกลุ่ม steroidal glycosides ได้แก่ torvoside A, B, C, D, E, F และ G สารในกลุ่ม sterols ได้แก่ carpesterol, sitosterol และ	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E.F.,1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. • นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ)ม 2542. สมุนไพร: ไม้

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		เป็นยาพอกหรือคั้นน้ำทาแก้กลากเกลื้อน แก้โรคผิวหนังแก้ฝีบวมมีหนองอักเสบ ต้มน้ำดื่มเป็นยาช่วยย่อยอาหาร ขับเหงื่อทำให้เลือดไหลเวียนดี ขับปัสสาวะ ขับเสมหะ แก้ไอ ไอเป็นเลือด แก้ปวดฟกช้ำจากการทำงาน และแก้ปวดกระเพาะ	stigmasterol และสารอื่นๆที่ไม่อยู่ในกลุ่ม alkaloids ได้แก่ cuscohygrine ฯลฯ	พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์กรุงเทพฯ, 616 หน้า • Siemonsna, J.S. and Piluek, k. (Editors), 1994. Plant Resources of South-East Asia No.8: Vegetables. Bogor, Indonesia, 412 pp.
83.	<i>Sterculia laevis</i> Wall.	ปลูกเป็นไม้ประดับดี		• วีระชัย ณ นคร, ญัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ, กาญจนา สุรเกียรติ, วรณิ รอดเรืองเดช, ประมุข เพ็ญสุด, ภราดร แยมหอม, บุญญนิจ จันทิมางกูร, ภาวิณี กุมเพ็ชร. 2541. สนวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 3. โอ เอสพรีนติ้ง เฮาส์: กรุงเทพมหานคร.
84.	<i>Sterculia villosa</i> Roxb.	ใช้ประโยชน์จากเส้นใยเช่น ทำกระดาษ ทำกล่องใส่ชา และทำฟืน		• Ghosh SR, Baruah PP. <i>Sterculia villosa</i> Roxb — A potential source of wood-fibre for pulp and paper making. <i>Bioresource Technology</i>. 1997;62(1–2):43-6.
85.	<i>Tadehagi triquentrum</i> (L.)	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่า	condensed tannins และ	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
	Ohashi	ปะหล่องใช้รากดองเหล้าหรือต้มน้ำดื่มแก้ปวดตามข้อ ปวดหลัง ปวดเอว กะเหรี่ยงใช้ใบต้มน้ำอาบให้เด็กแก้อาการอ่อนเพลียพม่าใช้ใบต้มน้ำดื่มเป็นยาบำรุงหัวใจ และบำรุงกำลังสำหรับคนที่ฟันไข่มุมๆอีกก็ใช้รากต้มน้ำดื่มแก้ไข้มาลาเรีย อีกก็ กะเหรี่ยง ม้งและมูเซอใช้รากเคี้ยวกินหรือต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ปวดท้องอาหารไม่ย่อยอาหารเป็นพิษ โรคกระเพาะอาหาร ขับปัสสาวะ นึ่งในกระเพาะปัสสาวะโรคตับอักเสบ และดีซ่าน 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้รากต้มน้ำดื่มหรืออาบแก้ปวดบวมตามร่างกายใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มแก้ไอเรื้อรัง และวัณโรค	silicic acid	และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ฌดยอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรพื้นที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E.F.,1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. • van Valkenburgh, J.L.C.H. and Bunyaprapatsara, N. (Editors), 2001. Plant Resources of South-East No.12(2): Medicinal and poisonous plants 2. Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 782 pp. • วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล. พร้อมจิตศรัลัมพ์, วิจิต เปาNil และรุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				(บรรณาธิการ),2539. สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด กรุงเทพฯ, 264 หน้า
86.	<i>Tectona grandis</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาทุกเผ่าใช้ไม้ในการก่อสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย และทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ครก กระต้อนสำหรับตำข้าว เครื่องโม่ข้าว ข้าวโพด เครื่องทอผ้า อุปกรณ์สำหรับตีมีดหวดสำหรับนึ่งข้าว ฯลฯ กิ่งก้านสาขาทำฟืน มูเซอใช้เปลือกลำต้นลำต้นต้มน้ำอาบแก้ไข้ มังใช้ใบและเนื้อไม้ต้มน้ำดื่มแก้เบาหวาน และแก้บวม 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้เนื้อไม้ในการก่อสร้างบ้านเรือน ทำเสาทำพื้น กรอบหน้าต่างและอื่นๆทำเครื่องเรือน เครื่องแกะสลักตลอดจนในอุตสาหกรรมแผ่นไม้อัด ฯลฯ ในด้านการใช้เป็นยา พื้นบ้านมีการใช้เปลือกลำต้นลำต้นเป็นยาคุมธาตุ ฝาดสมานแผลและแก้มะเร็งใช้เนื้อไม้ภายนอกเป็นยาแก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน ใช้ภายใน เป็นยาบำรุงธาตุคุมธาตุ แก้อ่อนเพลีย บำรุงโลหิต แก้ไอพิการ แก้ไข้ แก้บวม แก้ปัสสาวะพิการขับปัสสาวะ แก้	สารในกลุ่ม anthraquinone และเครื่องสัมพันธที่พบในเนื้อไม้ มี tectoquinone; สารพวก quinone (38) ; 9,10-dimethoxy-2-methyl-1, 4-anthraquinone; 1,5-dihydroxy-2-methyl-9, 10-anthraquinone; 1-hydroxy-5-methoxy-2-methyl-9, 10-anthraquinone; betulinic acid; lapachol; β-lapachone; mujistin; obtusifolin; pachybasin; pachybasin; β-sitosterol, teceol, dehydrotectol และ tectoquinone ในเปลือกลำต้นลำต้นมีสาร betulin; betulin aldehyde; betulinic acid; lupeol และ oxalic acid น้ำยางจากเนื้อไม้ มีสาร	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • ชุติ ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของโครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพรพื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 64 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอานวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา หนองคายทางจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า • Anderson, E.F.,1993. Plants and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		พืชเสมหะ พืชโลหิต แก้วเจ็บคอ ปัสสาวะ พิการ ทางเดินปัสสาวะอักเสบประจำเดือน ผิดปกติ ไตพิการ ดอกเป็นยาขับปัสสาวะ	tectoquinone ในใบมีสาร tectograndone ในน้ำมันจาก เมล็ดมีสาร arachidic acid; lauric acid; linoleic acid; linolenic acid; myristic acid;oleic acid; palmitic acid และ stearic acid อื่นๆ	279 PP. • นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2543. สมุนไพร : ไม้ พื้นบ้าน (4). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะ เภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 740 หน้า วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า • Jacobson, M., 1975. Insecticides from Plant : A review of the literature, 1954- 1971. Agriculture Handbook No. 461, USDA., 138 pp.
87.	<i>Thysanolaena maxima</i> Kuntze	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ช่อดอกทำไม้กวาดสำหรับใช้ ประโยชน์เองหรือเพื่อขายไทยใหญ่ใช้หัว หรือเหง้าตำให้ละเอียดต้มน้ำดื่มแก้ปากแตก ลิ้นแตก อาบแก้ร้อนใน มังใช้เหง้าต้มน้ำดื่มเป็นยา แก้ปวด กะเหรี่ยงใช้หน่ออ่อนกินสดแก้ร้อนใน ใช้ใบห่อข้าวแทนใบตอง และใช้ดอกเมื่อยัง เป็นปุ๋ยใส่หมอนแทนปุ๋ยนุ่น 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ ช่อดอกทำไม้กวาด		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ 886 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวยอ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณ ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่.รายงานประจำปี โครงการ เกษตรที่สูง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				หน้า
88.	<i>Tinospora crispa</i> (L.) Miers ex Hook.f. & Thomson	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ใช้เถาต้มน้ำกินเป็นยาแก้ไข้ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้เป็นยาพื้นบ้านใช้รากเป็นยาเจริญอาหาร ดับพิษร้อนถอนไข้ แก้ไข้สูง มีอาการเพ้อคลั่ง แก้ไข้พิษไข้เหนือ ไข้สันนิบาต โลหิตเป็นพิษ ลำต้นและเถาเป็นยาอายุวัฒนะ ขับน้ำย่อยเจริญอาหารบำรุงกำลัง บำรุงน้ำดี บำรุงไฟธาตุ ระบายความร้อนทำให้เนื้อเย็น แก้กระหายน้ำ แก้เลือดพิการ ดีพิการ แก้เลือดลมเดินไม่สะดวก ปวดเมื่อยตามร่างกาย แก้ไข้ทุกชนิด ไข้เหนือ ไข้พิษ ไข้ตรีโทษ ไข้ร้อนใน ไข้กาฬ แก้พิษฝีดาษ ฝีกาฬ แก้โรคแทรกซ้อนของไข้ทรพิษ ขับเสมหะ แก้สะอึก ใบ ตำพอกปิดฝี แก้ฟกบวม แก้โรคผิวหนังดับพิษปวดแสบปวดร้อนตามร่างกาย ต้มน้ำดื่มและกินเป็นยาเจริญอาหาร บำรุงน้ำดีแก้ดีพิการ แก้กามะนาด แก้ปวดฟัน ลดความร้อน ถอนพิษไข้ แก้ไข้เหนือ ไข้กาฬ ไข้พิษ ขับพยาธิในหู พยาธิตามไรฟัน ลดความร้อน พยาธิไส้เดือนตกใช้ถ่ายพยาธิในหู ในฟันและใน	ส่วนต่างๆของพืชมีสารในกลุ่มของ dipterene, alkaloids และ flavonoids สารในกลุ่ม diterpenes ได้แก่สารประกอบ furano-diterpenes และ furanoditerpene glycoside เช่นจากใบมีสาร tinotufolin A, B, C, D, E ในลำต้นมี borapetoside A, B, C, D, E และ H รวมทั้ง glycosides สาร xanthocrisposide นอกจากนี้ยังมีสารในกลุ่ม clerodane-diterpene glycoside สารในกลุ่ม alkaloids ซึ่งได้จากลำต้นเป็นสารที่อยู่ในกลุ่ม protoberberinetype alkaloids และ aporphine alkaloids สารในกลุ่ม flavonoids และสารอื่นที่ได้จากลำต้นได้แก่สารในกลุ่ม phenolic acid amides เช่น	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. • ชุติศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า. • นันทวัน บุญยะประภัศร์ และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บรรณาธิการ)ม 2541. สมุนไพร: ไม้พื้นบ้าน (2). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 640 หน้า ก่องกานดา ชยามฤต และลีนา ผู้พัฒนพงศ์, 2545. สมุนไพรไทย ตอนที่ 7. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ หอพรรณไม้ กรมป่าไม้, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัท ประชาชน จำกัด กรุงเทพฯ, 279 หน้า. • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรไทย.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ท้อง ผล แก่เสมหะเป็นพิษ แก่ไข้และไข้พิษ	N-trans feruloyl tyramine และ N-cis feruloyl สารในกลุ่ม phenolic glucoside ได้แก่ tinotuberide นอกจากนี้ยังมีสารในกลุ่ม flavone-O-glycosides, luteolin-4'-methylether-7-glucoside, genkwanin-7-glucoside, luteoline-4'-methylether-3'-glucoside, diosmetin และ genkwanin	โอเดียนสโตร์กรุงเทพฯ, 616 หน้า de Padua, L.S., Bunyapraphatsara, N. and Lemmens, R.H.M.J. (Editors), 1999. Plant Resources of South-East Asia No.12(1): Medicinal and poisonous plant I. Bachuys Publishers, Leiden. the Netherlands, 728 pp.
89.	<i>Toddalia asiatica</i> (L.) Lam.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่าทุกเผ่าโดยทั่วไปใช้ยอดอ่อน ใบอ่อนกินสดหรือลวกกินเป็นผักจิ้ม กินกับลาบหรือใส่แกงร่วมกับผักอื่นๆไทยใหญ่และพม่าใช้เถาต้มน้ำอาบยอกินกับน้ำเชื่อมเป็นยาชูกำลัง ไทยใหญ่ใช้เถาและใบต้มน้ำให้เด็กอาบเป็นยาแก้ซาง แก้ซาง อีก็อใช้ทั้งลำต้นผสมมูลหนูตำเป็นยาพอกแก้อาการบวมอักเสบของแผลที่ถูกหนูกัด 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ยอดอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผักกินกับลาบหรือใส่แกงกินร่วมกับผักอื่นๆ ในด้าน	ในใบมีน้ำมันหอมระเหยคุณภาพต่ำ	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. - สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา ณดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า - Anderson, E.F., 1993. Plants and People

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		การใช้เป็นยาพื้นบ้านใช้รากดองเหล้าดื่ม เป็นยารักษาท้องร่วง ตำพอกฝีดูหนองทำเป็น ยาขงดื่มเป็นยารักษาท้อง ขี้บวมในท้อง แก้ เถาดานในท้องแก้ปวดเสียวแทงและ ริดสีดวงในลำไส้ เปลือกกรากใช้ต้มน้ำดื่มหรือ กินเป็นยารักษาธาตุ ขับเหงื่อ แก้ท้องเสีย แก้ไข้ ใช้มาลาเรียเถาต้มน้ำดื่มแก้ปวด เมื่อยเส้นเอ็นแก้พิษโลหิต พิษในข้อใน กระดูก ในเส้นเอ็นพิษตาชาง ตานขโมย ขับปัสสาวะ ขับพยาธิไส้เดือน แก้กามโรค และปอดพิการใบตำพอกหรือคั้นน้ำทาแก้ โรคผิวหนัง ต้มน้ำดื่มหรือกินแก้ปวดท้อง		of the Golden Triangle : Ethnobotany of the hill tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 PP. วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า
90.	<i>Trevesia palmata</i> Vis.	1.การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาทุก เผ่าโดยเฉพาะไทยใหญ่มุเซอใช้ดอกตูมและ ยอดอ่อนต้มหรือแกงกินเป็นอาหารใช้ผลคั่ว หรือเผาไฟกินเนื้อในเผ้ามังใช้ราก ใบและ ดอกต้มน้ำดื่มเป็นยาระบาย ยาถ่าย หรือใช้ ขับปัสสาวะ 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้ดอก ตูมต้มเป็นผักจิ้มหรือผสมกับผักอื่นใส่แกง เช่น แกงแค ลำต้นและใบรักษาอาการโรค ใบ ใช้เป็นอาหารสัตว์	ใบมีสารกลุ่ม saponins และ prosapoginins	- สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่อง พืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น ดิงแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 886 หน้า. - Lemmens, R. H. M. J. and Bunyapraphatsara, N. (Editor), 2003. Plant Resources of South-East Asia No. 12 (3): Medicinal and poisonous plants 3. Prosea Foundation, Bogor, Indonesia,

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
				664 pp.
91.	<i>Alangium chinense</i> Rehder	เป็นพืชสมุนไพรของจีนราก ดอก และใบ ใช้เป็นยาคลายกล้ามเนื้อ และยาระงับปวด	alkaloid , alanchinin , a new phenolic glycoside, 7-O- β -glucopyranosylsalicin , and 11 known compounds, 2-(2'-cyclopentenyl)glycine, henryoside, salicin 6'-O- β -d-apiofuranoside, 6"-O- β -d-glucopyranosylhenryoside, 5 β ,6 β -dihydroxycyclohex-2-en-1-O- β -glucopyranoside, cuneataside D, 4-cyclohexene-1,2,3-triol, loganic acid, 4,4'-di-O-methylelagic acid , β -glucogallin, edulilic acid	Xiao-Hui Zhang, Shan-Shan Liu, Li-Jiang Xuan, 2009. Cyclopentenylglycines and other constituents from Alangium chinense. State Key Laboratory of Drug Research, Shanghai Institute of Materia Medica, Shanghai Institute for Biological Sciences, Chinese
92.	<i>Iresine herbstii</i> Hook	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่าม้งใช้ยอดอ่อนใบอ่อนเดี่ยวๆหรือบางครั้งผสมกับพืชสมุนไพรอื่น ต้มกับไก่กินเป็นยาบำรุงเลือด บำรุงกำลัง อี๋ก้อและม้งใช้	ใบมีสารซึ่งเป็นเม็ดสีและสารอื่นๆคือ amaranthin; amarantin; isoamarantin; betalamic acid; iresinin I, II,	สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้น

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ใบตำพอกหรือคั้นน้ำทาเป็นยาห้ามเลือดในแผลสดแก้หนองสมานแผลในแผลเปื่อย ตลอดจนแก้อาการฟกช้ำดำเขียว กระตุกหักใช้รากและใบต้มน้ำดื่มแก้ปวดท้อง ท้องอืดท้องเฟ้ออาหารไม่ย่อยและให้สตรีหลังคลอดบุตรดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง แก้อาการอ่อนเพลีย 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ปลูกประดับเป็นไม้กระถางหรือประดับสวนในบริเวณบ้านและสวนสาธารณะ ได้มีการใช้เป็นยาพื้นบ้านใช้รากเป็นยาขับผายลม แก้อืดท้อง ท้องอืดท้องเฟ้อ ปวดท้อง กระเพาะอาหารพิการท้องมาน อุดจากระพิการ ริดสีดวงทวาร ธาตุพิการ เส้นประสาทพิการ แก้อาไ้ แก่หืดแก่มองคล่อ และแก้ปวดเมื่อยตามข้อกระดูก ใบแก้ ริดสีดวงแห้ง แก่หืดไอและเป็นยาบำรุงประสาท ดอก ใช้เป็นยาขับเหงื่อ แก้ปวดท้อง ท้องขึ้นท้องเฟ้อแก้อาโรคปอดและบำรุงเลือด	III และ IV และ scyllitol	ตั้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 920 หน้า. • สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา หนองคายอย่างชาว จังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการ การเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า. • Anderson, . F., 1993. Plant and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • นันทวัน บุญยะประภัศร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ), 2542. สมุนไพร : ไม้พื้นบ้าน (3). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 823 หน้า. • วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร; รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ, 616 หน้า
93.	<i>Aerva sanguinolenta</i> Blume	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาทุกเผ่าเก็บเมล็ดและดอกผสมกับข้าวเปลือกตำให้เป็ดหรือไค้กินเป็นอาหารเสริมและเชื่อ		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		กันจะทำให้ไขตก 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านในต่างประเทศในศรีลังกาใช้น้ำต้มจากกิ่งอ่อนพันธุ์สีแดงต้มแก้ปัสสาวะเป็นเลือด และประจำเดือนไม่ปกติหรือปวดประจำเดือน ในอินเดียใช้ใบตำละเอียดพอกสมานแผลแก้แผลเปื่อย		2. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 920 หน้า • ชูศรี ไตรสนธิ 2544. พืชศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดได้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า • de Padua, L.S., Bunyapraphatsara, N. and Lennens, R.H.M.J. (Editors), 1999. Plant Resources of South-East Asia No.12(1): Medicinal and poisonous plant I. Backhuys Publishers, Leiden, the Netherlands, 711 pp.
94.	<i>Hunteria zeylanica</i> (Retz.) Gardner ex Thwaites	ใช้เป็นยาในการรักษาโรคคุดทะราดและและลดการระคายเคืองของผิว สาร alkaloid ที่สกัดได้จากเปลือก มีฤทธิ์ระงับความเจ็บปวด ลดไข้ และต้านการอักเสบ	ใบ ลำต้นเปลือกลำต้นไม่มีสาร alkaloid ได้แก่ 3-epi-dihydrocorymine 3-acetate, norisocorymine, corymine, 3-epi-dihydrocorymine 17-acetate, picalinal, picrinine, 3-epi-dihydrocorymine, isositsirikine, lanceomigine,	• Lavaud C, Massiot G, Vercauteren J, Le Men-olivier L. Alkaloids of <i>Hunteria zeylanica</i>. <i>Phytochemistry</i>. 1982;21(2):445-7. • Leewanich P, Tohda M, Matsumoto K, Subhadhirasakul S, Takayama H, Aimi N, et al. Inhibitory effects of corymine, an alkaloidal component from the leaves of <i>Hunteria zeylanica</i>, on glycine receptors expressed in <i>Xenopus</i>

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
			geissoschizol, gentianine, kopsinine, eburnamine, norpleiomutine, pleiocarpamine, tubotaiwine, pleiomutinine, 19'-epi-pleiomutinine, yohimbol and 10-hydroxy-16-epi-affinine.	oocytes. European Journal of Pharmacology. 1997;332(3):321-6.
95.	<i>Pothos chinensis</i> (Raf.) Merr.	การใช้ประโยชน์ของชาวเขาชาวเขาเผ่าม้ง และกะเหรี่ยงใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ไอ แก้ปวดเมื่อยตามร่างกายแก้ริดสีดวงทวารหนักและเลือดตกค้างภายใน เย้าใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มแก้ไอและแก้คันในลำคอ สำหรับชาวพื้นล่างไม่พบรายงานการใช้ประโยชน์ - ลำต้น ฉีกออกเป็นเส้นๆแล้วใช้มัดสิ่งของแทนเชือก(ขมุ) - ใบและลำต้น ต้มน้ำดื่ม เป็นยาหม้อ ช่วยล้างไต ขับปัสสาวะ ช่วยบำรุงกำลังและใช้เข้ายารักษาโรคริดสีดวง(คนเมือง) ทั้งต้น นำไปต้มน้ำ แล้วให้ผู้หญิงดื่ม ช่วยคุมกำเนิด(กะเหรี่ยงเชียงใหม่) ทั้งต้น ต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ไอ, ใบหั่นแล้ว		• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 920 หน้า. • ชูศรี ไตรสนธิ 2545, การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆในเขตพัฒนาของโครงการหลวง เพื่อรวบรวมพืชสมุนไพรพื้นบ้านบนที่สูง. รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 64 หน้า. • Anderson, . F., 1993. Plant and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		ผสมใช้ไถ่นำไปตุ๋นกินแก้อาการไอ(เมียน) - ทั้งต้น ใช้แทนดอกไม้ในพิธีกรรมต่างๆ (ลัวะ)		Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. • เต็ม สมิตินันท์, 2544. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. ลักษณะ สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืชกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
96.	<i>Elephantopus scaber</i> L.	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มแก้ปวดแก้ไข้ และเข้ายา ใช้ทั้งลำต้นตากแห้งแล้วนำไปต้มน้ำรวมกับลำต้นกาสามปีก นอโก๊ะและ บัวบกดื่มเป็นยาแก้ไข้ ปะหล่องใช้ทั้งลำต้นต้มน้ำดื่มหรือเคี้ยวกินเป็นยาขับเสมหะ แก้ไอ แก้ไข้ขับเหงื่อออก แก้เจ็บคอ ขับปัสสาวะ และเร่งน้ำนมสำหรับสตรีคลอดใหม่ให้ลูกดื่ม 2. การใช้ประโยชน์ของชาวพื้นล่าง ใช้เป็นยาพื้นบ้านรากต้มน้ำเอาน้ำอมแก้ปวดฟันดื่มเป็นยาบำรุงและขับระดูสำหรับสตรีหลังคลอดบุตรใหม่ๆ และเป็นยาแก้ไข้เรื้อรังแก้ไข้ ท้องเสีย บิด แก้อาเจียน ขับพยาธิ ใส่เดือนในลำไส้ และใช้ภายนอกแก้ปวดฟันแก้ฝี	สารในกลุ่ม guaianolides ได้แก่ crepiside E; deacyl cynaropicrin; deacyl cyanaropicrin-3- β -D-glucopuranoside; stigmasterol-3-O- β -D-glucoside และ glucozaluzanin C สารในกลุ่ม germacranediolides; stigmasterpene lactones และเคโรสัมพันธ์ ได้แก่ deoxy-elephantopin; iso-deoxy elephantopin; 11-13-dihydro-deoxy-elephantopin;	• สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 1. มุลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ, 978 หน้า • ชุศรี ไตรสนธิ 2544. พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวกระเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยตองและแม่หลอดใต้ จังหวัดเชียงใหม่, รายงานประจำปีมูลนิธิโครงการหลวง, 150 หน้า • Anderson, E. F., 1993. Plants and People of Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
		แผลมีหนอง บวมอักเสบทั้งหลาย ใบ ต้มกับน้ำมะพร้าวใช้รักษาแผลและโรคผิวหนัง ต้ม น้ำดื่มและกินแก้อ่อนเพลีย เป็นยาบำรุงกำลัง ทำให้เกิดความกำหนัด แก้อาการไข้ ขับปัสสาวะ ขับพยาธิไส้เดือน แก้กามโรค รักษาโรคบุรุษ รากและใบต้มเป็นยาหล่อลื่น ขับปัสสาวะ แก้อาการท้องร่วง บิด โรคบวม และปวด กระเพาะเป็นแผล แก้กามโรคในสตรีโรคมุตกิด บรรเทาอาการเจ็บหน้าอก ทั้งลำต้นใช้เป็นยาฟาดสมานแผล บำรุงหัวใจบำรุงกำลัง แก้อาการ วัณโรคแก้ไข้ ดี ชาน นีว ชัดเบา บิด ท้องเสีย ท้องมาน เหน็บชา อักเสบ บวม น้ำ เจ็บคอ ตาแดง แก้ ฝี ฝีมีหนอง ฝีฝักบัว แผลมีหนอง แผลงูกัด และแมลงมีพิษกัดต่อย และเป็นยาขับเหงื่อ ขับระดู น้ำเหลืองเสียและขับไส้เดือนในลำไส้	molephantin; epi-friendelinol ตลอดจนสารอื่นๆ ได้แก่ aurantiamide; dotriacontant-1-ol; lupeol; stigmasterol และ triacontant-1-ol (10, 175)	● นันทวัน บุญยะประภัตร และอรนุช โชคชัย เจริญพร. (บรรณาธิการ)ม 2541. สมุนไพร: ไม้พื้นบ้าน (2). สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่1 บริษัทประชาชนจำกัด, กรุงเทพฯ, 640 หน้า ก่องกานดา ชยามฤต, 2528. สมุนไพร ตอนที่ 4. ฝ่ายพฤกษศาสตร์ป่าไม้ กองบำรุงกรมป่าไม้, พิมพ์ครั้งที่ 1 หจก. ชูติมาการพิมพ์, กรุงเทพฯ หน้า 290-515. ● วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540. สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์กรุงเทพฯ, 616 หน้า ● Watanabe, T., Rajbhantari, K., Malla, K. J. and Yaahara, S., 2005. A Handbook of Medicinal Plants of Nepal. 1 st ed. Amarin Printing and Publishing Punblic Co. Ltd., Bankok. 262 pp.
97.	<i>Tupistra albiflora</i> K. Larsen	การใช้ประโยชน์ของชาวเขาและชาวบ้านพื้นล่างชาวเขาโดยทั่วไป เช่นเดียวกับชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ดอกอ่อนใบอ่อนกินเป็นอาหารประเภทผัก ทั้งสดเป็นผักจิ้ม น้ำผัก ผักข้างเคียงกินกับลาบหรือผสมกับผักอื่นปรุงใส่แกงชนิดต่างๆ		● สุธรรม อาธิกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 3. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)กรุงเทพฯ 886 หน้า.

ที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ	สารเคมีที่พบจากงานวิจัยอื่นๆ	อ้างอิง
98.	<i>Nothaphoebe umbellifora</i> Blume	1. การใช้ประโยชน์ของชาวเขา ชาวเขา โดยทั่วไปใช้ไม้ในการสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยกิ่งใช้ทำฟืน ไม้เข้ใช้เปลือก ลำต้นตากแห้งเป็นส่วนผสมของสีสำหรับทาบานและสิ่งของเครื่องใช้อีกก็ใช้เปลือกลำต้นลำต้นดำเป็นยาพอกแก้กระดูกหัก ใช้ใบสดตำพอกเป็นยาห้ามเลือดสมานแผลแก้แผลสด 2. การใช้ประโยชน์ของชาวบ้านพื้นล่าง ใช้ไม้ในการสร้างบ้าน เครื่องเรือนและทำฟืน	เปลือกลำต้นลำต้นมักมีสารพิษพวกอัลคาลอยด์ lawrotetanine	● สุธรรม อารีกุล, จำรัส อินทร, สุวรรณ ทาเขียว, และอ่องเต็ง นันทแก้ว, 2551. องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของไทย เล่ม 2. มูลนิธิโครงการหลวง บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ 920 หน้า. ● สุธรรม อารีกุล และอำนวย อ่อนละมูล, 2521. พืชอาหารและยาของชาวเขา หนองคาย ขางจังหวัดเชียงใหม่. รายงานประจำปี โครงการเกษตรที่สูงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 154 หน้า. ● Anderson, . F., 1993. Plant and People of the Golden Triangle : Ethnobotany of the Hill Tribes of Northern Thailand. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 279 pp. ● Sasef, M.S.M., L.T. and Prawirohatmodjo, S. (Editors), 1998. Plant Resources of South-East Asia No. 5(3). Timber trees : Lesser known timber. Backhuya Publishers, Leiden. 859 pp.

ภาคผนวก 4

สภาพพื้นที่ และพืชที่พบในแปลงสำรวจความหลากหลาย

ตาราง ข ชนิดและจำนวนของพืชที่พบในแปลงสำรวจ

ตาราง ข (1) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	9
<i>Castanopsis diversifolia</i> (Kurz) King	Fagaceae	ก่อเดือย	8
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	14
<i>Litsea</i> sp.4	Lauraceae		3
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		1
<i>Miccrocos paniculata</i> L.	Tiliaceae		4
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	5
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		9
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	1
Unknown-20			1
Unknown-21			1
Unknown-22			1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
Unknown-23			1
Unknown-25			1
Unknown-26			1

ตาราง ข(2) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 2

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	2
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	4
<i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss	Meliaceae	ยมหิน	1
<i>Dipterocarpus</i> sp.	Dipterocarpaceae		1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	24
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		5
<i>Litsea</i> sp.4	Lauraceae		1
<i>Miccrocos paniculata</i> L.	Tiliaceae		11
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	4
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		10
Unknown-17			3
Unknown-30			1
Unknown-35			1
Unknown-39			1
Unknown-40			1

ตาราง ข(3) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 3

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Adenosma</i> sp.	Scrophulariaceae		1
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) <i>Vickery</i> var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอัน	29
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	1
<i>Ardisia</i> sp.	Myrsinaceae		4
<i>Artocarpus</i> cf. <i>lanceifolius</i> Roxb.	Moraceae	ขนุนป่า	7
<i>Dalbergia</i> sp.	Fabaceae		2
<i>Diospyros glandulosa</i> Lace	Ebenaceae	กล้วยฤาษี	15
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	18
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		19
<i>Litsea</i> sp.5	Lauraceae		12
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		1
<i>Micromelum</i> sp.	Rutaceae		2
<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Euphorbiaceae	มะขามป้อม	1
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	6
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		19
<i>Shorea obtusa</i> Wall. ex Blume	Dipterocarpaceae	เต็ง	25
Unknown-27			1
Unknown-28			1
Unknown-31			1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
Unknown-32			1
Unknown-33			2
Unknown-34			1
Unknown-36			1
Unknown-37			1
Unknown-38			1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		5

ตาราง ข(4) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 4

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Adenosma</i> sp.	Scrophulariaceae		1
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		12
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	7
<i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Nielsen	Fabaceae	มะขามแป	2
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	2
<i>Ardisia</i> sp.	Myrsinaceae		1
<i>Artocarpus</i> cf. <i>lanceifolius</i> Roxb.	Moraceae	ขนุนป่า	6
<i>Callicarpa arborea</i> Roxb.	Labiatae	สักร้าไก่	1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Canarium bengalense</i> Roxb.	Burseraceae	มะกอก ฟาน	1
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	17
<i>Castanopsis diversifolia</i> (Kurz) King	Fagaceae	ก่อแป้น	3
<i>Cratogeomys cochinchinense</i> (Lour.) Blume	Clusiaceae	ตัวเกลี้ยง	2
<i>Diospyros glandulosa</i> Lace	Ebenaceae	กล้วยถาซี	6
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	ค่าหด	5
<i>Euonymus</i> sp.	Celastraceae		1
<i>Eurya acuminata</i> DC. var. <i>wallichiana</i> Dyer	Theaceae	ปลายसान	8
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	24
<i>Gmelina arborea</i> Roxb.	Lamiaceae	ซ้อ	2
<i>Litsea</i> sp.1	Lauraceae		2
<i>Litsea</i> sp.2	Lauraceae		1
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		4
<i>Morus macroura</i> Miq.	Moraceae	หม่อนหลวง	1
<i>Phoebe</i> sp.	Lauraceae		1
<i>Phoebe paniculata</i> (Nees) Nees	Lauraceae	สะทีบ	2
<i>Rhus javanica</i> L. var. <i>chinensis</i> (Mill.) T.Yamaz.	Anacardiaceae	มะเหลียม หิน	2
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	12
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		3
Unknown-17			1
Unknown-9			1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		2

ตาราง ข(5) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 5

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Albizia</i> sp. 2	Fabaceae		2
<i>Artocarpus</i> cf. <i>lanceifolius</i> Roxb.	Moraceae	ขนุนป่า	18
<i>Barringtonia</i> sp.	Lecythidaceae		2
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	4
<i>Castanopsis diversifolia</i> (Kurz) King	Fagaceae	ก่อแป้น	4
<i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss	Meliaceae	ยมหิน	5
<i>Cinnamomum</i> sp.	Lauraceae		1
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	คำหัด	3
<i>Erythrina</i> sp.	Fabaceae		2
<i>Eurya acuminata</i> DC. var. <i>wallichiana</i> Dyer	Theaceae	ปลาย सान	2
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	8
<i>Helicia</i> sp.	Proteaceae		6
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		26
<i>Lithocarpus</i> sp.2	Fagaceae		1
<i>Litsea</i> sp.2	Lauraceae		5
<i>Litsea</i> sp.3	Lauraceae		1
<i>Litsea</i> sp.4	Lauraceae		1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Litsea</i> sp.5	Lauraceae		1
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		1
<i>Mallotus philippensis</i> Muell. Arg.	Euphorbiaceae	คำแสด	3
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคหางค่าง	4
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	1
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	1
Unknown-1			1
Unknown-10			5
Unknown-11	Meliaceae		1
Unknown-12			1
Unknown-16	Sapindaceae		3
Unknown-5			1
Unknown-6			1
Unknown-7			1
Unknown-8			1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		7

ตาราง ข(6) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 6

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
-----------------	------	------------	-------------

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Adenosma</i> sp.2	Scrophulariaceae		1
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มนั่น	3
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	20
<i>Callicarpa arborea</i> Roxb.	Labiatae	สักรี้ไก่	4
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	44
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		9
<i>Microcos paniculata</i> L.	Tiliaceae	ลาย	1
<i>Morinda</i> sp.	Rubiaceae		1
<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	Bignoniaceae	เพกา	1
<i>Phoebe paniculata</i> (Nees) Nees	Lauraceae	สะทีบ	3
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	2
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		3
Unknown-19			1
<i>Elaeocarpus</i> sp.	Elaeocarpaceae		2

ตาราง ข(7) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 7

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
-----------------	------	------------	-------

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
<i>Adenosma</i> sp.	Scrophulariaceae		3
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้้มอ้น	12
<i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Nielsen	Fabaceae	มะขาม แป	2
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	33
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	58
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		3
<i>Litsea</i> sp.4	Lauraceae		1
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		2
<i>Mallotus philippensis</i> Muell. Arg.	Euphorbiaceae	คำแสด	3
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคหาง ค่าง	1
<i>Microcos paniculata</i> L.	Tiliaceae	ลาย	2
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	1
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	6
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		12
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	1
<i>Trichilla conaroides</i>	Meliaceae		1
Unknown-16	Sapindaceae		2
Unknown-3			1
Unknown-4			2

ตาราง ข(8) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 8

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
<i>Afzelia xylocarpa</i> (Kurz) Craib	Fabaceae	มะค่าโมง	1
<i>Adenosma</i> sp.	Scrophulariaceae		2
<i>Alangium</i> sp.	Alangiaceae		1
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		5
<i>Albizia</i> sp. 2	Fabaceae		3
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	1
<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) Nielsen	Fabaceae	ชะเนียง	2
<i>Callicarpa arborea</i> Roxb.	Labiatae	สั๊กซี่ไก่	9
<i>Canarium subulatum</i> Guillaumin	Burseraceae	มะเกี๋ยม	2
<i>Dalbergia</i> sp.	Fabaceae		9
<i>Euodia</i> sp.	Rutaceae		1
<i>Ficus hispida</i> L.f.	Moraceae	มะเดื่อ ปล้อง	1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	25
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		7
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคหาง ค่าง	1
<i>Microcos paniculata</i> L.	Tiliaceae	ลาย	31

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
<i>Pavetta</i> sp.	Rubiaceae		1
<i>Rhus javanica</i> L. var. <i>chinensis</i> (Mill.) T.Yamaz.	Anacardiaceae	มะ เหลียม หิน	1
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	2
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	14
<i>Stereospermum fimbriatum</i> (Wall. ex G.Don) A.DC.	Bignoniaceae	แคยอด ดำ	4
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		3
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	9
Unknown-11	Meliaceae		1
Unknown-13			1
Unknown-14	Fabaceae		2
Unknown-15	Fabaceae		1
Unknown-18			1
Unknown-2			1

ตาราง ข(9) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 9

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Alangium</i> sp.	Alangiaceae		1

<i>Anneslea fragans</i> Wall.	Theaceae	สารภีป่า	1
<i>Balakata</i> sp.	Euphorbiaceae		1
<i>Camellia</i> sp.	Theaceae		2
<i>Canarium bengalense</i> Roxb.	Burseraceae	มะกอก ฟาน	4
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	1
<i>Castanopsis diversifolia</i> (Kurz) King	Fagaceae	ก่อแป้น	1
<i>Dillenia</i> sp.	Dilleniaceae		1
<i>Elaeocarpus</i> sp.	Elaeocarpaceae		1
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	ค่าหด	8
<i>Erythrina</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	26
<i>Gluta usitata</i> (Wall.) Ding Hou	Anacardiaceae	รักใหญ่	1
<i>Gmelina arborea</i> Roxb.	Labiatae	ช้อ	1
<i>Helicia</i> sp.	Proteaceae		1
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		4
<i>Mallotus philippensis</i> Muell. Arg.	Euphorbiaceae	คำแสด	2
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคนาง ค่าง	3
<i>Melicope pteleifolia</i> (Champ. ex Benth.) Hartley	Rutaceae	เพี้ย กระติง	1
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	2
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	13
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	1
Unknown	Poaceae		1
Unknown-45	Fagaceae		1
Unknown-48	Rubiaceae		1
Unknown-49			3
Unknown-52	Myristaceae		1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		2

ตาราง ข (10) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 10

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Nielsen	Fabaceae	มะขามแป	3
<i>Archidendron</i> sp.	Fabaceae		2
<i>Canarium bengalense</i> Roxb.	Burseraceae	มะกอก ฟาน	1
<i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss	Meliaceae	ยมหิน	6
<i>Dillenia</i> sp.	Dilleniaceae		1
<i>Diospyros</i> sp.	Ebenaceae		1
<i>Elaeocarpus</i> sp.	Elaeocarpaceae		1
<i>Erythrina</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	43
<i>Heynea trijuga</i> Roxb. ex Sims	Meliaceae	จางจีต	1
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		8
<i>Macalanca denticulata</i> (Blume) Mull.Arg.	Euphorbiaceae		1
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคหางค่าง	2
<i>Micromelum</i> sp.	Rutaceae		2
<i>Nothaphoebe umbelliflora</i> Blume	Lauraceae	ทั้งใบช่อ	4
<i>Phoebe paniculata</i> (Nees) Nees	Lauraceae	สะทีบ	1

<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Euphorbiaceae	มะขามป้อม	2
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	มังคุด	7
<i>Sterculia</i> sp.	Sterculiaceae		1
Unknown			2
Unknown-41	Annonaceae		1
Unknown-44			1
Unknown-47	Fagaceae		2
Unknown-51	Apocynaceae		1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		13

ตาราง ข(11) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 11

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Alstonia rostrata</i> Fischer	Apocynaceae	น่องขาว	3
<i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Nielsen	Fabaceae	มะขามแป	1
<i>Archidendron</i> sp.	Fabaceae		10
<i>Canarium bengalense</i> Roxb.	Burseraceae	มะกอกฟาน	3
<i>Chukrasia tabularis</i> A.Juss	Meliaceae	ยมหิน	1
<i>Cinnamomum</i> sp.	Lauraceae		2
<i>Elaeocarpus</i> sp.	Elaeocarpaceae		1
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	ค่าหัด	1

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	43
<i>Helicia</i> sp.	Proteaceae		2
<i>Heynea trijuga</i> Roxb. ex Sims	Meliaceae	จางจีต	1
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		5
<i>Litsea</i> sp.	Lauraceae		2
<i>Litsea</i> sp.2	Lauraceae		3
<i>Litsea</i> sp.	Lauraceae		2
<i>Mallotus philippensis</i> Muell. Arg.	Euphorbiaceae	คำแสด	1
<i>Markhamia stipulata</i> Seem.	Bignoniaceae	แคนหางค่าง	1
<i>Micromelum</i> sp.	Rutaceae		6
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	1
<i>Nothaphoebe umbelliflora</i> Blume	Lauraceae	ทั้งใบช่อ	1
<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	Bignoniaceae	เพกา	1
<i>Sapindus rarak</i> DC.	Sapindaceae	มะคำดีควาย	1
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	1
Unknown			3
Unknown-42			1
Unknown-43			2
Unknown-47	Fagaceae		30
Unknown-52	Myristaceae		3
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		13
<i>Ziziphus</i> sp.	Rhamnaceae		1

ตาราง ข (12) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 12

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		4
<i>Alstonia rostrata</i> Fischer	Apocynaceae	น้องขาว	1
<i>Anneslea fragans</i> Wall.	Theaceae	สารภีป่า	1
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	51
<i>Archidendron clypearia</i> (Jack) I.C.Nielsen	Fabaceae	มะขามแป	2
<i>Archidendron</i> sp.	Fabaceae		1
<i>Artocarpus</i> cf. <i>lanceifolius</i> Roxb.	Moraceae	ขนุนป่า	1
<i>Callicarpa arborea</i> Roxb.	Labiatae	สักรี้ไก่	2

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	12
<i>Cratoxylum cochinchinense</i> (Lour.) Blume	Guttiferae	ดี้วเกลี้ยง	12
<i>Dalbergia</i> sp.	Fabaceae		2
<i>Dillenia</i> sp.2	Dilleniaceae		1
<i>Diospyros</i> sp.	Ebenaceae		5
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	ค่าหด	5
<i>Euodia</i> sp.	Rutaceae		1
<i>Eurya nitida</i> Korth.	Theaceae	แมงเม่านก	2
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	30
<i>Lithocarpus</i> sp.	Fagaceae		1
<i>Litsea</i> sp.	Lauraceae		1
<i>Macaranga denticulata</i> (Blume) Müll.Arg.	Euphorbiaceae	ตองแตบ	1
<i>Maesa indica</i> (Roxb.) A.DC.	Myrsinaceae	ข้าวสารน้อย	1
<i>Mallotus philippensis</i> Muell. Arg.	Euphorbiaceae	คำแสด	2
<i>Melastroma</i> sp.	Melastomataceae		1
<i>Microcos paniculata</i> L.	Tiliaceae	ลาย	25
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	3
<i>Nothaphoebe umbelliflora</i>	Lauraceae	ทั้งใบช่อ	1
<i>Phoebe</i> sp.3-1	Lauraceae		5
<i>Phoebe</i> sp.3-3	Lauraceae		5
<i>Phoebe paniculata</i> Nees	Lauraceae	สะทีบ	3
<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Euphorbiaceae	มะขามป้อม	1
<i>Rhus javanica</i> L. var. <i>chinensis</i> (Mill.) T.Yamaz.	Anacardiaceae	มะเหลียมหิน	3
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	14
<i>Shorea obtusa</i> Wall. ex Blume	Dipterocarpaceae	เต็ง	1
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		8
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	3
Unknown	Myristicaceae		2
Unknown-11	Meliaceae		1
Unknown-17	Myrsinaceae		6
Unknown-46	Fagaceae		6
Unknown-50	Fabaceae		1
Unknown-51	Apocynaceae		1
Unknown-53	Myrtaceae		1
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		1

ตาราง ข (13) แสดงชนิด และจำนวนของพืชที่พบในแปลงที่ 13

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Albizia</i> sp.	Fabaceae		7
<i>Alstonia rostrata</i> Fischer	Apocynaceae	น้องขาว	1
<i>Aporosa octandra</i> (Buch.-Ham. ex D.Don) Vickery var. <i>yunnaensis</i>	Euphorbiaceae	แก้มอ้น	75
<i>Buddleja</i> sp.	Buddlejaceae		1
<i>Callicarpa arborea</i> Roxb.	Labiatae	สีกขี้ไก่	2
<i>Canarium bengalense</i> Roxb.	Burseraceae	มะกอกฟาน	1
<i>Castanopsis acuminatissima</i> (Blume) A. DC.	Fagaceae	ก่อเดือย	7
<i>Cratogeomys cochinchinense</i> (Lour.) Blume	Guttiferae	ตัวเกลี้ยง	19
<i>Diospyros</i> sp.	Ebenaceae		7
<i>Engelhardtia spicata</i> Blume	Juglandaceae	ค่าหด	1
<i>Euodia</i> sp.	Rutaceae		1
<i>Eurya nitida</i> Korth.	Theaceae	แมงเม่านก	5
<i>Glochidion wallichianum</i> Mull. Arg.	Euphorbiaceae	มันปู	41
<i>Memecylon</i> sp.	Melastomataceae		1
<i>Microcos paniculata</i> L.	Tiliaceae	ลาย	11
<i>Nephelium maingayi</i> Hiern	Sapindaceae	เงาะป่า	4

ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ชื่อทั่วไป	จำนวน (ต้น)
<i>Phoebe</i> sp.3-1	Lauraceae		9
<i>Phoebe paniculata</i> Nees	Lauraceae	สะทีบ	4
<i>Phoebe paniculata</i> (Nees) Nees	Lauraceae	สะทีบ	1
<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Euphorbiaceae	มะขามป้อม	6
<i>Rhus javanica</i> L. var. <i>chinensis</i> (Mill.) T.Yamaz.	Anacardiaceae	มะเหลียม หิน	1
<i>Schima wallichii</i> (DC.) Korth.	Theaceae	ม้งตาน	10
<i>Styrax</i> sp.	Styracaceae		1
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae	หว่า	1
Unknown	Fabaceae		1
Unknown-54	Sapotaceae		1
Unknown-46	Fagaceae		3
Unknown-51	Apocynaceae		19
Unknown-53	Myrtaceae		2
<i>Wendlandia</i> sp.	Rubiaceae		29

ตารางสรุปเปรียบเทียบแผนงานวิจัยกับผลงานวิจัย

วัตถุประสงค์	กิจกรรมวิจัย	ผลการดำเนินงาน
1) เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรของชุมชน	1. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตของชุมชนที่ศึกษา	1. เก็บข้อมูลวิถีชีวิตของชุมชนที่ศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้อาวุโสในท้องถิ่น
	2. สัมภาษณ์การใช้ประโยชน์จากพรรณพืชในด้านต่างๆจากผู้มีความรู้ในท้องถิ่น	2. สัมภาษณ์คนนำทางจำนวน 2 คน เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพืชในด้านต่างๆบันทึกการใช้ประโยชน์พืชบันทึกภาพถ่าย เก็บตัวอย่างพืชจัดทำเป็นตัวอย่างพรรณไม้แห้งซึ่งมีตัวอย่างพืชที่สามารถตรวจสอบลักษณะทางพฤกษศาสตร์และวินิจฉัยชื่อของชนิดได้จำนวน 139 ชนิด
2) เพื่อศึกษาสำรวจและรวบรวมความหลากหลายของพืชสมุนไพรในชุมชน	1. ศึกษาความหลากหลายของชนิดพรรณพืชของพื้นที่ศึกษาและข้อมูลทางกายภาพ	1. ได้วางแผนสำรวจพันธุ์พืช ขนาด 40 x 40 ม. จำนวน 8 แปลง
	2. ตรวจสอบลักษณะทางพฤกษศาสตร์และวินิจฉัยชื่อของพืช	2. สามารถวินิจฉัยชื่อของพืชได้ทั้งสิ้น 139 ชนิด โดยเป็นพืชสมุนไพร 78 ชนิด
	3. จัดลำดับการใช้ประโยชน์ของพืชชนิดต่างๆ และตรวจหาคุณประโยชน์ของพืชที่สำรวจพบ	3. ได้แสดงตารางคุณประโยชน์ของพืชจากงานวิจัยต่างๆ ในตาราง กองภาคผนวก
	4. วิเคราะห์และประเมินสถานะทางนิเวศวิทยาของพรรณพืช โดยคำนวณค่าดัชนีทางนิเวศวิทยาต่างๆ	4. ดำเนินการเสร็จสิ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความหลากหลายพืชและพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชุมชนวะโดโกร มีข้อเสนอแนะที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเพิ่มเติมและการศึกษาพัฒนาต่อยอดดังนี้

1) การศึกษาความหลากหลายพืชและพฤกษศาสตร์พื้นบ้านควรมีการดำเนินการมากกว่า 1 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพืชโดยเฉพาะอย่างยิ่งการระบุชนิด จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลฐานวิทยาของส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ดอก ผล เป็นลำดับ เพื่อให้การระบุชนิด การเก็บตัวอย่าง และการบันทึกภาพถ่ายพืชเพื่อใช้อ้างอิงมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือมากที่สุด

2) ควรมีการจัดเสวนาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพืชระหว่างทีมนักวิจัยกับชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อเป็นการตรวจทานข้อมูลที่สามารถได้จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) และเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และองค์ความรู้ระหว่างชาวบ้านในพื้นที่ ตลอดจนนำข้อมูลที่ศึกษาได้กลับคืนสู่ชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนในทรัพยากรท้องถิ่น

3) จากข้อมูลการใช้ประโยชน์พืชของชาวกะเหรี่ยงในชุมชน ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมทางด้านเคมี วิเคราะห์ หรือการทดสอบคุณสมบัติของพืชตามสรรพคุณต่างๆ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากองค์ความรู้ท้องถิ่น

